

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

II DOBRUŠSKO

Místní akční plán rozvoje vzdělávání na území SO ORP Dobruška

PROJEKT: MÍSTNÍ AKČNÍ PLÁN II DOBRUŠSKO REG. ČÍSLO: CZ.02.3.68/0.0/0.0/17_047/0009047

Obsah

1. Úvod	4
1.1 Vymezení území MAP II	5
2. Manažerský souhrn	8
2.1 Shrnutí klíčových poznatků, zjištění vyplívající z provedené analýzy	8
3. Analytická část	12
3.1 Obecná část analýzy	12
3.1.1 Základní informace a o řešeném území	12
3.1.2 Analýza existujících strategických záměrů a dokumentů v území majících souvislost s oblastí vzdělávání	15
3.1.3 Vyhodnocení dotazníkového šetření realizované MŠMT	46
3.1.4 Vyhodnocení dotazníkového šetření – vlastní zpracování	64
3.1.5 Charakteristika školství v řešeném území	71
3.1.5 Zajištění dopravní dostupnosti škol v daném území	98
3.1.6 Sociální situace	99
3.1.7 Návaznost na dokončené základní vzdělání	101
3.1.8 Pedagogicko-psychologické poradny a Speciální pedagogická centra na území ORP Dobruška	102
3.2 Specifická část analýzy	103
3.2.1 Témata MAP II v řešeném území	103
3.2.2 Analýza dotčených skupin v oblasti vzdělávání v řešeném území – jejich zapojení, způsob spolupráce a komunikace apod.	104
3.2.3 Analýza rizik v oblasti vzdělávání v řešeném území	105
3.3 Východiska pro strategickou část	107
3.3.1 SWOT Analýza MAP II Dobruško	107

3.3.2	Informace o stávajícím stavu gramotností a inkluзивity	110
4.	Strategická část MAP	112
5.	Akční plán.....	112
6.	Implementační část.....	112
	Organizační struktura stávajícího projektu MAP II Dobruška	113
	Přehled složení a činností realizačního týmu projektu.....	115
	Schéma komunikačních mechanismů uvnitř MAP.....	116
	Seznam ilustrací.....	118
	Seznam tabulek.....	119
	Seznam grafů	121

1. Úvod

Projekt MAP II je prioritně zaměřen na rozvoj kvalitního a inkluzivního vzdělávání dětí a žáků do 15 let v oblastech včasné péče, předškolního a základního vzdělávání, zájmového a neformálního vzdělávání na území ORP Dobruška. Cílem projektu je zlepšit kvalitu vzdělávání v MŠ a ZŠ tím, že bude podpořena spolupráce zřizovatelů, škol a ostatních aktérů ve vzdělávání prostřednictvím přenosu informací, společného vzdělávání a plánování aktivit pro řešení místně specifických problémů a potřeb. Hlavním přínosem je vybudování udržitelného systému komunikace mezi aktéry, kteří ovlivňují vzdělání v území.

Cíl projektu MAP II na území ORP Dobruška je naplňován těmito aktivitami:

- bude podpořena spolupráce zřizovatelů, škol a ostatních aktérů ve vzdělávání společných informováním a vzděláváním,
- naplánují se partnerské aktivity pro řešení místně specifických problémů a potřeb,
- posílí se kompetence pedagogů různými vzdělávacími aktivitami,
- bude kladen důraz na podporu dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem.

Cílové skupiny projektu MAP II:

- děti a žáci,
- pedagogičtí pracovníci,
- pracovníci a dobrovolní pracovníci organizací působících v oblasti vzdělávání nebo asistenčních služeb a v oblasti neformálního a zájmového vzdělávání dětí a mládeže,
- pracovníci organizací působících ve vzdělávání, výzkumu a poradenství,
- pracovníci popularizující vědu a kurikulární reformu,
- rodiče dětí a žáků,
- vedoucí pracovníci škol a školských zařízení,
- veřejnost,
- zaměstnanci veřejné správy a zřizovatelů škol působící ve vzdělávací politice.

1.1 Vymezení území MAP II

Ve správním obvodu je celkem 26 obcí, z toho 2 mají statut města a 16 jsou zřizovateli škol.

Tab. 1 Obce – zřizovatelé škol správního obvodu ORP Dobruška vč. Nového Hrádku a České Čermné

<i>Znak</i>	<i>Údaje o obci</i>
	Název obce: Bačetín Počet obyvatel: 395 Zapojení do MAP II: ANO
	Název obce: České Meziříčí Počet obyvatel: 1947 Zapojení do MAP II: ANO
	Název obce: Deštné v Orlických horách Počet obyvatel: 555 Zapojení do MAP II: ANO
	Název obce: Dobré Počet obyvatel: 872 Zapojení do MAP II: ANO
	Název obce: Dobruška Počet obyvatel: 6 726 Zapojení do MAP II: ANO
	Název obce: Dobřany Počet obyvatel: 127 Zapojení do MAP II: ANO
	Název obce: Ohnišov Počet obyvatel: 489 Zapojení do MAP II: ANO
	Název obce: Olešnice v Orlických horách Počet obyvatel: 416 Zapojení do MAP II: ANO

	Název obce: Opočno Počet obyvatel: 3 125 Zapojení do MAP II: ANO
	Název obce: Podbřezí Počet obyvatel: 569 Zapojení do MAP II: ANO
	Název obce: Pohoří Počet obyvatel: 704 Zapojení do MAP II: ANO
	Název obce: Přepychy Počet obyvatel: 634 Zapojení do MAP II: ANO
	Název obce: Rohenice Počet obyvatel: 268 Zapojení do MAP II: ANO
	Název obce: Trnov Počet obyvatel: 735 Zapojení do MAP II: ANO
	Název obce: Val Počet obyvatel: 298 Zapojení do MAP II: ANO
	Název obce: Česká Čermná Počet obyvatel: 534 Zapojení do MAP II: ANO
	Název obce: Nový Hrádek Počet obyvatel: 840 Zapojení do MAP II: ANO

Zřizovatel	Škola
Město Dobruška	Základní škola Františka Kupky, Dobruška, Františka Kupky 350, okres Rychnov nad Kněžnou
	Základní škola, Dobruška, Pulická 378, okres Rychnov nad Kněžnou
	Mateřská škola J.A. Komenského, Dobruška, Komenského 577
	Základní umělecká škola, Dobruška, Kostelní 428
Město Opocno	Základní škola, Opocno, okres Rychnov nad Kněžnou
	Mateřská škola, Opocno
	Základní umělecká škola, Opocno, Trčkovo náměstí 10
Městys Nový Hrádek	Základní škola, Nový Hrádek, okres Náchod
	Mateřská škola Nový Hrádek
Obec Bačetín	Mateřská škola, Bačetín
Obec Česká Čermná	Základní škola a Mateřská škola, Česká Čermná, okres Náchod
Obec České Meziříčí	Základní škola, České Meziříčí, okr. Rychnov nad Kněžnou
	Mateřská škola, České Meziříčí
Obec Deštné v Orlických horách	Základní škola a Mateřská škola Deštné v Orlických horách
Obec Dobré	Základní škola, Dobré, okres Rychnov nad Kněžnou
	Mateřská škola Dobré
Obec Ohnišov	Základní škola a Mateřská škola Ohnišov
Obec Olešnice v Orlických horách	Základní škola a Mateřská škola v Olešnici v Orlických horách
Obec Podbřezí	Základní škola a Montessori mateřská škola Podbřezí
Obec Pohoří	Základní škola Pohoří, okres Rychnov nad Kněžnou
	Mateřská škola Pohoří

Obec Přepychy	Základní škola a mateřská škola Přepychy, okres Rychnov nad Kněžnou
Obec Rohenice	Mateřská škola Rohenice
Obec Trnov	Mateřská škola Houdkovice
Obec Val	Mateřská škola Val
Královohradecký kraj	Základní škola, Dobruška, Opočenská 115
	Gymnázium Dobruška
Soukromé	Základní škola a Mateřská škola Trivium Plus o.p.s.

2. Manažerský souhrn

2.1 Shrnutí klíčových poznatků, zjištění vyplívající z provedené analýzy

Pro území MAP II na území SO ORP Dobruška je definováno 23 základních a mateřských škol. Dominantním městem je sedmitisícové město Dobruška. Území je mezi místním obyvatelstvem děleno na „horské“ a „pod horami“, pomyslnou hranicí je silnice č. 14. V horské oblasti dominuje soukromá škola Trivium plus, o.p.s., do které dojíždí žáci i mimo spádové území. Většina škol je zřízena obcemi či městy, pouze jedna základní škola krajem a v celém území se nachází jen jedna soukromá škola, a sice Trivium plus, o. p. s. Dobřany.

Vize

Předškolní, základní a neformální vzdělávání v území ORP Dobruška poskytuje všem dětem a žákům kvalitní zázemí, materiální i nehmotné, pro první sociální zkušenost a následný úspěšný start do života. Pedagogové jsou dostatečně vzdělávání a motivováni, řídí se citem, zkušenostmi a potřebami dětí a žáků. Partnerství a spolupráce aktérů ve vzdělávání je funkční a efektivní, naplňuje potřeby a zvyšuje kvalitu vzdělávání v regionu.

Budeme-li vycházet z priorit pro území kraje, jednou z nich je udržení kvalitních lidských zdrojů v regionu.

Definovaného stavu dosáhneme v těchto oblastech:

V oblasti podpory a rozvoje kvalitního předškolního vzdělávání je prioritou řešení heterogenního složení dětí (věkové rozmezí od 2-6 let). Trend přijímání dvouletých dětí ve školách vede k nutnosti posílit školy personálně – funkčně např. Chůvy jsou řešením, ale je potřeba nastavit systémové řešení. Dvouleté děti mají zcela odlišné požadavky na rozdíl od dětí šestiletých. Dále vybavení, infrastruktura, potažmo zahrady – stávající stav je nedostatečný u většiny škol. To nevede k požadovanému rozvoji a kvalitě vzdělávání v území.

Aby vzdělávání bylo smysluplné a mělo v co nejvyšší míře přínos pro další život, je nezbytné zajistit rozvoj řemeslného, polytechnického a přírodovědného vzdělávání. Co se týká řemeslného vzdělávání, chybí zde proškolení pedagogové, spolupráce s odborníky, ukázkové hodiny, spolupráce na projektech. Oblasti řemeslného vzdělávání chybí koncepční pojetí. V oblasti polytechnického vzdělávání je potřebné rovněž koncepční pojetí – systémově spolupracovat s firmami v regionu, a to i v oblasti moderních technologií (např. 3D tisk, robotika apod.), již v prostředí základního vzdělávání. V oblasti přírodovědného vzdělávání je zde v území prostor pro spolupráci škol.

Aktuálně v tématu společného vzdělávání v území probíhají úvahy nad prioritou vzdělávání současné doby – zda naučit či inkludovat. Společné vzdělávání dle provedené analýzy funguje desítky let, a to ve své přirozené funkční podobě. Všichni aktéři vzdělávání v území se shodují, že prioritou by však stále mělo být samotné vzdělávání – tedy co a jak žáka naučit, a ne kde a s kým. Společné vzdělávání není zcela optimálně zabezpečeno z pohledu infrastruktury a z pohledu lidských zdrojů.

V oblasti prostředí, kde probíhá vzdělávání, jsou z pohledu infrastruktury možné dotační programy, které školy mohou využít. Nicméně dle průzkumu v terénu školy odrazuje další náročná administrativa k současné, kterou jsou ředitelé bezpochyby limitováni. V oblasti měkkých projektů je to obdobné. Administrativa se stává neúnosnou a v mnoha případech není možné mít administrativního asistenta.

Z analýzy území vyplývá, že dětem chybí souvislosti, schopnost porozumět, přemýšlet, uvažovat i soustředit se – přirozeně. Příčinou může být moderní trend digitalizace – tablety, televize, na úkor čtení, hraní her apod. Školy realizují kluby logického myšlení, čtenářské kluby a další akce spolu s ostatními aktéry ve vzdělávání (knihovny atd.) Dalšími aktéry jsou např. DDM. Příležitosti mohou být alternativní – na míru šité dětem – metody. V území je zájem o výuku matematiky podle profesora Hejného.

V oblasti lidských zdrojů je patrné, že vše již začíná volbou povolání – z území, z rozhovorů s řediteli vyplývá, že nových učitelů, kteří mají o svoji práci zájem a skutečně se na ni „hodí“, je nedostatek.

Dalším bodem je nastavení praxe studentů pedagogických fakult. Z analýzy vyplývá, že je potřeba realizovat setkání mezi pedagogickými fakultami a řediteli škol.

Přehled problémových oblastí rozvoje v řešeném území

Na základě provedených analýz (analýza území, SWOT-3analýza, osobní šetření, dotazníkové šetření MAP II) byly identifikovány klíčové problémy jako např.:

- nedostatečné financování;
- komunikace mezi aktéry vzdělávání v území;
- vysoké počty žáků ve třídách (městske školy);
- trend digitalizace x osobnostně-sociální rozvoj dětí a žáků;
- lidské zdroje – jejich motivace, rozvoj, ...;
- žádná nebo minimální projektová výuka na školách – nezbytná pro současný a budoucí vývoj;
- nekoncepční pojetí vzdělávání;
- nedostatečné financování společného vzdělávání;
- profil absolventů pedagogických fakult;
- úroveň spolupráce rodičů se školami;
- nedostatek odborníků a specialistů na školách;
- nedostatečné sdílení příkladů dobré praxe a zkušeností.

Na základě vymezených problémových oblastí se aktéři vzdělávání shodli na tom, že je potřeba zajistit kvalitní vzdělávání rozvíjející osobnosti dětí a žáků, mít v území otevřené a motivované pedagogy a další pracovníky, spolupracující školy v celkovém pojetí moderního a komunikujícího vzdělávání v regionu.

Stanovené priority v území

A. Kvalitní vzdělávání rozvíjející osobnosti dětí a žáků

- A.1 Školy poskytují zázemí pro přípravu dětí a žáků pro život v 21. století
- A.2 Děti a žáci rozvíjejí sociální, občanské a etické kompetence
- A.3 Vzdělávací procesy podporující přirozené chápání a porozumění v souvislostech
- A.4 Děti a žáci rozvíjejí pestrými metodami schopnosti a kreativitu v polytechnickém, řemeslném a přírodovědném směru
- A.5 Děti a žáci se rozvíjejí v jazykových znalostech a dovednostech v širším pojetí čtenářské a matematické gramotnosti

B. Otevření a motivování pedagogové a další pracovníci ve spolupracujících školách

- B.1 Otevření pedagogové ve spolupráci aktivně rozvíjejí metodické zkušenosti a nové přístupy, metody nebo témata
- B.2 Do vzdělávání přicházejí připravení a motivovaní absolventi jako pedagogové
- B.3 Prestiž učitelských profesí je vnímána v regionu
- B.4 Pedagogové a týmy rozvíjejí své osobnosti a jsou inspirací a vzorem dětem a žákům
- B.5 V zázemí škol a vzdělávacích institucí působí pedagogové a další profese podporující kvalitní vzdělávací procesy ve škole a rozvoj podporující dobré vedení, ve školách působí i dostatek i sdílených speciálních profesí pro podporu rozvoje každého žáka
- B.6 Ve školách existuje tvůrčí a rozvíjející týmová atmosféra

C. Moderní a komunikující vzdělávání v regionu

- C.1 Inspirující a přátelská atmosféra škol a institucí motivující zájem o vzdělávání
- C.2 Rozvíjí se spolupráce a zapojení rodičů do vzdělávání
- C.3 Spolupráce škol s místními komunitami a rodiči na otevřeném vzdělávacím procesu
- C.4 Je využívána sdílená podnětná infrastruktura pro vzdělávání formální i neformální
- C.5 Různorodé a s vlastní vizí pracující školy podporují spolupráci podílející se na zvyšování kvality a otevřenosti v předškolním a základním vzdělávání
- C.6 Prostředí a vztahy ve školách podporující zdravý životní styl a pohyb dětí
- C.7 Systém obohacuje pestrá a provázaná spolupráce škol mezi sebou a s dalšími vzdělávacími subjekty

Tab. 2 Vývoj počtu obyvatel v ORP Dobruška 2012–2019²

Obec	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Bačetín	406	410	400	399	403	400	399	395
Bohdašín	215	208	210	211	215	212	214	216
Bystré	263	264	256	257	259	257	263	265
České Meziříčí	1839	1852	1868	1857	1862	1886	1927	1947
Deštné v Orlických horách	566	551	561	565	562	569	571	558
Dobré	851	843	851	859	869	878	880	872
Dobruška	6989	6896	6873	6848	6791	6756	6728	6726
Dobřany	134	133	133	134	131	129	133	127
Chlístov	88	86	91	94	90	86	85	86
Janov	111	110	114	112	113	113	116	113
Kounov	244	252	247	251	244	238	239	241
Králova Lhota	223	209	224	223	232	231	235	243
Mokré	154	146	151	146	143	146	151	169
Očelice	253	257	255	249	237	231	231	232
Ohnišov	487	492	489	487	505	510	503	489
Olešnice v Orlických horách	470	452	447	441	431	423	418	416
Opočno	3137	3128	3139	3118	3128	3130	3156	3125
Podbřeží	539	548	544	549	552	549	558	569
Pohoří	693	687	690	672	683	699	703	704
Přepychy	613	632	627	629	621	629	639	634
Rohenice	258	255	254	263	280	281	289	268
Sedloňov	222	235	235	221	220	219	215	215
Semechnice	389	393	395	413	412	419	432	427
Sněžné	139	144	146	141	139	136	137	136
Trnov	712	732	725	734	743	746	732	735
Val	298	297	295	300	299	299	301	298
Celkem	20293	20212	20220	20173	20164	19795	20285	20206

Obyvatelstvo v území MAP II Dobruško postupně stárne. Tento trend je zaznamenán jak na území kraje, tak na území ČR. Výrazně přibývá obyvatel nad 65 let, tedy seniorů. V počtu obyvatel je zaznamenán v dlouhodobém měřítku nárůst.

² Zdroj: Český statistický úřad, data vždy k 31.12 příslušného roku, vlastní zpracování

Tab. 3 Věkový průměr obyvatelstva v ORP Dobruška (MAP II Dobruška) 2012–2019³

Věkový průměr obyvatelstva – údaje v %									
Rok	MAP II Dobruška			Královhradecký kraj			Česká republika		
	0-14	15-64	65+	0-14	15-64	65+	0-14	15-64	65+
2012	15,8 %	67,0 %	17,3 %	14,8 %	67,4 %	17,8 %	14,8 %	68,4 %	16,8 %
2013	15,8 %	66,2 %	18,0 %	14,9 %	66,7 %	18,4 %	15,0 %	67,6 %	17,4 %
2014	16,0 %	65,7 %	18,3 %	15,0 %	66,0 %	19,0 %	15,2 %	67,0 %	17,8 %
2015	16,0 %	65,1 %	19,0 %	15,2 %	65,3 %	19,6 %	15,4 %	66,3 %	18,3 %
2016	16,1 %	64,2 %	19,7 %	15,3 %	64,5 %	20,2 %	15,6 %	65,6 %	18,8 %
2017	14,8 %	63,8 %	21,4 %	15,4 %	63,9 %	20,7 %	15,7 %	65 %	19,3 %
2018	14,9 %	63,3 %	21,7 %	15,5 %	63,3 %	21,2 %	15,9 %	64,5 %	19,6 %
2019	15,1	62,7%	22,1 %	15,6 %	62,8 %	21,6 %	16 %	64,1 %	19,9 %

Zaměstnanost a pracovní příležitosti na území ORP jsou velice dobré. Díky zlepšující se ekonomické situaci v celé ČR je v tomto ORP jedna z nejnižších nezaměstnaností v kraji, a i v rámci celé ČR. Tabulka níže ukazuje vybrané ukazatele, které se váží k nezaměstnanosti.

Nezaměstnanost v ORP Dobruška – vybrané ukazatele za období 2014 - 2019				
Rok	Dosažitelní uchazeči 15-64	Obyvatelstvo 15-64	Podíl nezaměstnaných osob	Volná místa
2014	652	13 371	4,9 %	72
2015	389	13 293	2,9 %	106
2016	275	13 127	2,1 %	154
2017	199	12946	1,5 %	176
2018	184	12785	1,4 %	260
2019	163	12718	1,3 %	222

Tab. 4 Vybrané ukazatele vázající s k nezaměstnanosti v rámci ORP Dobruška 2014–2019⁴

Data jsou vždy k poslednímu měsíci příslušného roku.

Z tabulky je patrný pokles nezaměstnanosti. Příčiny tohoto poklesu jsou zejména:

- dobrá dopravní dostupnost v rámci větších měst;
- dostatek zaměstnavatelů a velkých firem v okolí a poblíž území.

³ Zdroj: Český statistický úřad – vlastní zpracování

⁴ Zdroj: portal.mpsv.cz; údaje vždy k poslednímu měsíci v příslušném roce

Mezi nejvýznamnější zaměstnavatele patří ŠKODA AUTO a.s. - pobočka Kvasiny, dále pak subdodavatelské firmy v rámci průmyslové zóny Kvasiny. V Dobrušce např. působí fa. KBA – Grafitec s.r.o. (výroba a prodej tiskových ofsetových strojů), JECH s.r.o. (výroba nábytku), KAND s.r.o. (výroba a prodej pochutin). V dalších větších obcích působí např. v Opočně fa. Bohemilk a.s. (výroba a velkoobchod s mléčnými výrobky), Tereos TDD, a.s. (cukrovar v Českém Meziříčí). Další významní zaměstnavatelé jsou např. DUO CZ, s.r.o.; KERSON spol. s.r.o.; PZP KOMPLET a.s.

3.1.2 Analýza existujících strategických záměrů a dokumentů v území majících souvislost s oblastí vzdělávání

V následující kapitole budou představeny dokumenty, s nimiž je MAP II v souladu. Posouzení těchto dokumentů je provedeno s ohledem na metodiku zpracování místních akčních plánů, kde jsou uvedena povinná, doporučená a volitelná opatření, která se týkají dětí a žáků do 15 let věku, jež musí být součástí každého MAP a jehož cílem je podpora rozvoje potenciálů dětí a žáků. Důraz je kladen na podporu dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem.

Povinná témata MAP II:

- Téma 1. Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita.
- Téma 2. Čtenářská a matematická gramotnost v základním vzdělávání.
- Téma 3. Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem.

Níže je uveden výčet strategických dokumentů, které mají souvislost s oblastí vzdělávání. Jedná se o Strategické dokumenty v oblasti vzdělávání na místní úrovni, vyšší územní úrovni (kraj) a národní úrovni.

Strategické dokumenty – místní úroveň	
Název	
Strategie území správního obvodu ORP Dobruška v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a dopravy	
Akční plán rozvoje území správního obvodu obce s rozšířenou působností Dobruška (2016-2017)	

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území Místní akční skupiny POHODA
venkova na období 2014-2020

Strategické dokumenty – vyšší územní úroveň
Název
<u>Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Královéhradeckého kraje 2016-2020</u>
<u>Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2014 - 2020</u>
<u>Program rozvoje Královéhradeckého kraje 2017-2020</u>
<u>Záměr rozvoje sportovních a volnočasových aktivit v Královéhradeckém kraji</u>
<u>Dotační strategie Královéhradeckého kraje 2017-2020</u>
<u>Koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v Královéhradeckém kraji</u>
<u>Koncepce školské primární prevence rizikového chování dětí a mládeže Královéhradeckého kraje na období 2014-2018</u>
<u>Strategie integrace sociálně vyloučených lokalit v Královéhradeckém kraji 2011-2016</u>
<u>Koncepce prevence kriminality v Královéhradeckém kraji na léta 2012 až 2016</u>
<u>Strategie protidrogové politiky Královéhradeckého kraje na období 2011-2015</u>
<u>Koncepce rodinné politiky v Královéhradeckém kraji na léta 2017 až 2020</u>

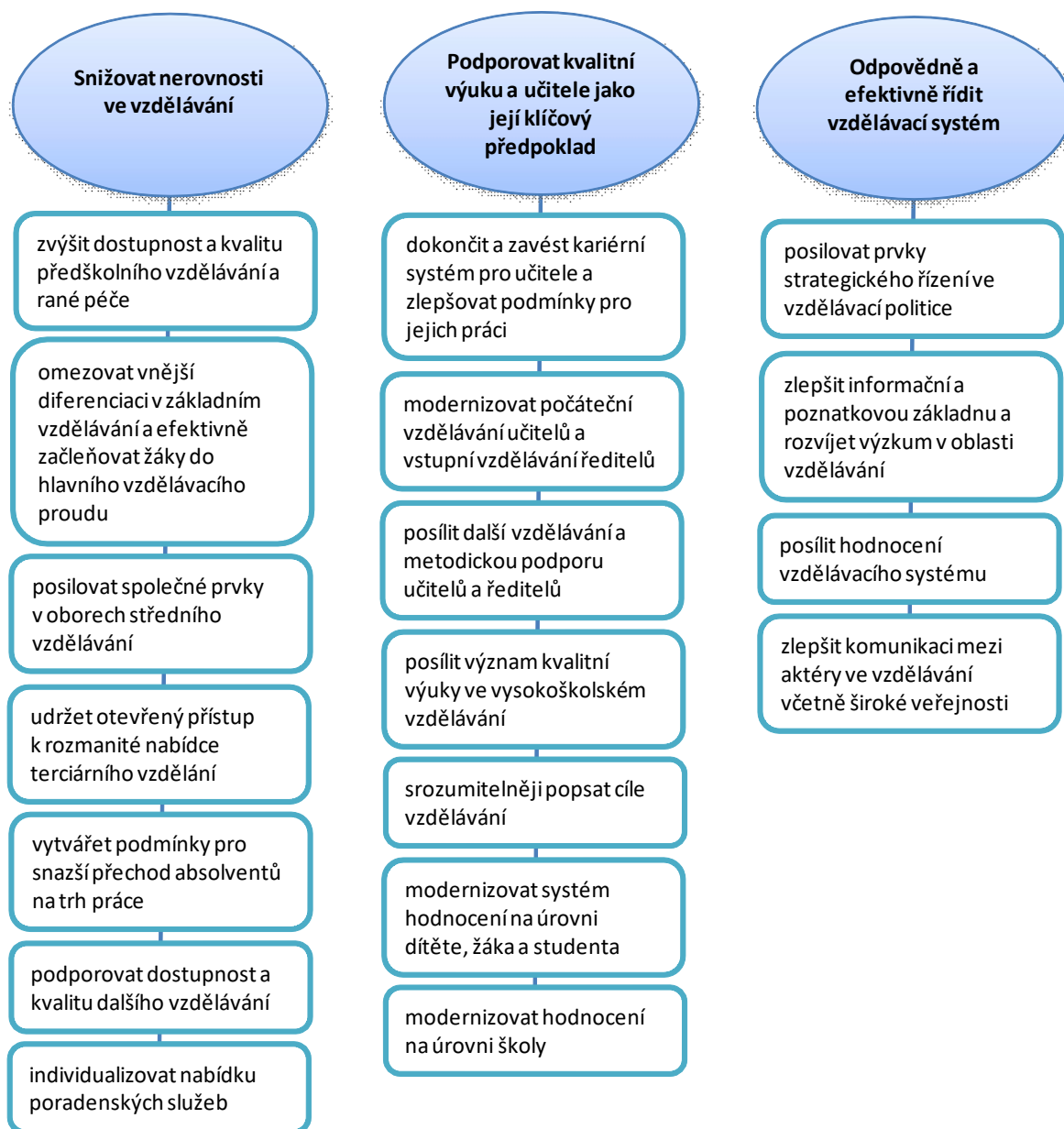
Strategické dokumenty CELOSTÁTNÍ
Název
<u>Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020</u>
<u>Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+</u>
<u>Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2015 – 2020</u>
<u>Akční plán inkluzivního vzdělávání na období 2016 -2018</u>
<u>Národní akční plán inkluzivního vzdělávání ČR do roku 2020</u>

<u>Strategie digitálního vzdělávání do roku 2020</u>
<u>Koncepce podpory mládeže 2014 – 2020</u>
<u>Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-2020</u>
<u>SRR 21+</u>
<u>Strategie sociálního začleňování 2014-2020</u>
<u>Dohoda o partnerství pro programové období 2014-2020</u>
<u>Evropa 2020</u>
<u>Evropa 2030</u>
<u>Strategický rámec udržitelného rozvoje ČR</u>
<u>Strategický rámec ČR 2030</u>
<u>Záměr rozvoje čtenářské a matematické gramotnosti v základním vzdělávání</u>
<u>PPUČ - gramotnosti</u>
<u>Národní plán výuky cizích jazyků</u>
<u>Strategie romské integrace do roku 2020</u>
<u>Strategie celoživotního učení ČR</u>
<u>Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2016 až 2020</u>
<u>Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019 – 2027</u>
<u>Akční plán realizace Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019-2021</u>
<u>Národní strategie bezpečnosti silničního provozu 2011 – 2020</u>
<u>Koncepce včasné péče o děti ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí v oblasti vzdělávání</u>
<u>Koncepce podpory rozvoje nadání a péče o nadané na období let 2014–2020</u>
<u>Podpora rozvoje informatického myšlení</u>
<u>Podpora rozvoje digitální gramotnosti</u>

Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020

Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2020 představuje základní strategický dokument ČR v oblasti vzdělávání na národní úrovni. Tato strategie stanovuje na základě důkladného zhodnocení současného stavu 3 průřezové priority a na ně navázané cíle (viz obrázek 2).

Obr. 2 Průřezové priority a navázané cíle⁵

⁵ Zdroj: Autor analýzy na základě Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020

Dle strategie dochází k nerovnostem ve vzdělání především z důvodu rozdílných příležitostí a aspirací k učení a z důvodu silné závislosti výsledků vzdělávání na rodinném zázemí na úrovni žáka i na úrovni školy (tzn. rozdělování žáků do výběrových a nevýběrových tříd podle rodinného zázemí).

Na snižování nerovnosti ve vzdělávání navazuje cíl zvýšení kvality předškolního vzdělávání a rané péče, kde je vnímána jako problém absence fungujícího systému rané péče pro děti do 3 let. V tomto ohledu Česká republika za většinou evropských států zaostává. Další problém zřejmý zejména ve velkých městech a některých přilehlých aglomeracích je nedostatečná kapacita mateřských a základních škol, která vzniká vlivem nástupu populačně silnějších ročníků. Mezi opatření podporující zvýšení dostupnosti a kvality předškolního vzdělávání a rané péče patří např.:

- zavedení posledního roku předškolního vzdělávání jako povinného,
- navržení systémového řešení v oblasti vzdělávání a péče o děti do 3 let,
- včasná diagnostika potíží dítěte (již v průběhu předškolního období),
- posilování spolupráce mezi rodinou a školním prostředím, eliminace odkladu školní docházky.

Dalším navazujícím cílem je omezování vnější diferenciací v základním vzdělávání a efektivní začleňování žáků do hlavního vzdělávacího proudu. Ačkoliv bylo na základě nového školského zákona z roku 2004 dosaženo určité redukce počtu vzdělávacích cest, český vzdělávací systém se stále vyznačuje vysokou mírou vnější diferenciací od samého počátku povinného vzdělávání. Tento problém je znatelný také v porovnání s ostatními zeměmi EU. V rámci tohoto cíle byla stanovena např. tato opatření:

- eliminace odkladů školní docházky (provázání se systémem přípravných tříd),
- provedení komplexní revize mechanismů podporujících vnější diferenciaci vzdělávacích cest,
- podpora zájmového vzdělávání a jeho vazeb na formální vzdělávání,
- individualizace podpory dětí a žáků (kompenzace všech typů znevýhodnění),
- vyrovnávání podmínek v přístupu k mimoškolním vzdělávacím příležitostem.

Následující cíle se již nezabývají předškolním vzděláváním a vzděláváním žáků do 15 let, které řeší Místní akční plány, nicméně jsou v následujícím textu stručně zmíněny.

Dle strategie představuje v oblasti posilování společných prvků v oborech středního vzdělávání největší problém množství negativních jevů, které jsou spojeny se vzděláváním žáků v oborech středního vzdělání bez maturitní zkoušky. Jedním z opatření je proto nenavyšování počtu oborů středního vzdělávání, ale provázání jejich struktury s potřebami trhu práce. Mezi další cíle patří udržení rovného přístupu k rozmanité nabídce terciárního vzdělání, vytváření podmínek pro snazší přechod absolventů na trh práce, podpora dostupnosti a kvality dalšího vzdělávání a individualizace nabídky poradenských služeb.

Společnou charakteristikou vzdělávacích systémů obecně považovaných za úspěšné je významná pozornost věnovaná výběru, počáteční přípravě a průběžné profesní podpoře učitelů. Jedním z problémů, se kterými se školský systém v ČR potýká, je nízká atraktivita učitelské práce v regionálním školství (nízké platy, omezené možnosti kariérního postupu, neodpovídající společenské uznání). Mezi další problémy lze zařadit stárnutí a prohlubující se generová nevyrovnanost učitelských sborů.

Na tuto prioritu navazují cíle znázorněné na obrázku 2.

V posledních přibližně patnácti letech došlo v oblasti regionálního školství k výrazné decentralizaci (převodu kompetencí z centrální úrovně státní správy na úroveň krajské a obecní samosprávy) a podstatnému zvýšení autonomie škol. Tyto změny uvolnily prostor pro inovace a participaci všech aktérů. Zvýšení autonomie škol vedlo ke zvýšení odpovědnosti škol, ale zároveň také až k neúměrnému přesunu povinností na úroveň škol, a to bez dostatečné přípravy a podpory ředitelů a dalších vedoucích pracovníků.⁶

Na tuto prioritu navazují cíle znázorněné na obrázku 2.

Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+

Tato strategie navazuje na dříve vydaný dokument, který je popsán výše. Tento dokument je potřeba vytvořit v souvislosti s končící účinností výše uvedené strategie do roku 2020. V roce 2019 byla ustanovena ministrem školství osmičlenná expertní skupina, která

⁶ OECD: Education Policy Outlook: Czech Republic (Paris, 2013).

má za úkol vytvořit výchozí dokument, který definuje vizi, priority a cíle vzdělávací politiky v období přesahující horizont roku 2030. Po dokončení dokumentu (jaro 2020) je plánování zahájení prací na formulaci jednotlivých opatření vedoucích naplnění jednotlivých cílů.

Příprava zahrnuje nejen veřejné konzultace, ale i možnosti zapojení a účasti nejširšího spektra veřejnosti, která má možnost nahlédnout na připravovaný dokument o vzdělávání v ČR.

V současné době vymezila expertní skupina dva strategické cíle (čeho chceme dosáhnout) a 4 linie (jak toho chceme dosáhnout).

SC1 : pojednává o tom, co by si měli jednotliví žáci a studenti ze vzdělávání odnést pro svůj občanský a profesní život. V předchozím dokumentu tento cíl chyběl, aby nebyl mylně přestavován a orientován na testovatelné výstupy.⁷

SC2 : zařazen stejně jako v předchozí strategii, neboť nebylo u tohoto cíle dosaženo významného pokroku. Závislost vzdělávacích výsledků závisí na socioekonomickém zázemí rodiny a diferenciaci kvality ve školství v Česku.⁸

SL1: zabývá se revizí RVP ve všech oblastech vzdělávání.

SL2 : potřeba dále zvyšovat možnost kvalitní práce učitelů za pomoci odborníků a zlepšení systému dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

⁷ A. Veselý, Příprava Hlavních směrů vzdělávací politiky ČR 2030+

⁸ Tamtéž

SL3 : zlepšení spolupráce a komunikace v rámci centrálního řízení vzdělávání od MŠMT. Potřeba zlepšení důvěry a komunikace od centra, kraje, obce, školami, rodiči a dalšími aktéry ve vzdělávání. Potřeba vybudovat odborné kapacity v menších územních celcích. (v současné době řeší projekt SYPO, zřízení metodických kabinetů na krajské a okresní úrovni).

SL4 : otázka financování. Potřeba se zaměřit na udržitelnost financování vzdělávací soustavy ČR z důvodu možných snižování finančních prostředků z EU.

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2015–2020

Na Strategii navazuje Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2015-2020, který zmiňuje stejné průřezové priority, cíle i opatření. Tato opatření jsou oproti Strategii 2020 podrobně rozpracována do podopatření včetně uvedení termínu, zdroje financování a gesce. Dále jsou zde navíc oproti Strategii uvedeny grafy, kde jsou jednotlivé cíle podloženy statistickými údaji zpracovanými v grafické podobě. Jedná se např. graf znázorňující vývoj počtu dětí v mateřských školách v jednotlivých krajích, vývoj struktury žáků plnících povinnou školní docházku apod.

V dlouhodobém záměru vzdělávání je oproti Strategii 2020 jedna kapitola věnovaná základnímu uměleckému, jazykovému a zájmovému vzdělávání a jedna kapitola se zabývá financováním regionálního školství.

Národní akční plán inkluzivního vzdělávání na období 2019 – 2020

Dokument vycházející z předchozího akčního plánu inkluzivního vzdělávání. Cílem tohoto dokumentu je vyhodnocení dopadu předchozího a vytyčení cílů ke zlepšení podmínek pro realizaci změn a k přispění k širokému přijetí principů inkluze u odborné veřejnosti. Tento dokument je rozdělen na tři části, z nichž první slouží jako sumarizující vstup do samotného plánu. Druhá část stanovuje tři úkoly, které jsou ze strany MŠMT chápány jako prioritní. Jsou to:

- ✓ Podpora a ověření role školního sociálního pedagoga.

- ✓ Analýza vzdělávání v MŠ a ZŠ s vysokým zastoupením romských žáků a jejich podpora.
- ✓ Vzdělávání pedagogických pracovníků.

Podpora a ověření role školního sociálního pedagoga

Z hlediska fungování školního poradenského pracoviště by pomohlo začlenit pozici sociálního pedagoga. Tato pozice by mohla být začleněna i v rámci zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů. Nutnost zavedení pozice sociálního pedagoga do zákona o pedagogických pracovnících je zdůvodněno, jako pomoc zlepši primární i sekundární preventivní působení na děti, žáky a studenty. Jako jeden z přínosů se očekává zlepšení spolupráce s rodinou, OSPODem, vytváření propojení školy s jinými subjekty.

V současné době je pozice sociálního pedagoga začleněna v rámci Šablon pro MŠ, ZŠ a SŠ. Celkem tuto šablonu využilo nebo využívá v rámci Šablon II. 129 škol.

V budoucnu je potřeba zajistit financování této pozice. Ta by byla financována ze státního rozpočtu, ze kterého jsou financovány pozice začleněné v zákoně o pedagogických pracovnících.

Analýza vzdělávání v MŠ a ZŠ s vysokým zastoupením romských žáků a jejich podpora.

V rámci tohoto úkolu je třeba zajistit zjišťování odhadů počtu romských žáků v základních školách. Je potřeba zajisti přehled těchto škol i v rámci kraje. Na základě tohoto úkolu je potřeba udělat aktivity, které vedou k efektivnímu splnění úkolu. Jedná se zejména realizovat výzkumné šetření, které by bylo realizované s Technologickou agenturou České republiky. Ta by se zaměřila na překážky, které jsou spojené se zapojením dětí v sociálně vyloučených lokalitách do povinného předškolního vzdělávání a na základě toho vytvořit soubor doporučení pro vzdělávání politiku. Dále pak zpracovat tematickou zprávu ze škol, kde je zastoupení romských žáků od 50% více. Realizátorem by byla ČŠI. Využití tematických výstupů zpracovaných ze škol, které se nachází v problémových lokalitách, a přesto dokáží žáky přivést k dobrým vzdělávacím výsledkům.

Tematická zpráva, která by byla realizována, by měla analyzovat příčiny vzniku koncentrace romských žáků, kvalitu vzdělávání, školní vzdělávací programy, složení žáků ve třídách, výsledky vzdělávání žáků, přechody žáků na střední školy, předčasné ukončení školní docházky a jeho prevenci. Dále pak využívání asistentů pedagoga, spolupráci s externími subjekty, využití dotačních rozvojových programů a využití podpory z OP VVV.

Na základě těchto zjištění připraví MŠMT opatření ve spolupráci se zřizovateli škol.

Vzdělávání pedagogických pracovníků.

Aby byla podpora pro každého žáka dostatečná, je nutné zintenzivnit profesní rozvoj pedagogických pracovníků. Toho lze dosáhnout prostřednictvím mentoringu či výměnou zkušeností a nabídkou kvalitního dalšího vzdělávání. Důležité je i v této oblasti zprostředkování příkladů dobré praxe a vzdělávat se v aktuální školské legislativě. Sjednocení pregraduální přípravy a dalšího profesní rozvoj pedagogických pracovníků v oblasti inkluzivního vzdělávání.

Strategie digitálního vzdělávání do roku 2020

Motto (citované z koncepce „Digitální Česko“ v úvodu strategie): „Informační technologie by měly prostupovat celým procesem výuky na základních školách, nikoli jen v předmětech typu ‚Práce s počítačem‘. Plné zapojení moderních technologií do výuky všech předmětů vnímá stát jako nezbytné v rámci posunu vzdělávacího systému od prostého memorování faktů k důrazu na čtenářskou gramotnost, komunikační dovednosti a logické myšlení.“

Dokument Strategie digitálního vzdělávání navazuje na Strategii vzdělávací politiky ČR do roku 2020 a se znalostí daného prostředí a procesů navrhuje soubor možných intervencí v počátečním vzdělávání na podporu digitálního vzdělávání, které se ukazují být stále více nezbytné.

Vize dokumentu je založena na otevřeném a moderním digitálním vzdělávání. Principem toho je celoživotní proces učení, který bude umožněn každému jedinci bez rozdílu. Digitálním vzděláváním se rozumí takové vzdělávání, které reaguje na změny

ve společnosti související s rozvojem digitálních technologií a jejich využíváním v nejrůznějších oblastech lidských činností.

Zahrnuje jak vzdělávání, které účinně využívá digitální technologie na podporu výuky a učení, tak vzdělávání, které rozvíjí digitální gramotnost žáků a připravuje je na uplatnění ve společnosti a na trhu práce, kde požadavky na znalosti a dovednosti v segmentu informačních technologií stále rostou. Cílem strategie je nastavit podmínky a procesy ve vzdělávání, které toto digitální vzdělávání umožní realizovat.

Smyslem strategie je především otevřít vzdělávání novým metodám a způsobům učení prostřednictvím digitálních technologií, zlepšit kompetence žáků v oblasti práce s informacemi a digitálními technologiemi a rozvíjet informatické myšlení žáků.

V dokumentu je vyjmenována celá řada opatření, např.:

- prosazení otevřených informačních zdrojů;
- tvorba systému, jako nástroje pro recenzi vzdělávacích zdrojů;
- inovace RVP;
- modernizace kurikula v rámci IT;
- propojení formálního, neformálního a informálního učení;
- digitální kompetence jako povinná součást standardu vzdělání učitele;
- zajištění udržitelného financování škol v oblasti IT;
- podpora připojení k internetu;
- podpora správy IT ve školách a školských zařízeních;
- příprava podmínek pro sběr velkého množství dat;
- podpora vývoje inovací;
- podpora pedagogického výzkumu;
- monitoring;
- podpora metodiky a didaktiky ICT.

Koncepce podpory mládeže 2014 – 2020

Koncepce podpory mládeže na období 2014–2020 určuje strategické cíle státní politiky ve vztahu k mládeži. Reflektuje potřeby mládeže zejména v oblasti vzdělávání a mobility, zaměstnanosti a podnikání mladých lidí, kultury a tvořivosti, jejich participace, zdraví a zdravého životního stylu, mládeže s omezenými příležitostmi a dobrovolnictví. Zabývá se také environmentální a globální rozvojovou problematikou včetně přístupu mladých lidí k právům a informacím. Cílovou skupinou Koncepce 2020 jsou mladí lidé do 30 let.

Koncepce 2020 pracuje s pojmy pilířů, horizontálních priorit, strategických cílů, dílčích cílů a opatření.

Hlavní část Koncepce 2020 určuje 13 strategických cílů:

- Usnadňovat rovný přístup dětí a mládeže k právům;
- Usnadňovat rovný přístup dětí a mládeže k informacím;
- Vytvářet příznivé a udržitelné podmínky pro účast dětí a mládeže v zájmovém a neformálním vzdělávání;
- Rozšiřovat a zatraktivnit nabídku činností ve volném čase a motivovat děti a mládež k jejímu aktivnímu využití;
- Podporovat zvyšování přeshraniční mobility mládeže;
- Zlepšovat podmínky pro zaměstnanost a zaměstnatelnost mládeže;
- Podporovat všestranný a harmonický rozvoj dětí a mládeže s důrazem na jejich fyzické a duševní zdraví a morální odpovědnost;
- Podporovat aktivní zapojení dětí a mládeže do rozhodovacích procesů a do ovlivňování společenského a demokratického života;
- Vytvářet příznivé podmínky pro dobrovolnictví mladých lidí včetně oceňování a uznávání dobrovolných činností;
- Usnadňovat začlenění dětí a mládeže s omezenými příležitostmi;
- Motivovat děti a mládež k životu s principy udržitelného rozvoje a rozvíjet jejich environmentální gramotnost;
- Podporovat rozvoj kompetencí dětí a mládeže pro bezpečné a tvořivé užívání médií;
- Nabízet dětem a mládeži rozmanité cesty ke kultuře, umění a tradicím.

Strategie regionálního rozvoje ČR 2014 – 2020

Strategie regionálního rozvoje České republiky 2014-2020 je základním koncepčním dokumentem v oblasti regionálního rozvoje. Vzdělávání a oblast školství není samozřejmě opomenuta. V analytické části jsou rozebrány statistické údaje týkající se vývoje počtu dětí/žáků/studentů a následně jsou zjištěné údaje zhodnoceny, co k danému vývoji vedlo a co z toho vyplývá pro oblast vzdělávání do budoucna. Především je zmiňován stále rostoucí význam demografického vývoje, na který je nutné reagovat a který bude mít zásadní vliv na stav a rozvoj regionálního školství. Dále je význam tematiky školství a vzdělávání zmíněn např. v souvislosti s trhem práce, dosaženým vzděláním české populace, problematikou sociální exkluze apod.

Ve strategické části je význam vzdělávání zmiňován v rámci prioritní oblasti „Regionální konkurenceschopnost“, přičemž je kladen důraz na kvalitu, flexibilitu a efektivitu vzdělávací soustavy např. v souvislosti s adaptabilitou žáků/studentů na trhu práce.

Vzdělávání je dále zmiňováno v rámci prioritní oblasti „Územní soudržnost“ např. v souvislosti s podporou integrace a aktivizace sociálně vyloučených a sociálním vyloučením ohrožených skupin obyvatelstva, dále v souvislosti s kvalitou, vybaveností, územní dostupností a rozmístěním jednotlivých typů škol či z pohledu tematiky volného času a jeho úzké vazby na vzdělávání.

Strategie regionálního rozvoje 2021+

Dokument vycházející ze Strategického rámce ČR 2030. Dokument primárně řeší témata, která je nutné řešit primárně z národní úrovně. Zároveň obsahuje taková témata, která může stát nebo může stát ovlivňovat nepřímo další aktéry, kteří mají kompetence ovlivňovat daná témata např. samosprávy.

Naplnění cílů bude realizováno prostřednictvím akčních plánů.

Strategie sociálního začleňování 2014 – 2020

Strategie popisuje prioritní témata ČR pro oblast sociálního začleňování osob v období do roku 2020 a pro čerpání z veřejných rozpočtů ČR i využívání Evropských strukturálních a investičních fondů Evropské unie (dále jen „EU“) v programovém období 2014+. Dále obsahuje přehled opatření majících vliv na sociální začleňování a boj s chudobou a přehled relevantních materiálů a zdrojů. Strategie vychází z „*Dlouhodobé vize resortu práce a sociálních věcí pro oblast sociálního začleňování*“ schválené ministrem práce a sociálních věcí v květnu 2012, zahrnuje však i oblasti překračující hranice resortu, které mají významný vliv na sociální začleňování osob.

Účelem Strategie je přispět k plnění národního cíle redukce chudoby a sociálního vyloučení, ke kterému se ČR zavázala v rámci evropského cíle v této oblasti strategie Evropa 2020. Česká republika se současně zavázala vyvinout úsilí vedoucí ke snížení počtu osob ohrožených chudobou, materiální deprivací nebo žijících v domácnostech s nízkou pracovní intenzitou o 30 000 osob.

Vize dokumentu je založena na sociálním začleňování, které je definováno jako proces, který zajišťuje, že osoby sociálně vyloučené nebo sociálním vyloučením ohrožené dosáhnou příležitostí a možností, které jim napomáhají plně se zapojit do ekonomického, sociálního i kulturního života společnosti a žít způsobem, který je ve společnosti považován za běžný.

Strategie ukazuje směr, kterým by se řešení sociálního vyloučení měla ubírat, prosazuje společensky odpovědné hodnoty vztahující se k boji se sociálním vyloučením, upozorňuje na nedostatky při hledání řešení sociálního vyloučení a zasazuje se o šíření principu mainstreamingu sociálního začleňování na všech správních úrovních.

K obecným cílům sociálního začleňování tak patří:

- zajištění účasti v zaměstnání a rovného přístupu ke všem zdrojům, právům, zboží a službám;
- prevence rizika sociálního vyloučení;
- pomoc nejvíce zranitelným;
- mobilizace všech relevantních aktérů.

Pro oblast vzdělávání jsou nejdůležitějšími cíli Strategie podpora rodiny a zajištění rovného přístupu ke vzdělání pro všechny.

Cíl – Podpora rodiny:

Zajistit dostupné, provázané a kvalitní služby pro rodiny, děti a mládež. Posílení ekonomické stability rodin a jejich samostatnost s důrazem na svobodu volby rodinné strategie, zejména v oblasti sladování profesního, rodinného a osobního života.

Opatření (z hlediska vzdělávání):

- a) Zajištění systémové podpory rodin při výchově dětí se specifickými potřebami
- b) Zajištění odpovídající a standardy garantované kvality širokého spektra služeb pro rodiny, děti a mládež;
- c) Rozvoj služeb péče o děti, jejich dostatečné kapacity a místní dostupnosti;
- d) Rozvoj nízkoprahových služeb na podporu rodin ohrožených sociálním vyloučením, jako jsou kluby matek, mateřská centra, předškolní kluby nebo rodičovské skupiny založené na principu svépomoci;

Kvalita předškolní výchovy a primárního vzdělávání je významnou determinantou vzdělavatelnosti člověka v pozdějším věku a podstatným faktorem pro sociální integraci. Napomáhá ke snižování sociálních rozdílů a představuje efektivní opatření k výraznému snižování nákladů budoucích sociálních politik. Investice do kvalitního a široce dostupného počátečního vzdělávání představují velké úspory budoucích sociálních výdajů. České školství je však z pohledu zahraničního srovnání podfinancované (nízké výdaje na žáka/studenta v poměru k HDP na hlavu v paritě kupní síly).

V současné době je také věnována malá pozornost vzdělávací dráze skupiny dětí a mládeže se speciálními vzdělávacími potřebami (a to jak se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním, tak i těm, kteří jsou znevýhodněni sociálně). České školství není schopno dostatečně vyrovnávat handicap znevýhodněných žáků a rozvíjet individuální potenciál každého žáka. Problémy přetrvávají nejen v případě dětí z vyloučených či ohrožených skupin obyvatel – nízká schopnost diverzifikace výuky a individualizace se dotýká každého žáka, včetně nadaných a talentovaných žáků.

V řadě případů však dochází k neodůvodněné a předčasné selekci dětí, přičemž její negativní dopady zřejmě převažují nad pozitivními. Jde o selekci způsobenou omezenou dostupností předškolních zařízení, rozřazováním dětí při vstupu na základní školy velmi rozdílné kvality nebo do víceletých gymnázií. Vysoký podíl romských žáků je vzděláván v základních školách praktických (bývalých zvláštních školách), což svědčí o velké míře selekce dětí na základě jejich etnicity. ČR v rámci svých opatření usiluje o nastavení podmínek zabezpečujících respektování potřeb sociálně znevýhodněných žáků a žáků s diagnózou lehkého mentálního postižení. V řadě základních škol hlavního vzdělávacího proudu však dosud nejsou vytvořeny adekvátní podmínky pro vzdělávání těchto dětí v běžných třídách.

Jednou z nezbytných podmínek pro vzdělávání dětí v běžných třídách je vybudování prostředí „rovného přístupu“ v českých základních školách.

Cíl – zajištění rovného přístupu ke vzdělání pro všechny.

Opatření pro splnění cíle:

- a) Zajistit podmínky (materiální, technické, finanční, personální) pro vzdělávání ve školách hlavního vzdělávacího proudu pro všechny děti, žáky a studenty;
- b) Zkvalitnění a rozvoj poradenského systému za účelem zajištění rovného přístupu ve vzdělávání (od předškolního po vysokoškolské, vč. prevence rizikového chování);
- c) Zajištění podpory rovného přístupu ve vzdělávání prostřednictvím mimoškolních aktivit (podpora efektivního zájmového a neformálního vzdělávání);
- d) Minimalizace rizik spojených s rizikovým chováním u dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami prostřednictvím podpory standardizovaných a certifikovaných služeb v oblasti primární prevence rizikového chování ve vzdělávání, ve spolupráci s rodinou a sociálními službami;
- e) Podpora rozvoje a tvorby místních strategií rozvoje výchovně vzdělávací soustavy a systematické sociálně pedagogické intervence v domácnostech ohrožených sociálním vyloučením;
- f) Podpora poradenských, intervenčních a aktivizačních služeb v činnosti vzdělávacích institucí;

- g) Podpůrné služby k získání a dokončení vzdělání pro osoby ze sociálně znevýhodňujícího prostředí podporujících jednak samotné žáky a studenty ve studiu, tak jejich rodiče v podpoře svých studujících dětí;
- h) Propojení a spolupráce škol, rodin, sociálních služeb a orgánů sociálně právní ochrany dítěte.

Dohoda o partnerství pro programové období 2014 - 2020

Dokument stanovuje cíle a priority pro efektivní využívání Evropských strukturálních a investičních fondů (ESIF) za účelem naplňování strategie Evropa 2020 na základě vydefinovaných národních priorit. ESIF zahrnují Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR), Evropský sociální fond (ESF), Fond soudržnosti (FS), Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV) a Evropský námořní a rybářský fond (ENRF).

Rozvoj vzdělávání je v tomto dokumentu zahrnut pod Národní rozvojovou prioritu Zvýšení konkurenceschopnosti ekonomiky.

Společenský a ekonomický rozvoj ČR bude ve stále větší míře podmíněn vzdělaností, a tedy kvalitou vzdělávacího systému.

Hlavní identifikované problémy a potřeby rozvoje:

Nedostatečná úroveň kvality počátečního vzdělávání – Výsledky žáků a studentů na úrovni ZŠ a SŠ se zhoršují prakticky ve všech sledovaných oblastech. Žáci nedosahují výsledků svých vrstevníků před deseti až patnácti lety. Úroveň základních znalostí českých žáků není uspokojivá. Současný nepříznivý stav je výsledkem několika faktorů, jejichž systematické řešení je nutné ke změně tohoto trendu.

- Kvalita ředitelů a pedagogických pracovníků – současné postavení a role pedagogů nemá odpovídající ohodnocení a společenskou prestiž. Věkový průměr pedagogů je v ČR (v mezinárodním srovnání) vysoký. Úroveň pre-graduální přípravy pedagogů je nízká, s nedostatečným podílem praxe a nepříznivě se mění v oblastech,

- kteřé přináší společenský a technologický rozvoj. Pro odborníky neexistují stimulační nástroje pro vstup do škol. Management škol je výkonný, ale nezaměřuje se na výsledky ve vzdělávání žáků, je spíše ekonomicko-finančním řízením. Také většina zřizovatelů škol neumí pracovat s informacemi o kvalitě školy.
- Podinvestovaná infrastruktura MŠ, ZŠ a SŠ a dalších vzdělávacích organizací, která neodpovídá demografickým trendům na místní úrovni a potřebám kvalitního rozvoje přenositelných i odborných kompetencí relevantních pro trh práce.
 - Rozdíly v materiálně – technickém vybavení jednotlivých škol a školských zařízení. Digitální a otevřené vzdělávací zdroje a software pro individualizaci výuky jsou využívány neefektivně, což je dáno jak nízkými kompetencemi učitelů, tak nízkým technickým vybavením, a dále nedostatečnou vnitřní konektivitou škol a špatným připojením k internetu ve venkovských oblastech obecně.
 - Nedostatečná úroveň strategického vedení vzdělávání k lepším výsledkům na všech úrovních počátečního vzdělávání, spojená též se změnami danými decentralizací a zvýšením autonomie škol.
 - V ČR není rozvinutý monitoring kvality výsledků vzdělávací činnosti. Chybí vymezení kvality práce učitele i ředitele, kvality práce školy a pravidelné poskytování zpětné vazby všem zmiňovaným subjektům ve vztahu ke stanoveným kritériím kvality.
 - Žákovské cíle vzdělávání jsou vymezeny příliš obecně a nejsou prioritizovány, učitelé nemají povinnost sledovat individuální pokrok každého žáka vzhledem ke stanoveným cílům a nemají k tomu potřebnou metodickou podporu ani podmínky. V oblasti počátečního vzdělávání se týkají dopracování a zavedení systému hodnocení škol a zatraktivnění povolání učitele.
 - V oblasti ZŠ a SŠ je proto potřeba více zaměřit výuku na širší možnosti uplatnění a zlepšit schopnosti žáků v těchto kompetencích. Tím selepší schopnost absolventů flexibilně reagovat na změny, a tudíž i jejich uplatnitelnost na trhu práce. Pro tuto změnu je také nutné otevřít školy spolupráci s mimoškolními subjekty neformálního a zájmového vzdělávání a zvýšit pochopení a podporu vzdělávání ke klíčovým kompetencím ze strany rodičů a veřejnosti. Rozvoj lidských zdrojů pro oblast počátečního vzdělávání. Jde především o zlepšení— pre-graduální přípravy pedagogických pracovníků a podporu jejich dalšího profesního růstu včetně

- systematické podpory začínajících pedagogických pracovníků, rozvoj kompetencí vedoucích pracovníků škol a zřizovatelů.
- Zajištění rovného přístupu ke kvalitní vzdělávací infrastruktuře. Strategicky zacílené a odůvodněné investice do vzdělávací infrastruktury pro rozvoj kompetencí dětí a žáků mateřských, základních a středních škol na základě místních/krajských akčních plánů, které vznikají v souladu se vzdělávací politikou ČR, zohledňují potřeby místních partnerství, demografického rozvoje a trhu práce a vážou potřeby infrastruktury k potřebám rozvoje kvality vzdělávání v místě.
 - Vytvoření uceleného systému národního monitoringu kvality výsledků vzdělávací činnosti dle doporučení OECD v počátečním vzdělávání, aby poskytoval potřebné informace pro systémové řízení na úrovni státu, regionů, škol a učitelů, rodičů a žáků a pro kontinuální zlepšování práce všech aktérů a dále umožňoval identifikovat nerovnosti ve vzdělávacím systému a vést k jejich odstraňování.
 - Zkvalitnění předškolního vzdělávání, zejména prostřednictvím zvyšování kompetencí – pedagogických pracovníků ve stěžejních oblastech (matematická a čtenářská pregramotnost, polytechnické vzdělávání, problematika začleňování dětí se SVP) a prostřednictvím investic do kvalitního vybavení (nedostatečné kapacity předškolního vzdělávání jsou řešeny v kapitole Trh práce, zvýšení účasti sociálně znevýhodněných dětí na předškolním vzdělávání v následující podkapitole). Zajištění podmínek pro efektivní řízení vzdělávání na úrovni státu, regionů, obcí i jednotlivých škol.

Evropa 2020

Strategie Evropa 2020 předkládá tři vzájemně se posilující priority:

- *Inteligentní růst*: rozvíjet ekonomiku založenou na znalostech a inovacích;
- *Udržitelný růst*: podporovat konkurenceschopnější a ekologičtější ekonomiku méně náročnou na zdroje;
- *Růst podporující začlenění*: podporovat ekonomiku s vysokou zaměstnaností, jež se bude vyznačovat sociální a územní soudržností.

EU potřebuje vymezit úroveň, které by chtěla dosáhnout do roku 2020. Za tímto účelem Komise navrhuje následující hlavní cíle EU:

- 75 % obyvatelstva ve věku od 20 do 64 let by mělo být zaměstnáno;
- 3 % HDP EU by měla být investována do výzkumu a vývoje;
- v oblasti klimatu a energie by mělo být dosaženo cílů „20-20-20“;
- podíl dětí, které ukončí školní docházku, by měl být pod hranicí 10 % a nejméně 40 % mladší generace by mělo dosáhnout terciární úrovně vzdělání;
- počet osob ohrožených chudobou by měl klesnout o 20 milionů.

Politika EU v oblasti vzdělávání je založena na spolupráci mezi členskými státy. Členské státy jsou nadále odpovědné za obsah výuky a organizaci vzdělávacího systému a systému odborného vzdělávání a jejich kulturní a jazykovou rozmanitost. Evropská spolupráce v oblasti odborného vzdělávání a přípravy od roku 2002 probíhá podle tzv. Kodaňského procesu, kdy si členské státy a další zúčastněné země stanovují každé 2 roky konkrétní cíle. Tato spolupráce byla v roce 2010 znovu posílena přijetím tzv. Komuniké z Brugg.

Evropa 2030

Na základě měnících se podmínek života v EU byl vypracován dokument o vytvoření udržitelné Evropy do roku 2030. Dokument se zaměřuje na hlavní politická opatření pro udržitelný rozvoj, odstranění nerovnováhy v potravinovém systému a zajištění energetických zdrojů, bydlení a mobility do budoucnosti. Zaměřuje se i na horizontální faktory, které musí udržitelný rozvoj podporovat: vzdělávání, vědu, technologie, výzkum, inovace, digitalizaci, finance aj.

Dokument předkládá tři scénáře, které mají podnítit diskuzi, jak plnit cíle udržitelného rozvoje v EU. Nabízená řešení jsou:

1. zastřešující celoevropská strategie týkající se cílů udržitelného rozvoje, která bude vodítkem pro činnost EU i členských zemí,
2. pokračující začleňování cílů udržitelného rozvoje do všech příslušných politických opatření EU, avšak bez prosazování opatření na úrovni členských zemí,

3. větší zaměření na vnější činnost při současné konsolidaci celounijních ambicí v oblasti udržitelnosti.

Strategický rámec udržitelného rozvoje ČR

Strategický rámec udržitelného rozvoje České republiky je dokument, jehož hlavním cílem je shrnout na obecné úrovni klíčová témata, problémy a možná řešení.

Na oblast vzdělávání se primárně zaměřuje priorita 2.3 „Rozvoj lidských zdrojů, podpora vzdělávání, výzkumu a vývoje“ obsažená v rámci prioritní osy číslo 2 „Ekonomika a inovace“. V rámci této priority jsou stanoveny dva cíle:

- **Cíl 1:** Podpořit vzdělávání a rozvoj lidských zdrojů;
- **Cíl 2:** Podpořit výzkum, vývoj a inovace.

První cíl je orientován na začlenění vzdělávání do celkové strategie sociálně-ekonomického rozvoje ČR a v návaznosti na to i na větší podporu investic do vzdělávání. Cíl by měl být naplněn prostřednictvím rozvoje a zkvalitňování systému vzdělávání všech typů a úrovní, což v konečném důsledku povede k větší uplatnitelnosti osob na trhu práce i všeobecně v běžném životě.

Druhý cíl je orientován především na podporu průmyslového výzkumu a vývoje. Vzdělávání je v rámci tohoto cíle orientováno především na podnikatelské subjekty, ale jeho role je spatřována i v oblasti spolupráce univerzit a jejich studentů s firmami, výzkumnými pracovišti apod.

Vzdělávání jako takové je zmiňováno na mnoha místech dokumentu, v souvislosti s řešenou tematikou (např. v rámci prioritní osy 4 „Krajina, ekosystémy a biodiverzita“ je mj. zmiňována důležitost podpory environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty či v rámci prioritní osy 5 „Stabilní a bezpečná společnost“ je význam kvality vzdělávacích aktivit a význam zásad inkluzivního vzdělávání zmiňován v oblasti prevence sociálně patologických jevů či kriminality apod.).

Záměr rozvoje čtenářské a matematické gramotnosti⁹ v základním vzdělávání

Záměr rozvoje gramotností je vymezen na období 5 let (2013–2018) a opírá se o předpoklad, že získávání určitých základních dovedností na školní úrovni je zásadní pro rozvoj klíčových kompetencí v rámci kontinuity celoživotního učení. Záměr rozvoje gramotností vytváří podmínky pro zvýšení pozornosti věnované této důležité oblasti. Klade si za cíl vyvoláním odborné i širší veřejné diskuze iniciovat změny v přístupu k výuce čtení a matematiky, poskytováním informací učitelům a školám o aktuální úrovni výkonu uvést tyto změny celoplošně do života a dlouhodobou podporou zajistit udržitelnost dosažených výsledků.

Opatření:

- přesnější a náročnější stanovení cílů v oblasti čtenářské a matematické gramotnosti,
- budování systému monitorujícího dosahování těchto cílů na různých úrovních,
- poskytování adekvátní podpory tam, kde se vytýčené úrovně gramotností nedaří dosahovat.

Čtenářská a matematická gramotnost je tedy zcela zásadním a prvořadým cílem v období základního vzdělávání. Nevyčerpává však všechny cíle vzdělávacích oborů český jazyk a literatura nebo matematika a nemůže tyto jiné cíle zcela vytěsnit či nahradit.

Je třeba zdůraznit potřebnost těsného propojení těchto dovedností s prostředím informačních a komunikačních technologií (ICT). Ze samé podstaty pojetí gramotností vyplývá nutnost jejich utváření a rozvíjení v různých kontextech osobních a praktických, např. ve vztahu k finanční gramotnosti. Úspěšnému rozvíjení obou gramotností stojí v cestě i názor, že utváření čtenářské a matematické gramotnosti je prakticky výlučně odpovědností učitelů českého jazyka a literatury a matematiky.

⁹ Čtenářská gramotnost je schopnost jedince porozumět textu, přemýšlet o něm a používat jej k dosahování určených cílů, k rozvoji vlastních schopností a vědomostí a k aktivnímu začlenění do života lidského společenství. Matematická gramotnost je schopnost jedince poznat a pochopit roli, kterou hraje matematika ve světě, dělat dobře podložené úsudky a proniknout do matematiky tak, aby splňovala jeho životní potřeby jako tvořivého, zainteresovaného a přemýšlivého občana.

Skutečnosti přispívající ke klesající úrovni výsledků žáků (Záměr rozvoje gramotností je chce ovlivnit):

- Malá pozornost, kterou v průměru školští manažeři věnují kvalitě učení a vyučování obecně. Je to důsledkem dosavadní tradice preferující administrativní řízení škol, nedostatečné podpory v této oblasti, a také absence některých typů dat potřebných pro řízení kvality výuky.
- Malá cílená podpora žáků, kteří nedosahují potřebných úrovní čtenářské a matematické gramotnosti, jejich učitelů a škol, kde se tito žáci vyskytují ve zvýšené míře.

Dlouhodobým cílem je zvýšit úroveň čtenářské a matematické gramotnosti, zmenšit podíl žáků, kteří nedosahují minimální úrovně čtenářské a matematické gramotnosti, a naopak zvýšit podíl žáků s vysokým stupněm úrovně těchto gramotností. Konečným cílem je u všech skupin žáků zlepšit úroveň gramotností, a tím i jejich šance na úspěch v dalším studiu a pracovním i osobním životě.

Podpora budování kapacit pro rozvoj základních pre/gramotností v předškolním a základním vzdělávání – podpora práce učitele (PPUČ)

Projekt, který je financován za podpory ESIF podporuje pedagogy ve snaze rozvíjet základní gramotnosti dětí a žáků. Realizátorem je Národní ústav pro vzdělávání (NÚV).

Cílem projektu je sdílet zkušenosti získané v oblasti základních gramotností na jednom místě a to konkrétně na metodickém portálu RVP.CZ. Na tomto místě soustřeďuje všechny dostupné a kvalitní materiály, odkazuje na další zajímavá místa, kde se učitelé mohou seznámit s jinými metodickými podporami. Tento projekt reaguje zejména na hlavní priority, které jsou vymezeny ve strategických dokumentech vzdělávacích politik ČR. Odkaz na uložení a web se sdílenými materiály je uveden v tabulce výše.

Národní plán výuky cizích jazyků

Cílem Národního plánu výuky cizích jazyků je vytvořit odpovídající podmínky pro zvýšení jazykových znalostí a jazykových kompetencí obyvatelstva České republiky

v cizích jazycích, aby občané dovedli porozumět a komunikovat i v cizích jazycích. Požadavek, aby každý občan Evropy byl schopen komunikovat kromě mateřského jazyka alespoň ve dvou dalších jazycích, je v oblasti obsahu vzdělávání naplňován postupným vytvářením rámcových vzdělávacích programů pro jednotlivé obory vzdělávání.

Jazykové vzdělávání v českém školství má dlouholetou tradici a má k dispozici velmi kvalitně zpracované metodické postupy, které jsou stále modernizovány a harmonizovány. Volba druhého cizího jazyka se bude odvíjet z podstaty mnohojazyčnosti tedy dostatečně široké nabídky dalších jazyků (francouzština, ruština, italština, španělština a jiné).

Nabídka jazykového vzdělávání všem občanům vyžaduje dostatečný počet kvalitních učitelů cizích jazyků. Tento úkol stojí na prvním místě realizace celého plánu. Budou podporovány zahraniční studijní pobyty budoucích učitelů i učitelů všech typů škol.

V této souvislosti je třeba rovněž zmínit velmi účinný nástroj ke zlepšení jazykových znalostí a dovedností žáků, a to výuku některých předmětů (úplně nebo částečně) v cizím jazyce (tzv. **CLIL** – Content and Language Integrated Learning), která umožňuje, aby si žáci zároveň obsahem učiva zlepšovali a osvojovali i kompetence v cizím jazyce.

Národní plán je propojen s akčním plánem.

Struktura akčního plánu pro období 2005-2008:

1. MŠ

- Rané vyučování jako příprava na jeho osvojování
- Potřeba kvalifikovaných pedagogů
- Zvýšit informovanost učitelů a rodičů o raném jazykovém vzdělávání a jeho podmínkách
- Zpracovat metodický portál
- Zařadit AJ do přípravy učitelů MŠ
- RVP – zařazení propedeutiky

2. ZŠ

- Výuka „napříč předměty“

- Zařadit AJ do přípravy učitelů 1. stupně ZŠ
- Vyhlásit dotační program „Program podpory málo vyučovaných cizích jazyků“
- Navýšit hodinové dotace ve výuce
- Podpora zahraničních pobytů

3. *SŠ a VOŠ*

- Opět navýšit hodinové dotace
- Podpora pobytů
- Nové učebnice a jiné materiály pro výuku

4. *Terciární vzdělávání*

- Posílit rozpočet VŠ určeným katedrám cizích jazyků
- Jazykové studijní programy pro budoucí učitele
- Zařazení oborových didaktik mezi vědní disciplíny

5. *Další vzdělávání*

- Tvorba nových výukových programů
- E-learning
- „vzdělávací poukázky“
- Evropské jazykové portfolio

6. *Vzdělávání pedagogických pracovníků*

- Projekt „Brána jazyků“

7. *Výzkum a inovace*

- Zavést jazykovou propedeutiku
- Vytvořit metodický portál cizích jazyků napříč předměty

8. *Další*

- Ustavit Národní jazykovou radu
- Čerpat zkušenosti s ostatními zeměmi EU

Strategie celoživotního učení ČR

Současné koncepce celoživotního učení:

- *Od kolébky do zralého věku* – profesní stálá příprava, osobní rozvoj, aktivní občanství, podpora rozvoje společnosti;
- *Zaměstnanost* – jedinec má solidní základní zaměstnání a následné celoživotní učení probíhá na základě potřeby přizpůsobit se současným výrobním procesům a strukturám – osobní rozvoj je chápán jako čistě soukromá věc;
- *Modernizace společnosti a ekonomiky* – zaměřeno na změnu tradičních názorů na rozdělení života na fáze učení – práce – důchod;
- *Sociální inkluze* – zabývá se skupinou, jejichž počáteční vzdělávání a příprava nebyla uspokojivá a adekvátní, je potřeba nápravy, doplnění.

Současná vize na podporu celoživotního učení v ČR zdůrazňuje ekonomický, environmentální i sociální aspekt přínosu celoživotního učení. Na základě toho se zaměřuje na podporu:

- Osobního rozvoje;
- Sociální soudržnosti a aktivního občanství;
- Zaměstnanosti.

Hlavní strategické směry Strategie:

- *Uznání, prostupnost* – vytvoření otevřeného prostoru pro celoživotní učení včetně uznávání výsledků neformálního a informálního učení. Na základě tohoto přijat zákon o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání, sestavena národní soustava rekvalifikací.
- *Rovný přístup* – snaha podporovat dostupnost a rovnost šancí v přístupu ke vzdělávacím příležitostem během celého životního cyklu. Za tímto účelem je třeba rozšířit nabídku vzdělávacích příležitostí, zajistit její rozmanitost a pestrost, s ohledem na inkluzi.
- *Funkční gramotnost* – snaha jejího rozvoje, včetně rozvoje celoživotních kompetencí k učení.

- *Sociální partnerství* – je třeba rozvíjet spolupráci se sociálními partnery, podporovat soulad nabídky vzdělávacích příležitostí s potřebami ekonomického, environmentálního a sociálního rozvoje.
- *Stimulace poptávky* – snaha o vzbuzení zájmu po celoživotním učení u všech cílových skupin
- *Kvalita* – podporovány a propagovány by měli být kvalitní nabídky vzdělávacích příležitostí, včetně snahy o jejich dostupnost
- *Poradenství* – je nezbytným předpokladem pro úspěšné fungování kvalitního systému celoživotního učení

Opatření vedoucí k zajištění kvalitního a dostupného dalšího vzdělávání

- Stimulovat jednotlivce i zaměstnavatele k rozšíření účasti na dalším vzdělávání a ke zvýšení investic do dalšího vzdělávání, provázat systémovou a programovou složku finanční podpory dalšího vzdělávání;
- Zajistit uznání různých vzdělávacích cest k získání kvalifikace;
- Vytvořit podmínky pro sladění nabídky vzdělávání s potřebami trhu práce;
- Rozvinout nabídku dalšího vzdělávání podle potřeb klientů a zajistit dostupnost vzdělávacích institucí;
- Zvýšit úroveň vzdělávání zaměstnanců podniků tak, aby se stalo účinným faktorem posilování konkurenceschopnosti podniků a profesní flexibility zaměstnanců;
- Zvýšit kvalitu dalšího vzdělávání;
- Rozvinout informační a poradenský systém pro uživatele dalšího vzdělávání.

Národní strategie bezpečnosti silničního provozu

Počet usmrcených zranitelných účastníků silničního provozu je chápán jako jeden z nejzávažnějších problémů bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích v ČR. Chodci a cyklisté jsou nejzranitelnějšími účastníky silničního provozu a tvoří 30 % obětí v silničním provozu. Tento podíl se nedaří snižovat, a proto je cíleno na zvýšení ochrany dětí a žáků na pozemních komunikacích, což je jednou z priorit dopravní politiky Ministerstva dopravy

ČR a je jí věnována speciální pozornost, stejně je tomu i u dalších subjektů, včetně nevládních organizací.

Nezastupitelnou roli v této oblasti má škola. Je třeba si uvědomit, že žáci základních škol jsou účastníky silničního provozu a budoucími řidiči, a právě u nich může začít možná náprava chování a návyků celé společnosti, které se mj. odrážejí v chování v silničním provozu. Žáci rovněž dokážou ovlivnit chování svých rodičů. Smrtelná a těžká zranění dětí poznamenávají život celých rodin na několik let či generací. Proto je v základních školách efektivní realizace témat týkajících se prevence bezpečnosti v silničním provozu obzvláště významná. Ministerstvo dopravy zajistilo zahájení kontinuální dopravní výchovy od rodiny po mateřské, základní a střední školy. Došlo také k rozvíjení a podpoře nových forem dopravní výchovy na všech stupních škol v rámci školních vzdělávacích programů. Byly zajištěny mediální kampaně zaměřené na zvýšení ochrany dětí, spojené s vydáním příruček určených pro rodiče dětí, zajištění jejich distribuce do škol a zdravotnických zařízení. V rámci prevence dětských úrazů v dopravě bylo přistoupeno k distribuci materiálů vydaných v minulých letech. Témata dopravní výchovy jsou v Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání (RVP ZV) zpracována a vzhledem k tomu, že je problematika rozložena do několika vzdělávacích oblastí, může být koncepční příprava výuky pro učitele náročnější, proto je předkládán tento materiál jako vhodná pomůcka pro pedagogy k ucelené a efektivní realizaci dané problematiky. Návrhy cílů, dílčích výstupů a učiva jsou pouze doporučené. Je na každé škole, jak návrh využije pro úpravu svého ŠVP, pro plánování výuky a pro zajištění výsledků vzdělávání.

Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2016 až 2020

Strategickým cílem Strategie je nadále rozvíjet, posilovat spolupráci, kompetence a kapacity dotčených subjektů, rozšiřovat pomoc obětem trestných činů, zvyšovat efektivitu přijímaných preventivních opatření a reagovat na nové hrozby a trendy, které se v oblasti bezpečnosti a veřejného pořádku objevují.

Priority:

- usilovat o eliminaci všech forem diskriminace včetně rasismu, xenofobie, náboženské netolerance, mj. prostřednictvím osvěty, vzdělávacích aktivit;
- usilovat o vytváření bezpečného a pozitivního prostředí ve školách prostřednictvím ochrany dětí před všemi formami násilí, šikany a sexuálního zneužívání.

Primární prevence je zaměřena na celou populaci, dospělé i děti. Zahrnuje především výchovné, vzdělávací, volnočasové, osvětové a poradenské aktivity zaměřené na nejširší veřejnost. Zvláštní pozornost je věnována pozitivnímu ovlivňování příslušných hodnotových měřítek zejména dětí a mládeže. Realizace primární prevence je zejména rolí rodiny a škol, v praxi se jí často věnuje také Policie ČR i jednotlivé obecní policie (nejčastěji právě v prostředí škol).

Oblast kriminality, chování a cíle pachatelů, možnosti ochrany obětí se vlivem změn ve společnosti, v právních normách, vlivem nových technologií neustále dynamicky vyvíjejí, mění, přizpůsobují se novým podmínkám. Tomu je třeba přizpůsobovat i aktivity a opatření směřující k předcházení negativním dopadům těchto změn, případně nové prostředí využívat ve svůj prospěch (např. nové technologie uplatnitelné v situační prevenci).

Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019 – 2027

Národní strategie 2019 – 2027 je základním strategickým dokumentem MŠMT, který tvoří základní rámec politiky primární prevence rizikového chování v České republice. Vychází především z předchozího dokumentu, který je popsán výše a navazuje na její vyhodnocení. Národní strategie 2019 – 2027 vymezuje základní pilíře politiky primární prevence, jimiž jsou:

- systém,
- koordinace,
- legislativa,
- vzdělávání,
- financování,
- monitoring, hodnocení a výzkum.

Ke každému pilíři jsou stanoveny základní cíle strategie a dále pak i priority. Hlavní funkce st strategie jsou:

- stanovit základní rámec primární prevence rizikového chování u dětí a mládeže v České republice na období 2019 – 2027,
- stanovit hlavní cíle a priority rozvoje v politice primární prevence rizikového chování u dětí a mládeže na období 2019 – 2027,
- informovat odbornou a laickou veřejnost o cílech a prioritách politiky primární prevence rizikového chování u dětí a mládeže.

Hlavním cílem strategie je prostřednictvím efektivního systému primární prevence, fungujícího na základě komplexního působení všech na sebe vzájemně navazujících subjektů, snížit míru rizikového chování u dětí a mládeže a minimalizovat jeho vznik.

Koncepce (projekt) včasné péče o děti ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí v oblasti vzdělávání

Cílovou skupinou, které je včasná péče určena, jsou děti ze sociálně a sociokulturně znevýhodňujícího prostředí. Sociokulturně znevýhodňujícím prostředím rozumíme pro účely tohoto dokumentu takové sociální a kulturní prostředí, které dítěti znesnadňuje zapojení do hlavního vzdělávacího proudu. Včasná péče v oblasti vzdělávání bude poskytována dětem ze sociálně a sociokulturně znevýhodňujícího prostředí a jejich rodinám především v období od tří let života dítěte do zahájení školní docházky. V tomto období bude realizována především formou předškolního vzdělávání a formou podpory kompetencí rodičů k rozvíjení potenciálu dítěte v jeho přirozeném prostředí.

Včasnou péči zde chápeme jako souhrn opatření, které mají za cíl identifikovat možná rizika v rozvoji osobnosti dětí a předcházet hrozícím negativním důsledkům sociokulturního znevýhodnění ve vzdělanostní, morální a sociální kultuře osobnosti vymezené skupiny dětí.

Dokument zdůvodňuje potřeby včasné péče ve vztahu k následné školní úspěšnosti dětí ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí, jmenuje největší rizika a problémy, ale i příležitosti, které jsou v systému vzdělávání vytvořeny k realizaci včasné péče.

Dokument jmenuje doporučení k zabezpečení podmínek k optimálnímu rozvoji dětí cílové skupiny před nástupem do povinné školní docházky:

- zajistit provázání jednotlivých institucí, které o děti pečují (sociálně-právní ochrana dítěte, příslušná zdravotnická zařízení, pedagogicko-psychologické poradenství) ve sjednoceném systému;
- vedle osvěty a motivace v cílových komunitách je potřebné hledat i nástroje, které vytvoří tlak na rodiče, jejichž dítě zjevně v důsledku sociokulturně znevýhodňujícího prostředí rodiny potřebuje navštěvovat předškolní zařízení;
- programy a opatření v oblasti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, kteří působí v předškolním vzdělávání;
- programy a opatření zaměřené na zvýšení počtu dětí ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí, které budou absolvovat předškolní vzdělávání v mateřských školách nebo v přípravných třídách;
- společné programy a opatření resortu školství, mládeže a tělovýchovy, práce a sociálních věcí a resortu zdravotnictví, které budou působit na rodiče dětí ze sociálně znevýhodňujícího prostředí, aby převzali větší zodpovědnost za rozvoj dětí v období před nástupem do povinné školní docházky a aby se předškolní přípravou dětí seriózně zabývali;
- realizace programů zaměřených na pilotní ověřování projektů včasné péče o děti ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí. Projekty budou zaměřeny na:
 - vytvoření středisek včasné péče při mateřských školách nebo základních školách zřizujících přípravné ročníky;
 - vytvoření a realizace pobytových kurzů pro rodiče a děti ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí ve věku od tří let do zahájení školní docházky;
 - vytvoření a realizace prezenčních dlouhodobých kurzů pro rodiče a děti ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí ve věku od tří let do zahájení školní docházky.

Připravovaná podpora včasné péče o děti ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí v oblasti vzdělávání je spojena především se vzděláváním pedagogických pracovníků, zaměřeným na popsání rizika a klíčové problémy, které dosud u pedagogů přetrvávají.

K řešení problémů integrace sociokulturně znevýhodněných je připraven národní rozvojový projekt MINORITY (pracovně Otevřená cesta) s názvem „Zlepšení podmínek vzdělávání žáků ze sociokulturně znevýhodněného prostředí a minorit v hlavním vzdělávacím proudu“.

Podpora rozvoje informatického myšlení

Projekt, který vytváří Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Informatické myšlení je způsob efektivního řešení daného problému. V první řadě je potřeba analyzovat problém tak, abychom mohli najít co nejvhodnější řešení, které můžeme potom dále využít a zautomatizovat.

Informatické myšlení dokáže využít práci počítačů tak, abychom mohli ušetřit různé zdroje, které vstupují do řešení problémů. Jako jeden z nástrojů je využito programování. Programování není jen o psaní jakéhosi „kódu“. Je to proces, při kterém se snažíme zadaný problém vyřešit za pomoci nástroje (PC, programovací jazyk) co nejefektivněji a rychle.

Informatické myšlení lze rozvíjet pomocí vhodných postupů a nástrojů už od dětských let. Vhodné jsou pomůcky, které lze využít už v mateřské škole. Webová stránka uvedená v přehledu výše se zabývá právě zpracováním materiálů od předškolního vzdělávání až po studium na střední škole.

3.1.3 Vyhodnocení dotazníkového šetření realizované MŠMT

Na přelomu roku 2015 a 2016 proběhlo ze strany MŠMT na celém území ČR průzkum, který mapoval potřeby základních a mateřských škol. Cílem tohoto šetření bylo podat informace potřebné pro realizátory budoucích projektů využívajících prostředků z evropských fondů, zejména OP VVV a IROP.

Dotazníkové šetření bylo rozděleno na 6 hlavních a 3 vedlejší oblasti zájmu a potřeb škol. Výsledky byly použity jako podklad pro tuto zprávu.

3.1.3.1 Výsledky dotazníkového šetření v mateřských školách na území ORP Dobruška

Na území ORP Dobruška se dotazníkového šetření zúčastnilo celkem 14 mateřských škol z celkového počtu 15. Tyto školy byly zapsány v době realizace výzkumu v Rejstříku škol a školských zařízení. Jedna škola zvolila možnost se nezúčastnit dotazníkového šetření nebo nedokončila dotazníkové šetření. Jak je z tabulky patrné, celková účast je v porovnání s krajem nadprůměrná.

Tab. 5 Vyhodnocení účasti v dotazníkovém šetření – mateřské školy na území ORP Dobruška

ORP (obec s rozšířenou působností): v případě Prahy se jedná o jednotlivé správní obvody	5202 Dobruška					
Kraj:	CZ052 Královéhradecký kraj					
	v rámci ORP		v rámci kraje		v rámci ČR	
	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl
Počet ředitelství / právnických osob vykonávajících činnost MŠ (dále jen MŠ): (uvedených v době šetření v Rejstříku škol a školských zařízení)	15	100,0 %	314	100,0 %	5 282	100,0 %
z toho kompletně vyplnilo dotazník:	14	93,3 %	292	93,0 %	4 688	88,8 %
z toho nevyplnilo dotazník: (MŠ zvolila možnost neúčastnit se dotazníkového šetření, MŠ dotazníkové šetření nedokončila, MŠ byla sloučena s jinou, pozastavila činnost nebo byla zrušena)	1	6,7 %	22	7,0 %	594	11,2 %

Mezi 6 hlavních oblastí, na které byl dotazník zaměřen, patřily:

- Podpora inkluzivního / společného vzdělávání.
- Podpora rozvoje čtenářské pregramotnosti.
- Podpora rozvoje matematické pregramotnosti.
- Podpora kompetencí k iniciativě a kreativě dětí.
- Podpora polytechnického vzdělávání.
- Rozvoj infrastruktury školy, vč. rekonstrukcí a vybavení.

Školy měly v tomto případě seřadit tyto oblasti od 1 do 6, přičemž od 1 (= největší potřeba rozvíjet danou oblast v rámci podpory z Evropské unie v letech 2016-2020) do 6 (= nejmenší potřeba rozvíjet danou oblast v rámci podpory z Evropské unie v letech 2016-2020).

Tabulka níže ukazuje výsledky hlavních oblastí podporovaných z OP.

Tab. 6 Pořadí potřeb podpory v hlavních oblastech podporovaných z OP podle MŠ¹⁰

TABULKA Č. 5: Hlavní oblasti podporované z OP	Pořadí podle potřeb škol		
	v rámci ORP	v rámci kraje	v rámci ČR
A. Podpora inkluzivního / společného vzdělávání	6	3	3
B. Podpora rozvoje čtenářské pregramotnosti	3	4	4
C. Podpora rozvoje matematické pregramotnosti	3	5	5
D. Podpora kompetencí k iniciativě a kreativité dětí	5	6	6
E. Podpora polytechnického vzdělávání	2	2	2
F. Rozvoj infrastruktury školy, vč. rekonstrukcí a vybavení	1	1	1

Z tabulky je patrné, že mateřské školy mají největší potřebu rozvíjet Infrastrukturu škol, vč., rekonstrukcí a vybavení a dále pak rozvíjet polytechnické vzdělávání. Naopak nejmenší podporu rozvíjet danou oblast mají mateřské školy v oblasti Inkluzivního / společného vzdělávání.

V rámci podpory ve vedlejších oblastech rozvoje se dotazník zaměřil na tyto témata:

- Jazykové vzdělávání.
- ICT včetně potřeb infrastruktury (podpora digitálních kompetencí, konektivita škol).
- Sociální a občanské dovednosti a další klíčové kompetence.

I v tomto případě měly školy seřadit dané oblasti od 1 do 3, přičemž 1 (= největší potřeba rozvíjet danou oblast v rámci podpory z Evropské unie v letech 2016-2020) a 3 (= nejmenší potřeba rozvíjet danou oblast v rámci podpory z Evropské unie v letech 2016-2020).

Tabulka níže ukazuje výsledky dotazníkového šetření.

¹⁰ Data MŠMT

Tab. 7 Pořadí potřeb podpory ve vedlejších oblastech podporovaných z OP podle MŠ¹¹

TABULKA Č. 6: Další oblasti podporované z OP	Pořadí podle potřeb škol		
	v rámci ORP	v rámci kraje	v rámci ČR
A. Jazykové vzdělávání	2	2	2
B. ICT včetně potřeb infrastruktury (podpora digitálních kompetencí, konektivita škol)	1	1	1
C. Sociální a občanské dovednosti a další klíčové kompetence	2	3	3

Vidíme zde, že největší potřebu podpory mají MŠ v oblasti ICT s potřebnou infrastrukturou, dále shodně ve zbylých dvou oblastech.

V další části dotazníku byly zkoumány jednotlivé oblasti, kde se měly školy zaměřit na to, zda plánují zlepšení v letech 2016–2020 a na překážky v rámci podpory v daných oblastech. Dále v této analýze budou uvedeny vždy oblasti, které uvedlo procentuálně nejvíce škol.

V rámci **Podpory inkluzivního / společného vzdělávání** plánují školy zlepšení v těchto oblastech:

1. Vedení školy vytváří podmínky pro realizaci inkluzivních principů ve vzdělávání na škole (zajišťování odborné, materiální a finanční podpory, dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, vzájemného učení pedagogických pracovníků; pravidelná metodická setkání členů pedagogického sboru aj.).
2. Pedagogové umí využívat speciální pomůcky i kompenzační pomůcky.

Tyto oblasti plánují zlepšit školy v letech 2016–2018. Naopak v letech 2019–2020 plánují školy zlepšit tuto oblast:

1. Škola je bezbariérová (jedná se o bezbariérovost jak vnější, tj. zpřístupnění školy, tak i vnitřní, tj. přizpůsobení a vybavení tříd a dalších prostorů školy).

¹¹ Data MŠMT

Mezi překážky v oblasti podpory označily školy procentuálně nejvíce tyto:

1. Nedostatečné finanční zajištění personálních nákladů na práci s heterogenními skupinami dětí (např. asistentů pedagoga, pedagogické i nepedagogické pracovníky).
2. Nedostatek vzdělávacích materiálů, pomůcek a metodik v oblasti inkluze vč. metodické podpory ze strany MŠMT.
3. Technická nemožnost bezbariérových úprav školy.

Jako nejvýznamnější nebyla označená žádná překážka.

V rámci **Rozvoje čtenářské pregramotnosti** plánují školy zlepšení v těchto oblastech:

1. Učitelé využívají poznatků v praxi a sdílejí dobrou praxi v oblasti rozvoje čtenářské pregramotnosti mezi sebou i s učiteli z jiných škol.
2. Ve škole existuje a/nebo je využívána knihovna (školní, místní).
3. Škola pravidelně nakupuje aktuální beletrii a další literaturu, multimédia pro rozvoj čtenářské pregramotnosti.

Mezi překážky v oblasti rozvoje čtenářské pregramotnosti byly označeny tyto:

1. Nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj příslušné pregramotnosti (nedostatečné materiálně technické zázemí, chybějící finance na inovace a výměnu pomůcek k rozvoji pregramotností, nedostatečný počet pomůcek apod.).
2. Nedostatek interaktivních metod a pomůcek pro rozvoj pregramotnosti.
3. Nedostatek možností pro sdílení dobré praxe.
4. Absence pozice samostatného pracovníka nebo pracovníků pro rozvoj příslušné pregramotnosti.

Jako nejvýznamnější nebyla uvedena žádná překážka.

V oblasti **Rozvoje matematické pregramotnosti** plánují školy zlepšení v těchto oblastech:

1. Škola disponuje dostatečným technickým a materiálním zabezpečením pro rozvoj matematické pregramotnosti.¹²
2. Ve škole jsou využívány interaktivní metody a pomůcky v oblasti rozvoje matematické pregramotnosti.
3. Škola podporuje individuální práci s dětmi s mimořádným zájmem o počítání nebo logiku.
4. Škola systematicky rozvíjí matematické myšlení (využívání příkladů k řešení a pochopení každodenních situací, návštěva science center apod.).
5. Učitelé MŠ rozvíjejí své znalosti v oblasti matematické pregramotnosti a využívají je ve výchově (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.).

Mezi překážky v oblasti rozvoje matematické pregramotnosti patří:

1. Nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj příslušné pregramotnosti (nedostatečné materiálně technické zázemí, chybějící finance na inovace a výměnu pomůcek k rozvoji pregramotností, nedostatečný počet pomůcek apod.).
2. Nedostatek interaktivních metod a pomůcek pro rozvoj pregramotnosti.
3. Nedostatek možností pro sdílení dobré praxe.
4. Absence pozice samostatného pracovníka nebo pracovníků pro rozvoj příslušné pregramotnosti.

Mezi nejvýznamnější nebyl označena žádná překážka.

V oblasti **Podpory kompetencí k iniciativě a kreativitě** plánují školy zlepšení v těchto oblastech:

1. Učitelé využívají poznatků v praxi a sdílejí dobrou praxi v oblasti rozvoje iniciativy a kreativity mezi sebou i s učiteli z jiných škol.
2. Škola disponuje dostatečným množstvím pomůcek pro rozvoj kreativity.

¹² Zde byl zaznamenán 100% podíl

3. Učitelé rozvíjejí své znalosti v oblasti podpory kreativity a využívají je ve výchově (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.).
4. Škola systematicky učí prvkům iniciativy a kreativity, prostředí i přístup pedagogů podporuje fantazii a iniciativu dětí.
5. Škola nabízí pestré možnosti seberealizace dětí, umožňuje dětem realizovat vlastní nápady (např. dramatizace textu atp.).

Jako překážky v podpoře v této oblasti školy vidí:

1. Nedostatek finančních prostředků pro zajištění pomůcek, literatury apod. pro rozvoj iniciativy a kreativity.
2. Nedostatek příležitosti k dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti rozvoje iniciativy a kreativity.

První výše uvedená překážka je hodnocena mateřskými školami i jako nejvýznamnější.

V oblasti podpory **Polytechnického vzdělávání** plánují školy zlepšení v těchto oblastech:

1. Škola podporuje samostatnou práci dětí v oblasti polytechnického vzdělávání.
2. Škola podporuje individuální práci s dětmi s mimořádným zájmem o polytechniku.
3. Škola informuje a spolupracuje v oblasti polytechnického vzdělávání s rodiči (např. výstavky prací, představení systému školy v oblasti polytechnického vzdělávání, kroužků, aktivit apod.).

Jako nejvýznamnější překážky v oblasti podpory polytechnického vzdělávání zvolily školy tyto:

1. Nedostatek financí na podporu polytechnického vzdělávání.
2. Nevhodné či žádné vybavení pomůckami pro rozvoj polytechnického vzdělávání (vybavení tříd, heren, hřišť, keramických dílen apod.).

3. Absence pozice samostatného pracovníka nebo pracovníků pro rozvoj polytechnického vzdělávání.

V další části dotazníku byly mateřské školy dotázány na investice v rámci infrastruktury a stavebních úprav. V rámci ORP se celkový podíl škol, které investovaly v letech 2010–2015 z fondů EU do infrastruktury školy (stavba, rekonstrukce, modernizace budovy, učebny, místnosti, dvora apod.) byl 57,1 %, což byl podíl škol větší než v rámci kraje či ČR. Podíl škol, který investoval v letech 2010–2015 do vnitřního vybavení z fondů EU byl 35,7 %.

Tab. 8 Investice mateřských škol z EU v letech 2010–2015¹³

TABULKA Č. 7: Investice v letech 2010–2015	v rámci ORP	v rámci kraje	v rámci ČR
Celkový podíl škol, které v posledních 5 letech investovaly z EU do infrastruktury školy (stavba, rekonstrukce, modernizace budovy, učebny, místnosti, dvora atp.) ¹⁾	57,1 %	40,4 %	39,2 %
Celkový podíl škol, které v posledních 5 letech investovaly z EU do vnitřního vybavení školy ²⁾	35,7 %	25,7 %	24,0 %

Nejčastější investice z EU v letech 2010–2015 byly využity v rámci staveb či rekonstrukce na:

1. Ostatní rekonstrukce, udržovací práce a modernizace pláště budovy, zateplení budov; (projekty energeticky udržitelné školy apod.).
2. Stavební úpravy a rekonstrukce školní jídelny.
3. Nová výstavba nebo přístavba budov.
4. Stavební úpravy a rekonstrukce herny.
5. Stavební úpravy a vybavení na podporu podnětného venkovního prostředí školy např. hřiště, zahrady apod.

V letech 2016–2020 školy stavěly nebo prováděly rekonstrukce:

1. Stavební úpravy a vybavení na podporu podnětného venkovního prostředí školy např. hřiště, zahrady apod.
2. Ostatní rekonstrukce, udržovací práce a modernizace pláště budovy; zateplení budov; (projekty energeticky udržitelné školy apod.).

¹³ data MŠMT

Mateřské školy v letech 2010–2015 v rámci investic EU do vnitřního vybavení školy nejčastěji investovaly do:

1. Vybavení výpočetní technikou pro potřeby pedagogických pracovníků.
2. Nové didaktické pomůcky.
3. Vybavení třídy.
4. Vybavení knihovny.
5. Vybavení herny.
6. Software pro ICT techniku.
7. Připojení k internetu v hernách, ve škole.
8. Audiovizuální technika (televize, projektory apod.).
9. Vybavení na podporu podnětného vnitřního prostředí školy např. čtenářské koutky, prostor na rozvoj jednotlivých pregramotností, polytechnických dovedností apod.

Školy 2016–2020 investovaly do pořízení vybavení, a to zejména na:

1. Nové didaktické pomůcky.
2. Vybavení výpočetní technikou pro potřeby pedagogických pracovníků.
3. Software pro ICT techniku.
4. Interaktivní tabule.
5. Vybavení na podporu podnětného vnitřního prostředí školy např. čtenářské koutky, prostor na rozvoj jednotlivých pregramotností, polytechnických dovedností apod.

3.1.3.2 Výsledky dotazníkového šetření v základních školách na území ORP Dobruška

Na území ORP Dobruška se dotazníkového šetření zúčastnilo celkem 13 základních škol z celkového počtu 13. Tyto školy byly zapsány v době realizace výzkumu v Rejstříku škol a školských zařízení. Dotazníkového šetření se tedy zúčastnily všechny školy v daném území. Jak je z tabulky patrné, celková účast je v porovnání s krajem nadprůměrná.

Tab. 9 Vyhodnocení účasti v dotazníkovém šetření – mateřské školy na území ORP Dobruška¹⁴

ORP (obec s rozšířenou působností): v případě Prahy se jedná o jednotlivé správní obvody	5202 Dobruška					
Kraj:	CZ052 Královéhradecký kraj					
TABULKA Č. 8	v rámci ORP		v rámci kraje		v rámci ČR	
	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl
Počet ředitelství / právnických osob vykonávajících činnost ZŠ (dále jen ZŠ): (uvedených v době šetření v Rejstříku škol a školských zařízení)	13	100,0 %	270	100,0 %	4 165	100,0 %
z toho kompletně vyplnilo dotazník:	13	100,0 %	259	95,9 %	3 985	95,7 %
z toho nevyplnilo dotazník: (ZŠ zvolila možnost neúčastnit se dotazníkového šetření, ZŠ dotazníkové šetření nedokončila, ZŠ byla sloučena s jinou, pozastavila činnost nebo byla zrušena)	0	0,0 %	11	4,1 %	180	4,3 %

I v tomto případě byly školy dotazovány 6 hlavních a 3 vedlejší podporované oblasti.

Ty jsou:

- Podpora inkluzivního / společného vzdělávání.
- Podpora rozvoje čtenářské pregramotnosti.
- Podpora rozvoje matematické pregramotnosti.
- Podpora kompetencí k iniciativě a kreativě dětí.
- Podpora polytechnického vzdělávání.
- Rozvoj infrastruktury školy, vč. rekonstrukcí a vybavení.

Mezi 3 vedlejší patří:

- Jazykové vzdělávání.
- ICT včetně potřeb infrastruktury (podpora digitálních kompetencí, konektivita škol).
- Sociální a občanské dovednosti a další klíčové kompetence.

V těchto případech měly školy seřadit oblasti od 1 do 6, přičemž 1 (= největší potřeba rozvíjet danou oblast v rámci podpory z Evropské unie v letech 2016-2020) a 6 (= nejmenší

¹⁴ Data MŠMT

potřeba rozvíjet danou oblast v rámci podpory z Evropské unie v letech 2016-2020). U vedlejších se jedná o interval 1 do 3. Tabulky níže prezentují výsledky jednotlivých oblastí.

Tab. 10 Pořadí potřeb podpory v hlavních oblastech podporovaných z OP podle ZŠ

TABULKA Č. 9: Hlavní oblasti podporované z OP	Pořadí podle potřeb škol		
	v rámci ORP	v rámci kraje	v rámci ČR
A. Podpora inkluzivního / společného vzdělávání	2	5	4
B. Podpora rozvoje čtenářské gramotnosti	3	2	2
C. Podpora rozvoje matematické gramotnosti	4	3	3
D. Podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě žáků	6	6	6
E. Podpora polytechnického vzdělávání	5	4	5
F. Rozvoj infrastruktury školy, vč. rekonstrukcí a vybavení	1	1	1

Tab. 11 Pořadí potřeb podpory ve vedlejších oblastech podporovaných z OP podle ZŠ

TABULKA Č. 10: Další oblasti podporované z OP	Pořadí podle potřeb škol		
	v rámci ORP	v rámci kraje	v rámci ČR
A. Jazykové vzdělávání	1	1	1
B. ICT včetně potřeb infrastruktury (podpora digitálních kompetencí, konektivita škol)	2	2	2
C. Sociální a občanské dovednosti a další klíčové kompetence	3	3	3

Z tabulky č. 10 je patrné, že základní školy chtějí v letech 2016–2020 nejvíce investovat do rozvoje infrastruktury školy, vč. rekonstrukcí a vybavení a dále pak do podpory inkluzivního / společného vzdělávání. Nejmenší zájem naopak projevují v oblasti podpory kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě dětí.

Tabulka č. 11 ukazuje, že mezi primární vedlejší potřebu škol patří jazykové vzdělávání.

V další části dotazníku byly zkoumány jednotlivé oblasti, kde se měli školy zaměřit na to, zda plánují zlepšení v letech 2016–2020 a na překážky v rámci podpory v daných

oblastech. Dále v této analýze budou uvedeny vždy oblasti, které uvedlo procentuálně nejvíce škol.

V oblasti **Podpory inkluzivního / společného** vzdělávání plánují základní školy zlepšení v těchto oblastech:

1. Pedagogové školy jsou schopni vhodně přizpůsobit obsah vzdělávání, upravit formy a metody vzdělávání a nastavit různé úrovně obtížnosti v souladu se specifiky a potřebami žáků tak, aby bylo dosaženo a využito maximálních možností vzdělávaného žáka (např. učivo určené nadaným žákům je rozšiřováno a prohlubováno v souladu s jejich předpoklady, tvorba žákovských portfolií apod.).
2. Škola dokáže přijmout ke vzdělávání všechny žáky bez rozdílu (včetně žáků s odlišným kulturním prostředím, sociálním znevýhodněním, cizince, žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) apod.).
3. Vedení školy vytváří podmínky pro realizaci inkluzivních principů ve vzdělávání na škole (zajišťování odborné, materiální a finanční podpory, dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků; pravidelná metodická setkání členů pedagogického sboru aj.).
4. Pedagogové umí spolupracovat ve výuce s dalšími pedagogickými (asistent pedagoga, další pedagog) i nepedagogickými pracovníky (tlumočník do českého znakového jazyka, osobní asistent).
5. Škola učí všechny žáky uvědomovat si práva a povinnosti (vína, trest, spravedlnost, Úmluva o právech dítěte apod.).

Jako překážky, na které školy narážejí v oblasti podpory inkluzivního / společného vzdělávání jsou:

1. Nedostatečné finanční zajištění personálních nákladů na práci s heterogenními skupinami žáků (např. asistentů pedagoga, pedagogické i nepedagogické pracovníky).
2. Na školu je tlačeno ze strany státu na rychlou změnu stávajícího systému.
3. Nedostatek finančních prostředků pro realizaci mimoškolního vzdělávání pro znevýhodněné žáky (např. výstavy, exkurze, kroužky apod.).

První výše uvedená překážka je určena i jako nejvýznamnější.

V oblasti **Rozvoje čtenářské gramotnosti** plánují školy v letech 2016–2020 zlepšení v těchto oblastech:

1. Škola podporuje vyšší stupeň komplexního čtenářství (od chápání kontextu, vyvozování a formulace závěrů z textu, porovnávání zdrojů apod.).
2. Ve škole existuje čtenářsky podnětné prostředí (čtenářské koutky, nástěnky, prostor s informacemi z oblasti čtenářské gramotnosti apod.).
3. Škola pravidelně nakupuje aktuální beletrii a další literaturu, multimédia pro rozvoj čtenářské gramotnosti na 1. i 2. stupni ZŠ.

Školy v oblasti rozvoje čtenářské gramotnosti nejčastěji naráží na tyto překážky:

1. Nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj příslušné gramotnosti (k personálnímu zajištění pedagogického dozoru koutků, volně otevřených učeben, k možnému půlení hodin, k inovaci a výměně učebních pomůcek k rozvoji gramotností, k zajištění dostatečného počtu těchto pomůcek apod.).
2. Nízká časová dotace pro rozvoj příslušné gramotnosti mimo výuku.
3. Chybějící nebo nedostatečný srovnávací nástroj úrovně gramotnosti pro žáky daného věku nebo ročníku.
4. Nezájem ze strany žáků a rodičů.

První výše zmíněná překážka v této oblasti je zároveň školami označena jako nejvýznamnější.

V oblasti **Rozvoje matematické gramotnosti** plánují školy v letech 2016–2020 zlepšení v těchto oblastech:

1. Škola pravidelně nakupuje aktuální literaturu, multimédia pro rozvoj matematické gramotnosti na 1. i 2. stupni ZŠ.
2. Učitelé 1. i 2. stupně rozvíjejí své znalosti v oblasti matematické gramotnosti a využívají je ve výuce (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.).

3. Škola disponuje dostatečným technickým a materiálním zabezpečením pro rozvoj matematické gramotnosti.

Mezi překážky, na které školy narážejí v rozvoji matematické gramotnosti, jsou:

1. Nízká časová dotace pro rozvoj příslušné gramotnosti mimo výuku.
2. Nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj příslušné gramotnosti (k personálnímu zajištění pedagogického dozoru koutků, volně otevřených učeben, k možnému půlení hodin, k inovaci a výměně učebních pomůcek k rozvoji gramotností, k zajištění dostatečného počtu těchto pomůcek apod.).
3. Nedostatečné materiálně technické podmínky pro rozvoj v příslušné oblasti gramotnosti mimo školu (exkurze, výstavy, tematické programy apod.).
4. Chybějící nebo nedostatečný srovnávací nástroj úrovně gramotnosti pro žáky daného věku nebo ročníku.

Jako nejvýznamnější překážky školy označily:

1. Nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj příslušné gramotnosti (k personálnímu zajištění pedagogického dozoru koutků, volně otevřených učeben, k možnému půlení hodin, k inovaci a výměně učebních pomůcek k rozvoji gramotností, k zajištění dostatečného počtu těchto pomůcek apod.).
2. Nezájem ze strany žáků a rodičů.

V oblasti **Rozvoje jazykové gramotnosti** na ZŠ plánují školy v letech 2016–2020 zlepšení v těchto oblastech:

1. Ve škole jsou využívány učebnice, cizojazyčná literatura, multimédia a další materiály pro rozvoj jazykové gramotnosti.
2. Ve škole existuje jazykově podnětné prostředí (koutky, nástěnky apod.).
3. Učitelé 1. i 2. stupně, učitelé jazyků i ostatních předmětů rozvíjejí své znalosti v oblasti jazykových znalostí a využívají je ve výuce (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.).

Jako překážky v rozvíjení jazykové gramotnosti školy zvolily:

1. Nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj příslušné gramotnosti (k personálnímu zajištění pedagogického dozoru koutků, volně otevřených učeben, k možnému půlení hodin, k inovaci a výměně učebních pomůcek k rozvoji gramotností, k zajištění dostatečného počtu těchto pomůcek apod.).
2. Nízká časová dotace pro rozvoj příslušné gramotnosti mimo výuku.
3. Nedostatečné materiálně technické podmínky pro rozvoj v příslušné oblasti gramotnosti mimo školu (exkurze, výstavy, tematické programy apod.).
4. Chybějící nebo nedostatečný srovnávací nástroj úrovně gramotnosti pro žáky daného věku nebo ročníku.
5. Nedostatek možností pro sdílení dobré praxe.

První výše zmíněná překážka byla školami označena jako nejvýznamnější.

V rámci Podpory kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě žáků plánují školy zlepšení v letech 2016–2020 v těchto oblastech:

1. Učitelé rozvíjejí své znalosti v oblasti podpory kreativity a využívají je ve výchově (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.).
2. Škola učí žáky myslet kriticky, vnímat problémy ve svém okolí a nacházet inovativní řešení, nést rizika i plánovat a řídit projekty s cílem dosáhnout určitých cílů (např. projektové dny; při výuce jsou zařazeny úlohy s vícevariantním i neexistujícím řešením atp.).
3. Učitelé využívají poznatků v praxi a sdílejí dobrou praxi v oblasti rozvoje iniciativy a kreativity mezi sebou i s učiteli z jiných škol.
4. Škola systematicky učí prvkům iniciativy a kreativity, prostředí i přístup pedagogů podporuje fantazii a iniciativu dětí.

Mezi překážky k podpoře kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě žáků školy označily:

1. Nedostatek finančních prostředků pro realizaci vzdělávání mimo vlastní výuku.

2. Nedostatek výukových materiálů, pomůcek a metodik v oblasti podnikavosti, iniciativy a kreativity.
3. Nedostatek příležitostí ke vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti podnikavosti, iniciativy a kreativity.
4. Malý zájem žáků o témata, cvičení, projekty rozvíjející kompetence k podnikavosti, iniciativě a kreativitě.

První výše zmíněná překážka byla školami označena jako nejvýznamnější.

V rámci Podpory polytechnického vzdělávání plánují školy v letech 2016–2020 zlepšení v těchto oblastech:

1. Škola má zpracovány plány výuky polytechnických předmětů (matematiky, předmětů přírodovědného a technického směru, vzdělávací oblasti Člověk a svět práce), které jsou vzájemně obsahově i časově provázány.
2. Škola disponuje vzdělávacími materiály pro vzdělávání polytechnického charakteru.
3. Škola aktivně podporuje předškolní polytechnickou výchovu (např. spolupráce s MŠ).
4. Ve škole existuje podnětné prostředí / prostor s informacemi z oblasti polytechnického vzdělávání pro žáky i učitele (fyzické či virtuální místo s možností doporučovat, sdílet, ukládat či vystavovat informace, výrobky, výsledky projektů...).

Překážky v oblasti podpory polytechnického vzdělávání jsou:

1. Nevhodné či žádné vybavení laboratoří, odborných učeben, dílen apod.
2. Nedostatek financí na úhradu vedení volitelných předmětů a kroužků.
3. Nedostatečné/neodpovídající prostory.

Mezi nejvýznamnější překážky patří:

1. Nedostatečné/neodpovídající prostory.
2. Nevhodné či žádné vybavení laboratoří, odborných učeben, dílen apod.

V další části dotazníku byly základní školy dotázány na investice v rámci infrastruktury a stavebních úprav. V rámci ORP se celkový podíl škol, které investovaly v letech 2010–2015 z fondů EU do infrastruktury školy (stavba, rekonstrukce, modernizace budovy, učebny, místnosti, dvora apod.) byl 76,9 %, což byl podíl škol větší než v rámci kraje či ČR. Podíl škol, který investoval v letech 2010–2015 do vnitřního vybavení z fondů EU byl 92,3 %. V tomto případě se jednalo o menší podíl než podíl škol v rámci kraje.

Tab. 12 Investice základních škol v letech 2010–2015¹⁵

TABULKA Č. 11: Investice v letech 2010–2015	v rámci ORP	v rámci kraje	v rámci ČR
Celkový podíl škol, které v posledních 5 letech investovaly z EU do infrastruktury školy (stavba, rekonstrukce, modernizace budovy, učebny, místnosti, dvora atp.) ¹⁾	76,9 %	54,1 %	52,7 %
Celkový podíl škol, které v posledních 5 letech investovaly z EU do vnitřního vybavení školy ²⁾	92,3 %	93,8 %	90,0 %

Nejčastější investice z EU v letech 2010–2015 byly využity v rámci staveb či rekonstrukce na:

1. Ostatní rekonstrukce, udržovací práce a modernizace pláště budov; zateplení budov (projekty energeticky udržitelné školy apod.).
2. Stavební úpravy a rekonstrukce kmenových tříd.
3. Stavební úpravy a rekonstrukce učebny informatiky.

Školy nejčastěji plánují investice z EU do stavby či rekonstrukce v letech 2016–2020:

1. Stavební úpravy a vybavení na podporu podnětného venkovního prostředí školy např. hřiště, školní zahrady, dopravní hřiště, botanické zahrady, rybníky, učebny v přírodě, naučné stezky apod.
2. Stavební úpravy a rekonstrukce školní jídelny, družiny, klubu apod.
3. Bezbariérové stavební úpravy a rekonstrukce.

¹⁵ Data MŠMT

Základní školy v letech 2010–2015 v rámci investic EU do vnitřního vybavení školy nejčastěji investovaly do:

1. Vybavení počítačové učebny (stolní počítače).
2. Interaktivní tabule.
3. Software pro ICT techniku.

Školy v letech 2016–2020 investují do pořízení vybavení, a to zejména na:

1. Software pro ICT techniku.
2. Vybavení kmenových tříd.
3. Vybavení mobilní počítačové učebny (např. notebooky, tablety).
4. Vybavení školní jídelny, družiny, klubu apod.
5. Vybavení na podporu podnětného vnitřního prostředí školy např. čtenářské koutky, prostor na sdílení zkušeností z výuky, na rozvoj jednotlivých gramotností apod.

3.1.4 Vyhodnocení dotazníkového šetření – vlastní zpracování

Realizační tým v průběhu projektu uskutečnil vlastní dotazníkové šetření, kde se setkal s řediteli jednotlivých škol. V rámci šetření byly diskutovány potřeby a priority dané školy. Dané potřeby a priority jsou shrnuty v následující textu.

MŠ Nový Hrádek

- Rozšíření kapacity MŠ (PD zpracováno, cca 10-11 mil. Kč) - nutné
- Úprava školní zahrady
- V rámci rekonstrukce – vytápění (tepelné čerpadlo, ČOV)
- Vyrůstající demografická křivka
- Škola není bezbariérová
- Spolupráce s PPP Náchod, logoped + speciální pedagog
- Rozvoj a naplnění čtenářské a matematické pregramotnosti – zpracováno v ŠVP
- Plné využití interaktivní tabule (pedagogové proškoleni)
- Potřeby: Obnova polytechnického vybavení, Zásít'ování Wifi, IT vybavení
- Rodiče jsou zapojeni prostřednictvím besídek, vystoupení, spolupráce s nimi je funkční a napomáhá ke zkvalitnění k předškolnímu vzdělávání
- Užitečné metodické pomůcky – Klokánův kufr, Pat a Mat (polytechnika)
- Výjezdy do zahraničí (v rámci spolupráce škol NONA – Německo) pro samotnou praxi obrovský přínos

ZŠ Nový Hrádek

- Nutná změna vytápění (stávající elektřinu zaměnit za tepelné čerpadlo)
- Nutná rekonstrukce školních dílen v suterénu budovy
- Půdní prostory – částečně keramická dílny, chybí dovybavení
- Bezbariérovost řeší schodolez
- IT vybavení z tzv. Norských fondů

MŠ Rohenice

- Nutný logoped
- Školní psycholog – besedy pro rodiče
- Personální podpora
- Kapacita MŠ naplněna
- Zahrada (chybí vybavení – venkovní dílna, pěstítkové stoly, záhonky, stromky)
- Kuchyně – vybavení
- IT vybavení
- Rodiče aktivně spolupracují, jsou zapojeni (např. každoročně osází truhlíky MŠ, besídka, rozsvícení stromku, apod.)
- Součástí neformální skupiny Setkávání ředitelky MŠ – výměna zkušeností, sdílení příkladů dobré praxe, apod.

MŠ Val

- Infrastruktura nutné – střecha, vodovodní přípojka, vytápění, protipožární dveře, modernizace vybavení kuchyně, chybí bezbariérovost
- Zahrada (téměř žádný prvek, svépomocí x legislativa)
- Pomůcky – kompenzační, relaxační, 2 leté děti
- Čtenářská pregramotnost – vybavení koutky, knihovničky, literatura; besedy, veřejná čtení (osobnosti čtou dětem,)
- Matematická pregramotnost – didaktické pomůcky, stavebnice, vzdělávání pro pedagogy
- AJ – externě (Atlanta, ČŠI – ne v dopoledních hodinách)
- IT vybavení (PC, interaktivní tabule,...) , environmentální pomůcky, TV, DVD
- Montessori prvky (pomůcky)
- Rodiče – výzdoba MŠ, jsou pořádány kreativní dílničky, tematické zahradní slavnosti
- Lektori, témata typy: pí. Škaloudová (ŠVP), dr. Pekařová Lidmila, právní řízení školy

MŠ Bačetín

- Zateplení a výměna oken v plánu
- Bezbariérovost není
- Dopravní hřiště
- Zahrada – přírodovědné prvky, budky, hmyzí domečky, zvířata – morčata, králíci
- Rodiče – ano, velké množství akcí
- Logoped dojíždí v pravidelném intervalu
- Nákup knih a vybavení pro rozvoj čtenářské pregramotnosti nezbytný
- Matematická pregramotnost – zájem o matematiku prof. Hejného (pregramotnost tvarů,), stavebnice
- AJ v budoucnu (dosud spolupráce s jazykovou školou Atlanta – omezení ČŠI)
- Do budoucna v plánu polytechnická učebna
- Typy na lektory – pí. Krejčová (RVP)
- Zaměřena na ekologii (sdružení SEVER)
- Šablony ANO – chůva

MŠ Dobré

- Kuchyň je nově vybavená
- Zateplení + fasáda x zřizovatel
- Částečná výměna oken
- Na zahradu prvky
- Škola není bezbariérová
- Sociální zařízení zrekonstruováno částečně
- Šatny – původní vybavení
- Inkluze – ve škole zkušenosti s autisty (mají asistenty)
- Na částečný úvazek zájem o psychologa
- Logoped – děti dojíždí za ním, v MŠ pouze asistenti
- Pro rozvoj čtenářské pregramotnosti – obnova knihovny, didaktické pomůcky
- Pro rozvoj matematické pregramotnosti – obnova stavebnic, rozvoj logiky, matematická pregramotnost prof. Hejný (zájem o semináře)
- Potřeba obnovit vybavení pracovních stolů, zřízení, případně vybavení tematických koutků
- Spolupráce s rodiči – besídky, sběr papíru

ZŠ Dobré

- Dvě budovy vzdálené od sebe 800 m, rizikové přecházení, nutná přístavba k 1. st. ZŠ
- Žádné prvky na zahradě pro rozvoj žáků
- Dílny - nutná rekonstrukce
- Chybí bezbariérovost, IT vybavení, zasít'ování
- Školní psycholog
- Zahraniční výjezdy
- Rodilý mluvčí AJ
- Rodiče nejsou příliš aktivní, individuální
- Fyzická, psychická sebeobrana – jak zvládnout agresivní dítě
- První pomoc – školení

ZŠ Podbřezí

- Rozšíření kapacity (nevyužité podkroví)
- Bezbariérovost
- Rekonstrukce a modernizace školy probíhá již v 11. etapě výstavby
- Demografický nárůst v obci
- Fungující Spolupráce s psychologem
- Matematicko logické hry, tip na lektora Jaroslav Novotný
- Zájem o výuku dle prof. Hejného
- AJ – rodilý mluvčí, již osvědčená fungující spolupráce, pro děti, lze i pro rodiče
- Nejvíce přínosné – odborné pobyty v zahraničí /ne prioritně pro jazykáře, ale i pro pedagogy celkově/
- Spolupráce se zřizovatelem +

**ZŠ Dobruška
(Opočenská)**

- Zřizovatelem je kraj, budova školy vlastníkem kraj
- Škola pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (lehké, střední a těžké mentální postižení)
- Škola je bezbariérová
- Potřebné dovybavení kompenzačními pomůckami – vodní lůžky, světelné efekty v rehabilitační místnosti, uklidňující prostředky
- IT vybavení (20 x)
- Problém sehnat „hotového“ asistenta

**ZŠ Dobruška
(Pulická)**

- Škola je bezbariérová
- Infrastruktura – rozšíření klubovny (čtenářský či dramatický klub, PD připravována)
- Chystá se výstavba sportovní haly (město Dobruška)
- Venkovní zahrada pro ŠD, chybí prvky, vybavení
- Nedostatek personální – chybí zkušený školní psycholog
- Spolupráce s PPP – hodnocena pozitivně
- Prevence na „podchycení“ šikany – řízené aktivity, kamerový systém
- Čtenářská gramotnost – vybavení, nábytek, interaktivní tabule
- Matematická gramotnost – pomůcky
- Polytechnické vybavení – z výzvy č. 57 se škola vybavila
- Rodiče jsou aktivně zapojeni, spolupracují – karnevaly, sběry papíru
- Různé – sportovní stadion přes celé město – časově náročné, rizikové (přes silnici), řešení – městský školní autobus
- IT vybavení, vnitřní konektivita, modernizace – obnova PC vybavení
- Školení a semináře – citlivě vybírat, nabídka je obrovská
- Na škole – mediální výchova (časopis žáků získal v republikové soutěži 2. místo)

ZŠ České Meziříčí

- Škola prošla rekonstrukcí – okna, topení
- Chybí bezbariérovost
- Úprava prostor za školou (studie je vyhotovena)
- Zájem o vybudování odborných učeben v přilehlé budově
- Výjezdy do zahraničí – velmi přínosné a pozitivně hodnocené
- Půda – možnost vestavby, představa PC učebna, odborné kabinety
- Prostranství za školou – lesík – možnost přírodovědné učebny
- Prostranství před školou – odpočinkové, relaxační zóny
- Nutnost zmodernizovat, realizovat vzduchotechniku v kuchyni a jídelně
- Kanalizace – rekonstrukce
- V souvislosti s inkluzí potřeba psycholog, asistent pedagoga
- Prevence šikany funguje
- Rodiče – aktivně spolupracují, přichází s nápady,
- IT obnova – HW, SW, TV, dataprojektory, interaktivní tabule
- Modernizace interiéru školy (třídy, kabinety), tělocvična

MŠ České Meziříčí

- Nutná investiční akce na navýšení kapacity (PD vyhotovena)
- Předškoláci nyní mimo budovu MŠ – v budově ZŠ
- IT – potřeba interaktivní tabule
- Dopravní hřiště ano
- Personálně – nutný asistent
- Logopedické pomůcky (zrcadlo,...)
- Kurzy – koučink pro zaměstnance
- Spolupráce s rodiči ano, besídky, dílny, výlety s rodiči
- Budova nově zateplena + okna
- Šablony ano
- Demografie – vzrůstající křivka (kapacita školy nedostačující)
- Spolupráce s MŠ z PL
- Další aktivity – africké bubnování, výlety

ZŠ Fr. Kupky (Dobruška)

- 1. st. budova není bezbariérovost, (schodolez?, PD není zpracován, najít řešení, popř. částečná venkovní přestavba)
- Není jazyková učebna, prostory jsou
- Venkovní prostory nutná rekonstrukce (1 x 60 m dráha, starý povrch hřiště)
- Inkluze – potřeba psychologa ano, otázka kde sehnat kvalifikovaného odborníka
- Výskyt šikany – potřeba včasného řešení, není výrazný problém, konzultace s paní Ženatovou (PPP RK), škola aktivní při prevenci kyberšikany – spolupráce s PCR, semináře
- Čtenářská gramotnost – potřeba dovybavení (knihy, elektronické čtečky,...)
- Matematická gramotnost – semináře (prof. Hejný) zájem, pomůcky pro přípravu na přijímací zkoušky
- Cizí jazyky – potřeba učebna, chybí rodilý mluvčí
- Obnova IT vybavení potřeba
- Částečně nově dovybavené dílny (z výzvy č. 57)
- Šablony ano – zájem je, potřebné vzdělávání pedagogů k inkluzi
- Příprava inkluze ze strany MŠMT podceněna

ZŠ a MŠ Dobruška - Trivium plus, o. p. s.

- Rozšíření kapacity nutné, zpracována PD: nástavba, přístavba a stavební úpravy
- V rámci přístavby plánována bezbariérovost
- Dílny potřebují rekonstrukci
- IT vybavení – nutná obměna
- Výjezdy pedagogů a žáků do zahraničí („k nezaplacení“)
- Rodilý mluvčí nutný – obrovský přínos
- Rodiče ano, aktivní
- Škola aktivní v rámci grantů – vybavení

ZŠ Opočno

- Škola má 3 budovy, 335 žáků
- Pozitivní spolupráce s firmou Top priority (grantový kalendář)
- Projekty – Ornitologie v praxi, Badatel v akci
- Administrativní náročnost práce ředitele škol – admin. asistent nutný
- Psycholog 2 x týdně, podílí se zřizovatel
- Logopedie – na škole působí preventista, nízký zájem
- 2 speciální pedagožky
- Matematická gramotnost – zájem o výuku dle prof. Hejného;
- Klub logiky – šablony
- Zájem o DVPP – Metoda práce s dětmi v různorodé třídě, práce s asistenty
- Na škole působí výchovná komise, školní psycholog a výchovná poradkyně – prevence šikany,
- Šablony ano, čtenářské dějiny
- Tip na lektora – dr. Pekařová Lidmila
- Výuka jazyků RJ, NJ, AJ – výjezdy z výzev – velmi efektivní, do budoucna určitě zájem
- Polytechnika – probíhají aktivity – manuální zručnost
- Rodiče zapojení, tematicky do dílen, na představení Akademie45

ZŠ a MŠ Ohnišov

- Zahrada – nutná revitalizace zpracována dokumentace (PD vyhotovena, rozpočet cca 5 mil. CZK), přírodní učebna, hudebna, fitness, arboretum, naučná stezka; zahrada by byla přístupná i pro veřejnost v odpoledních hodinách – nutné však řešit na obci (správce)
- Budova – rekonstrukce školní družiny na odbornou multifunkční učebnu
- Výměna topení
- Inkluze – speciální pedagog ve škole (pí. Ředitelka přímo)
- Ve škole jsou transparentní vztahy zamezující výskytu šikany
- Pro rozvoj čtenářské gramotnosti – vybavení knihami, čtečky, tablety
- Pro rozvoj matematické gramotnosti Didaktické hry, vzdělávání pedagogů, semináře prof. Hejného
- Jazyky – výjezdy do zahraničí, stáže
- Rodiče – opět transparentní fungující vztahy, na bázi partnerství

MŠ Opočno

- Škola není bezbariérová
- Inkluze – nutné vzdělávání pro pedagogy
- Pregramotnosti ano, příprava na ZŠ i finanční gramotnosti, pomůcky
- Cizí jazyky – v MŠ ne
- IT vybavení MŠ má dostatečné, max. Magic box (práce více dětí najednou), E-kabinet projekt pro matemat. Přípravu
- Na zahradě různé koutky pro rozvoj polytechnických dovedností (již je zednický koutek)
- Rodiče fungují, jsou zde besídky, třídní schůzky, konzultační hodiny (o ty je zájem nižší, škola se snaží více komunikovat), pracovní dílny jarní/ podzimní pro rodiče
- Výborná spolupráce se zřizovatelem (město Opočno)
- Zájem o zahraniční výjezdy pro ředitele i pedagogy (inspirace, rozvoj,...)

MŠ Pohoří

- Budova školy po rekonstrukci, nyní nutná rekonstrukce vytápění
- Zájem o výstavbu zahradního altánu (2x3 m, 70 tis. CZK)
- Škola není bezbariérová
- Nutná rekonstrukce podlah, sociálního zařízení
- Potřeba stavebnic, obnova čtenářského koutku
- Na škole působí logopedické asistentky
- Nutná obnova IT techniky
- Vybavení do budoucna: zájem o interaktivní tabuli, keramickou dílnu, keramickou pec, vybudování minizahrádky, nákup pěstítek stolků
- Škola je ekologická – zapojena v organizaci Mrkvička v Hradci Králové
- Rodiče fungují aktivně – sběr papíru, vánoční dílnička, prodej perníčků, z výtěžku poté hradí MŠ výlety
- Zájem o semináře k inkluzi, k dětem mladším 3 let
- Dr. Pekařová zájem o lektorku, seminář první pomoc

ZŠ Pohoří

- IT vybavení
- Budova školy je po zateplení, výměně oken
- Škola není bezbariérová
- Zájem o semináře k inkluzi
- Nyní funguje – děti s poruchami učení, ADHD, ...
- V oblasti výskytu šikany má škola svůj preventivní program, snaží se vše podchytit v zárodku
- Čtenářská gramotnost – potřeba PC program, vybavení knihovny
- Pro matematickou gramotnost zájem o semináře prof. Hejného, interaktivní tabuli
- Cizí jazyky – výjezdy pro pedagogy, rodilý mluvčí ve škole (zájem)
- Prostor pro dílny, ale chybí vybavení, stavebnice atd.
- Rodiče spolupracují v rámci – sběr papíru, bylin

ZŠ a MŠ Česká Čermná

- 2 budovy
- Škola nemá tělocvičnu (prostory ano – budova MŠ půdní prostory)
- MŠ je jednotřídní, kapacita naplněna (děti od 2 do 6 let)
- Budovy škol nejsou bezbariérové (budova ZŠ – není pravděpodobně ani možné, budova MŠ ano)
- Zájem o sdíleného psychologa
- Logoped sdílený – děti s vadou řeči přibývá
- Pravidelné návštěvy knihoven pro rozvoj čtenářské pre-gramotnosti
- Potřeba obnova polytechnického koutku v MŠ
- Rodiče spolupracují, MŠ – rodinná atmosféra, rodiče jsou zapojeni, vycházejí si vstříc, pomáhají, akce s rodiči; v ZŠ nižší míra zapojení
- V rámci česko-polského projektu – výbava (pec na keramiku, PC,)
- MŠ a ZŠ fungující spolupráce, nulté školičky,
- Semináře – pedagogika, psychologie

ZŠ a MŠ Přepychy

- Škola nemá žádné sportoviště (PD vypracována, v souladu se zřizovatelem, rozpočet 6 mil. CZK, priorita pro p. ředitele)
- Šablony ano – upřesnění podmínek, uvažuje se o školním asistentovi
- V plánu jsou investice do MŠ (zateplení, výměna oken, topení,...)
- Úprava MŠ v plánu – dílničky, koutky
- Budova ZŠ není bezbariérová
- Obnova IT techniky nutná
- Budova ZŠ – sociální zařízení (chybí topení)
- Šikana se nevyskytuje, je podchycena
- Cizí jazyky – výjezdy, zdokonalování pro pedagogy
- Sdílený školní psycholog zájem
- Rodiče zapojeni běžně

3.1.5 Charakteristika školství v řešeném území

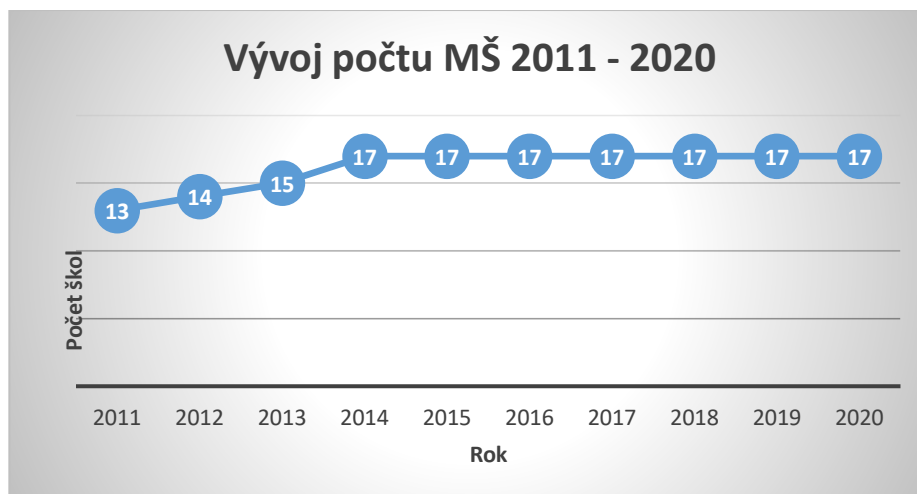
Pokrytí území předškolním a školním vzdělávacím zařízením je dostatečné. Školství má dlouholetou tradici především v Dobrušce. S výjimkou vysoké školy jsou ve městě zastoupeny všechny stupně škol, od předškolních zařízení, přes základní až po střední školy, ať už s všeobecným nebo odborným zaměřením. Rozmístění základních škol je ovlivněno poptávkou, která souvisí nejen s velikostí obce, ale také regionální spádovostí škol v rámci sídelního systému.

Základní i mateřské školy ve venkovských sídlech hrají významnou roli při stabilizaci celého osídlení. Přítomnost základní školy, ať už devítileté nebo malotřídky, má pro rozvoj venkovské obce nezastupitelný význam. Její případné nechtěné zrušení sníží atraktivitu obce pro mladé rodiny, pro něž je často neřešitelným problémem zajistit výuku dětí v sousední obci, příp. neblížším městě. Svojí roli sehrávají venkovské školy i při utváření duchovního a společenského klimatu v obci. Riziko rušení existujících venkovských škol je v souvislosti s racionalizací celého systému školství a stárnutím populace bohužel velmi vysoké. V současnosti je v regionu vyhovující síť mateřských i základních škol. Kapacita ostatních školských zařízení, jejichž zřizovatelem je obec, popř. kraj, je v současné době dostačující, mírný přetlak je patrný pouze v mateřských školách, vzhledem k dorůstajícím silným ročníkům. V očekávaném vývoji dalších let je ale předpoklad mírného poklesu počtu předškolních žáků.

3.1.4.1 Předškolní vzdělávání

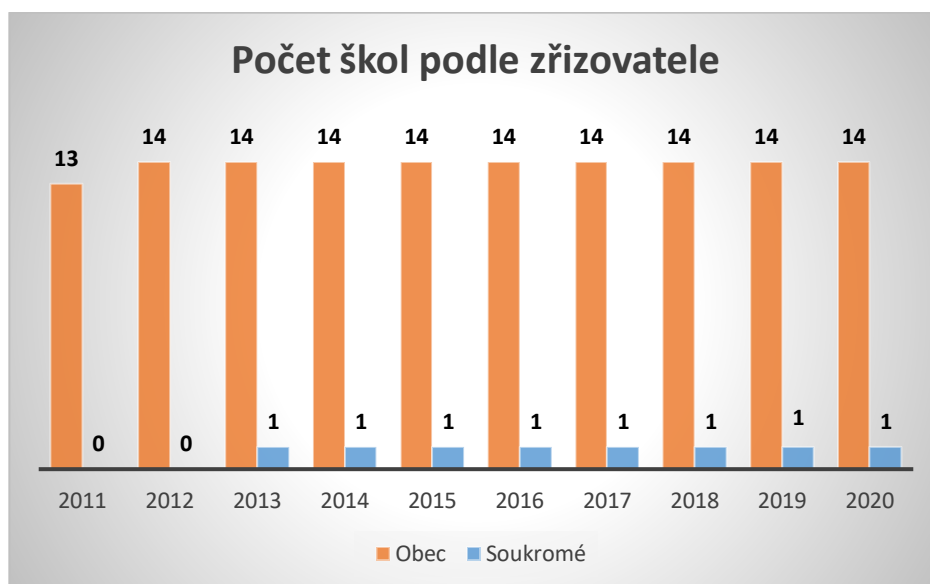
Pro školní rok 2019/2020 je v zájmovém území pro MAP MAS POHODA venkova celkem 17 mateřských škol, počet škol je stejný již od roku 2014.

K původnímu počtu 13 škol z r. 2011 přibyla v roce 2012 Montessori MŠ Podbřezí, v r. 2013 MŠ Trivium plus v Bystřém a v r. 2014 pak MŠ Deštné v Orlických horách a MŠ Přepychy.

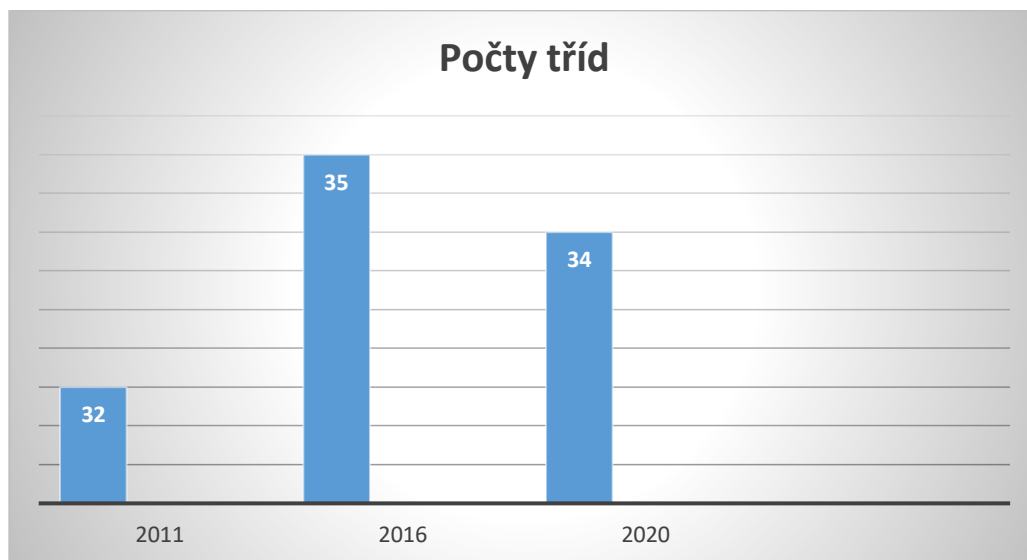

Graf 1 Vývoj počtu ZŠ v ORP Dobruška

Graf níže prezentuje počet škol v řešeném území podle zřizovatele. Od roku 2013 působí na území i jedna soukromá škola.

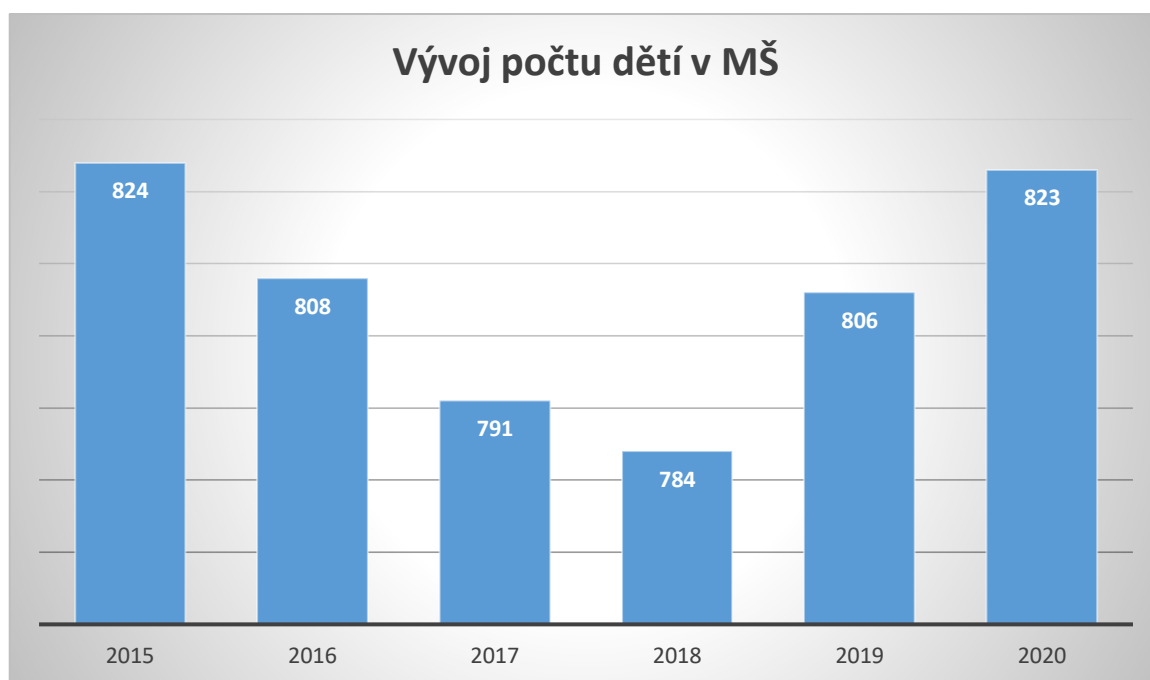

Graf 2 Počet MŠ podle typu zřizovatele

Graf 3 Počty tříd v řešeném území

Vývoj počtu dětí v mateřských školách¹⁶

Graf 4 Vývoj počtu dětí v MŠ

¹⁶ Týká se škol zřízených obcemi.

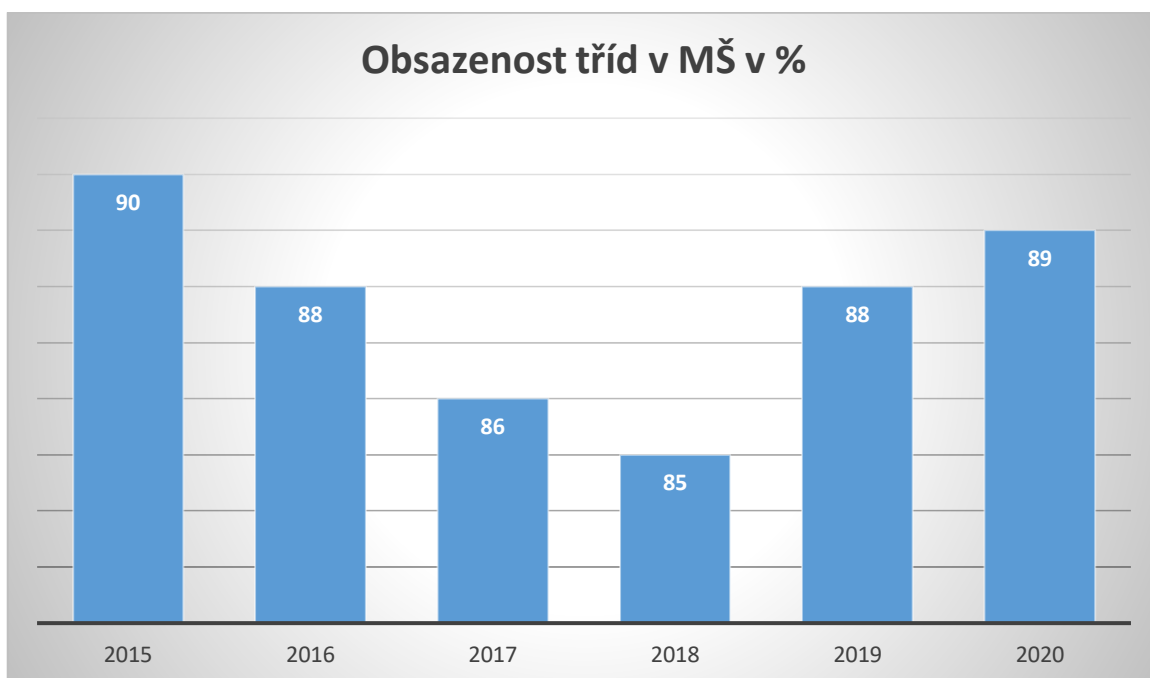

Tab. 13 Počet dětí jednotlivých mateřských škol

Název subjektu	2015	2016	2017	2018	2019	2020
MŠ J.A. Komenského, Dobruška, Komenského 577	240	237	221	214	216	205
MŠ, Opočno	130	125	127	121	125	114
MŠ Nový Hrádek	40	40	40	40	40	42
MŠ, Bačetín	32	24	20	23	25	27
ZŠ a MŠ, Česká Čermná, okres Náchod	28	28	25	27	27	26
MŠ, České Meziříčí	78	78	78	77	78	87
ZŠ a MŠ Deštné v Orlických horách	28	25	19	20	22	56
MŠ Dobré	45	51	59	62	64	58
ZŠ a MŠ Ohnišov	18	16	21	24	26	21
ZŠ a MŠ v Olešnici v Orlických horách	17	16	15	9	16	14
ZŠ a Montessori MŠ Podbřeží	25	25	22	25	25	25
MŠ Pohoří	25	26	27	27	28	34
ZŠ a MŠ Přepychy, okres Rychnov nad Kněžnou	28	26	27	24	25	24
MŠ Rohenice	25	25	25	25	25	24
MŠ Houdkovice	38	38	38	38	38	38
MŠ Val	27	28	27	28	26	28
ZŠ a MŠ Trivium Plus o.p.s.	30	28	27	28	28	28
Celkem	854	836	818	812	834	851

Všechny děti jsou umístěny v běžných třídách. Obsazenost tříd MŠ se v posledních letech drží na 85 %. Kapacita MŠ je tedy téměř plně využita. Celková kapacita tříd MŠ v zájmové území je 910.

Vývoj obsazenosti tříd mateřských škol¹⁷

Graf 5 Obsazenost tříd MŠ v %

Vývoj počtu pracovníků v MŠ

a) Pedagogičtí pracovníci

Ve školním roce 2011/2012 pracovalo v mateřských školách v zájmovém území celkem 63 pedagogů s počtem 61,9 pracovních úvazků (0,98 úvazku na 1 pedagoga) s průměrnou kvalifikovaností 77,5 %. Ve školním roce 2015/2016 to bylo 67 pedagogů s počtem 64,6 pracovních úvazků (0,96 úvazku na 1 pedagoga) s průměrnou kvalifikovaností 91,9 %.

b) Ostatní pedagogičtí pracovníci (Asistenti pedagoga, psychologové, speciální pedagogové, výchovní poradci)

Ve školním roce 2011/2012 pracovali v mateřských školách v zájmovém území celkem 3 ostatní pedagogičtí pracovníci s počtem 1,8 pracovních úvazků (0,6 úvazku na 1 osobu). Ve školním roce 2015/2016 to bylo 6 pracovníků s počtem 3,9 pracovních úvazků (0,7 úvazku na 1 osobu).

c) Nepedagogičtí pracovníci (uklízečky, kuchařky atd.)

¹⁷ Týká se škol zřízených obcemi.

Ve školním roce 2011/2012 pracovalo v mateřských školách v zájmovém území celkem 48 nepedagogických pracovníků s počtem 40,85 pracovních úvazků (0,9 úvazku na 1 osobu). Ve školním roce 2015/2016 to bylo 53 pracovníků s počtem 43,84 pracovních úvazků (0,8 úvazku na 1 osobu).

Zhodnocení technického stavu a stavu vybavenosti MŠ

Školní jídelny – většina MŠ má k dispozici školní jídelnu, v Podbřezí funguje pouze školní výdejna.

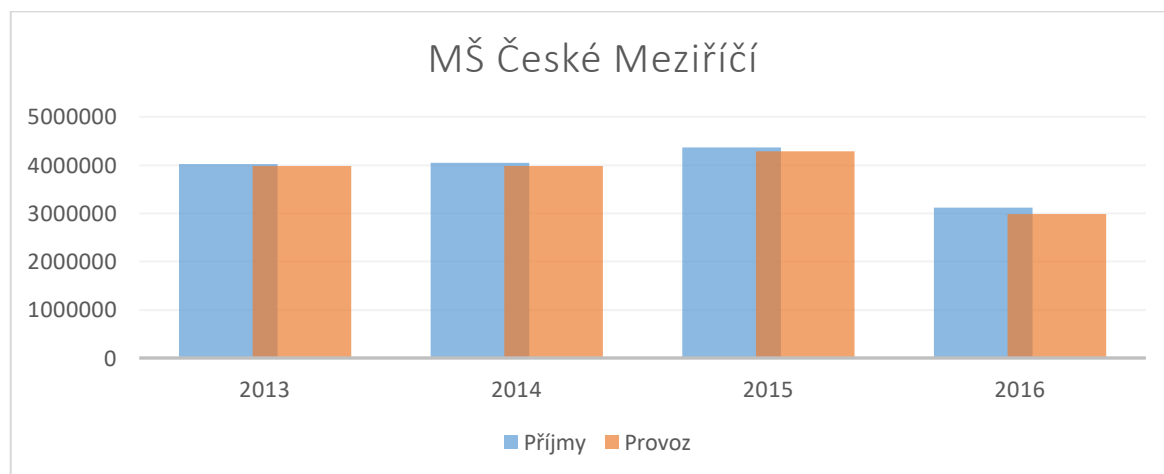
Hospodaření MŠ

V této části zprávy se podíváme na hospodaření vybraných MŠ v zájmovém území. Jedná se o školy zřízené obcemi a jednotlivé položky jsou rozděleny do 3 kategorií.

MŠ České Meziříčí

Tab. 14 Hospodaření MŠ České Meziříčí (údaje v Kč)

Rok	Příjmy	Výdaje	
		Provoz	Investice
2013	4 020 928	3 975 478	
2014	4 050 525	3 986 072	
2015	4 363 922	4 286 390	
2016	3 114 096	2 979 981	

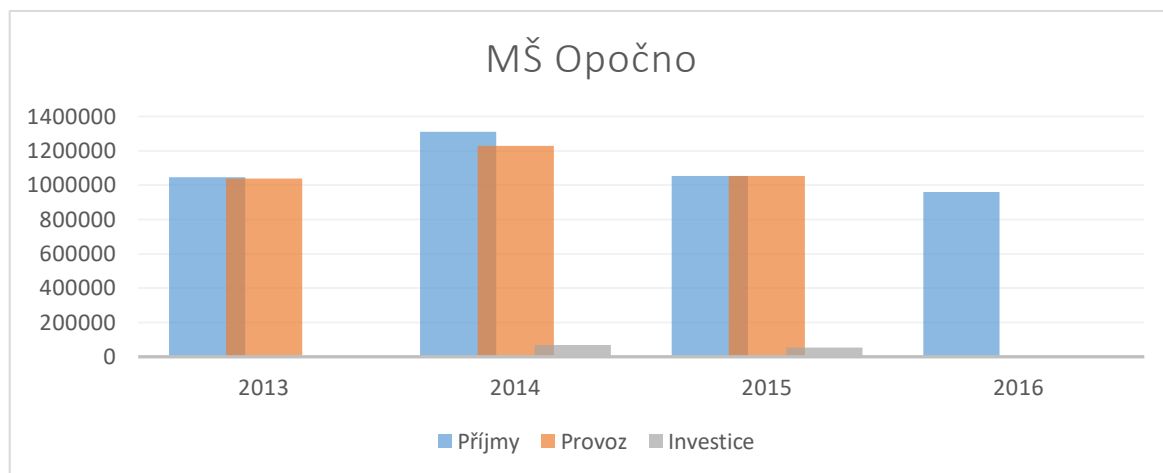
Graf 6 Hospodaření MŠ České Meziříčí

MŠ Opočno

Tab. 15 Hospodaření MŠ Opočno (údaje v Kč)

Rok	Příjmy	Výdaje	
		Provoz	Investice
2013	1 045 000	1 038 268	
2014	1 310 800	1 227 951	67 140
2015	1 055 000	1 055 000	52 793
2016	958 659		

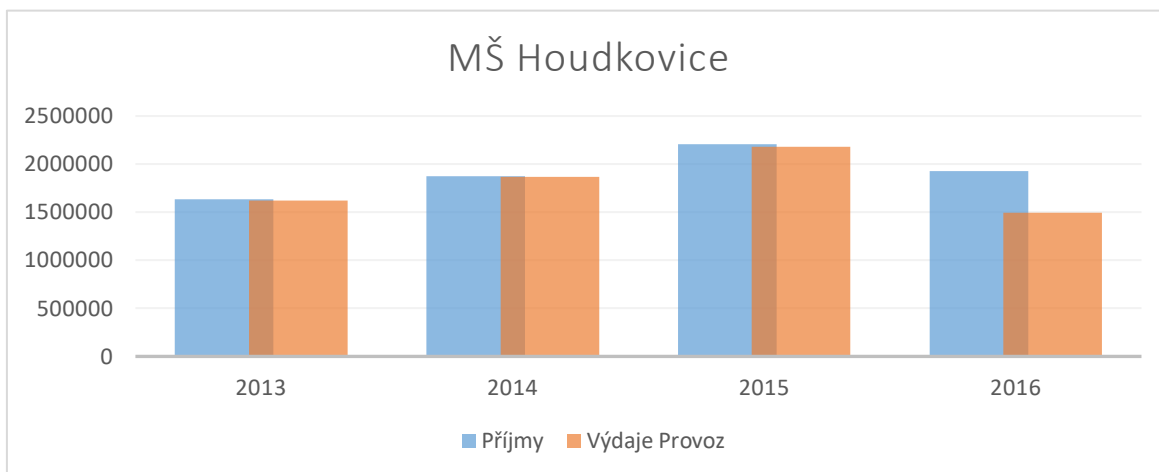

Graf 7 Hospodaření MŠ Opočno

MŠ Houdkovice

Tab. 16 Hospodaření MŠ Houdkovice (údaje v Kč)

Rok	Příjmy	Výdaje	
		Provoz	Investice
2013	1 635 439	1 618 763	
2014	1 871 763	1 864 870	
2015	2 209 071	2 177 824	
2016	1 928 222	1 496 749	

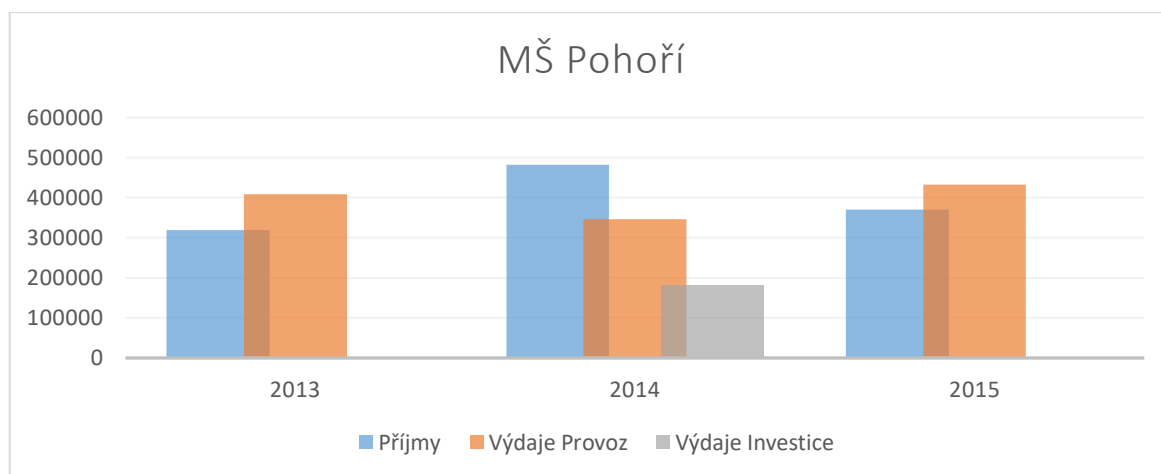

Graf 8 Hospodaření MŠ Houdkovice

MŠ Pohoří

Tab. 17 Hospodaření MŠ Pohoří (údaje v Kč)

Rok	Příjmy	Výdaje	
		Provoz	Investice
2013	320 000	408 000	
2014	482 000	347 000	181 000
2015	370 000	432 000	
2016			

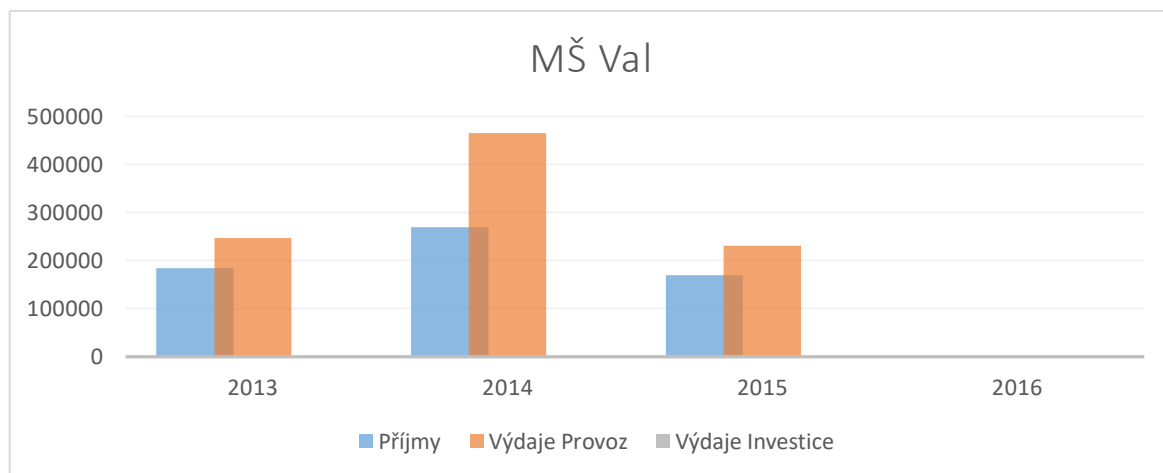
Graf 9 Hospodaření MŠ Pohoří

MŠ Val

Tab. 18 Hospodaření MŠ Val (údaje v Kč)

Rok	Příjmy	Výdaje	
		Provoz	Investice
2013	185 000	247 000	
2014	270 000	465 000	
2015	170 000	231 000	
2016			

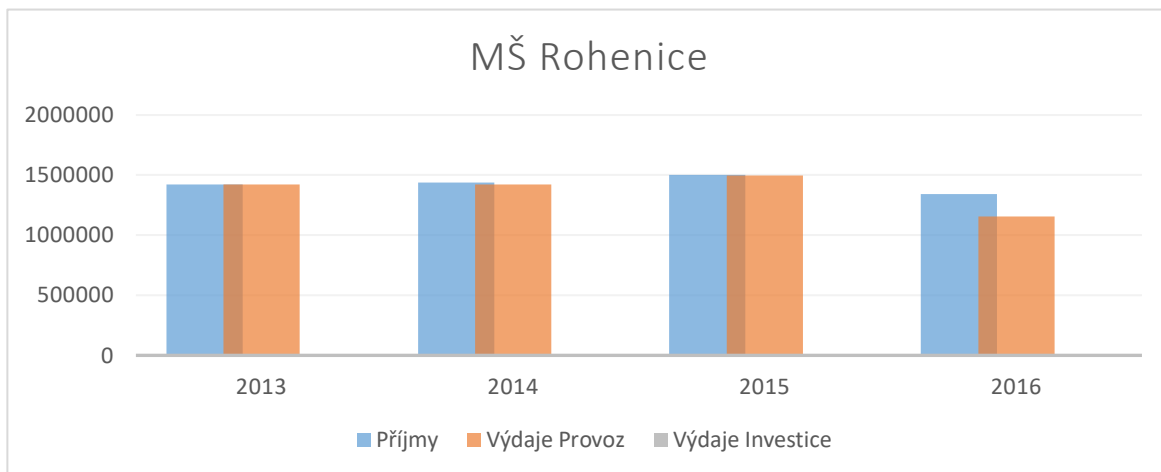

Graf 10 Hospodaření MŠ Val

MŠ Rohenice

Tab. 19 Hospodaření MŠ Rohenice (údaje v Kč)

Rok	Příjmy	Výdaje	
		Provoz	Investice
2013	1 420 823	1 419 505	
2014	1 438 284	1 421 424	
2015	1 501 787	1 495 152	
2016	1 341 285	1 157 346	

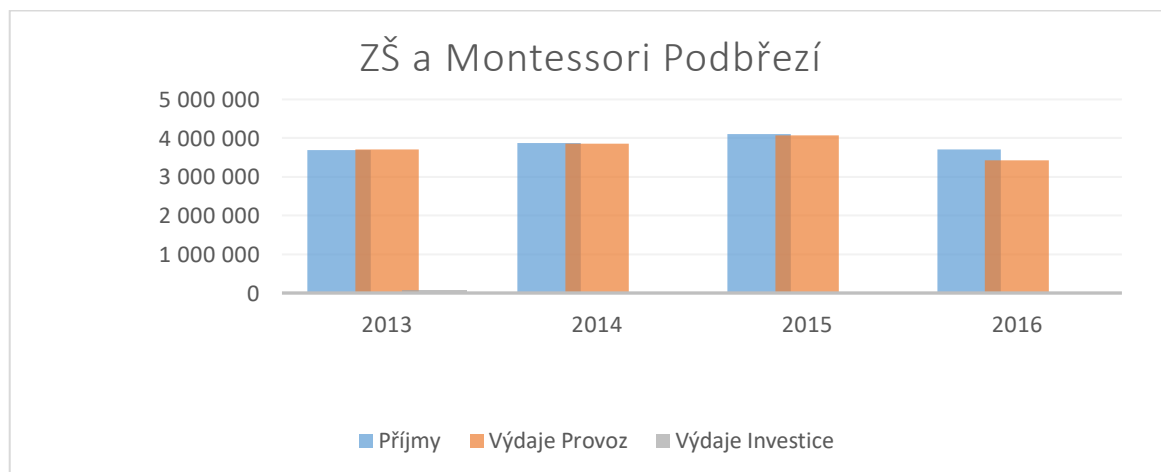

Graf 11 Hospodaření MŠ Rohenice

ZŠ a Montessori Podbřezí

Tab. 20 Hospodaření ZŠ a Montessori Podbřezí (údaje v Kč)

Rok	Výdaje		
	Příjmy	Provoz	Investice
2013	3 688 998	3 715 271	68 081
2014	3 871 169	3 859 361	
2015	4 100 547	4 064 783	
2016	3 699 540	3 421 961	

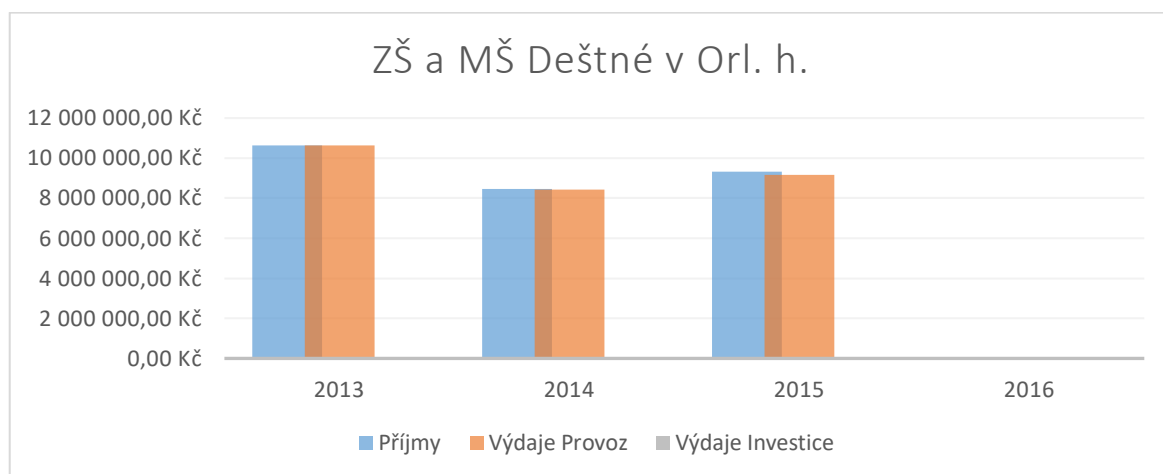
Graf 12 Hospodaření ZŠ a Montessori Podbřezí

ZŠ a MŠ Deštné v Orl. h.

Tab. 21 Hospodaření ZŠ a MŠ Deštné v Orl. h. (údaje v Kč)

Rok	Výdaje		
	Příjmy	Provoz	Investice
2013	10 649 068	10 637 835	
2014	8 448 897	8 433 837	
2015	9 336 923	9 165 799	
2016			

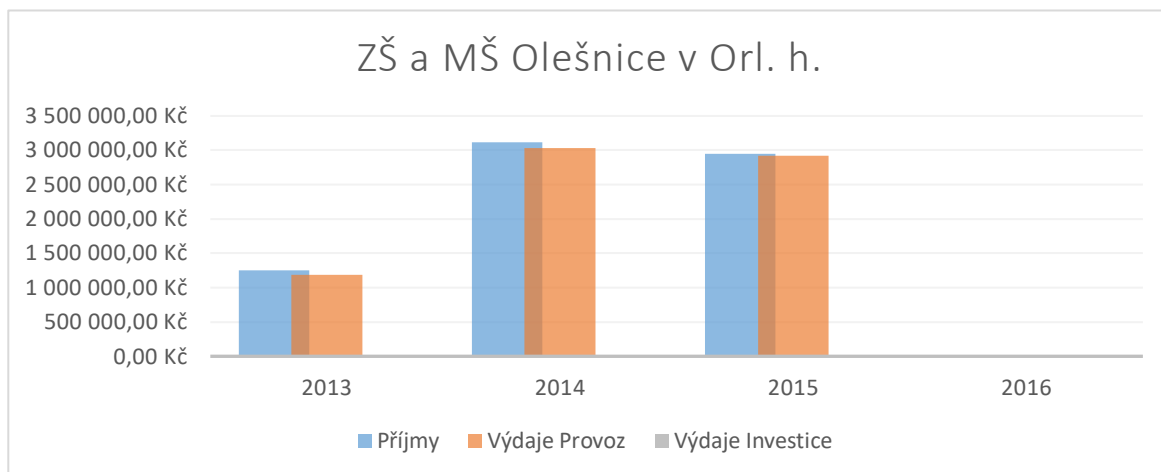

Graf 13 Hospodaření ZŠ a MŠ Deštné v Orl. h.

ZŠ a MŠ Olešnice v Orl. h.

Tab. 22 Hospodaření ZŠ a MŠ Olešnice v Orl. h., (údaje v Kč)

Rok	Výdaje		
	Příjmy	Provoz	Investice
2013	1 247 546	1 189 880	
2014	3 114 581	3 033 692	
2015	2 948 021	2 921 897	
2016			

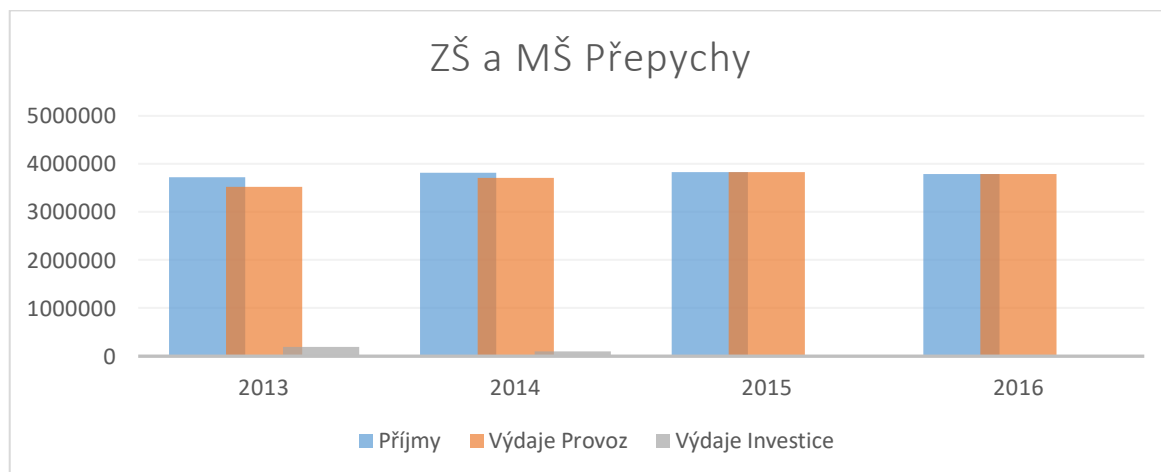

Graf 14 Hospodaření ZŠ a MŠ Olešnice v Orl. h.

ZŠ a MŠ Přepychy

Tab. 23 Hospodaření ZŠ a MŠ Přepychy (údaje v Kč)

Rok	Výdaje		
	Příjmy	Provoz	Investice
2013	3 720 142	3 529 800	190 342
2014	3 820 493	3 713 800	106 693
2015	3 835 402	3 835 402	
2016	3 795 869	3 795 869	

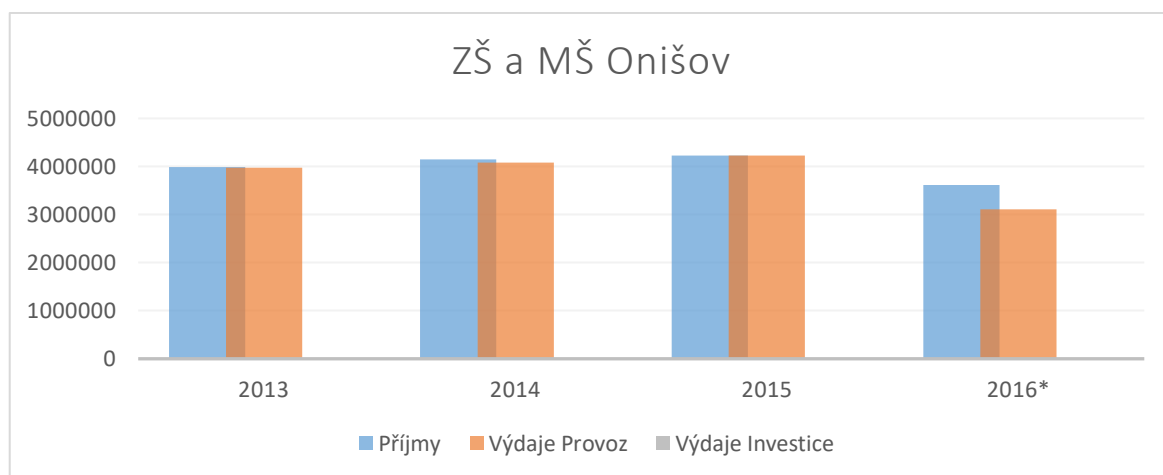
Graf 15 Hospodaření ZŠ a MŠ Přepychy

ZŠ a MŠ Ohnišov

Tab. 24 Hospodaření ZŠ a MŠ Ohnišov (údaje v Kč)

Rok	Výdaje		
	Příjmy	Provoz	Investice
2013	3 987 476	3 970 190	
2014	4 149 123	4 082 597	
2015	4 229 786	4 227 695	
2016*	3 611 798	3 106 941	

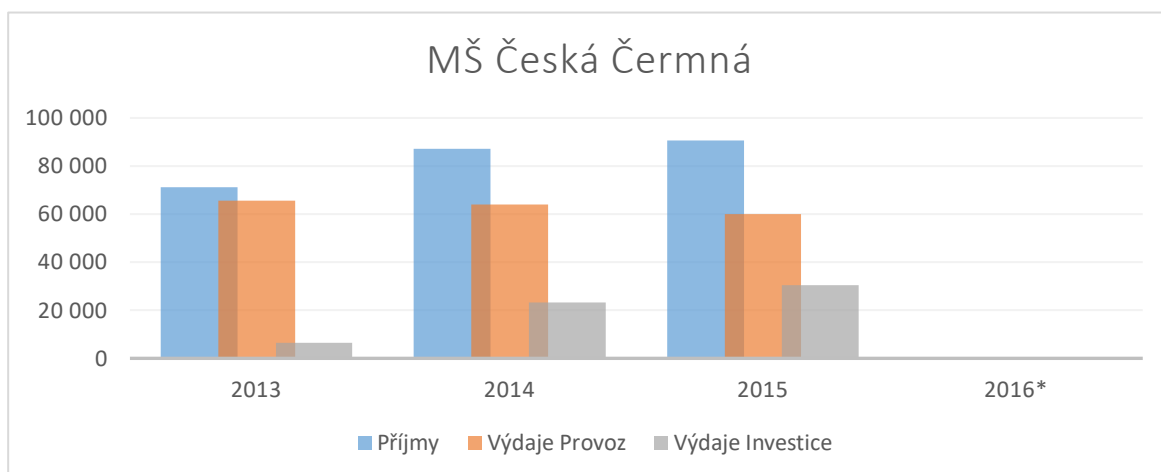

Graf 16 Hospodaření ZŠ a MŠ Ohnišov

MŠ Česká Čermná

Tab. 25 Hospodaření MŠ Česká Čermná (údaje v Kč)

Rok	Výdaje		
	Příjmy	Provoz	Investice
2013	71 084	65 585	6 499
2014	87 276	63 974	23 302
2015	90 655	60 020	30 365
2016*			

Graf 17 Hospodaření MŠ Česká Čermná

Položky označené * - stav k 30. 9. 2016

3.1.4.2 Základní vzdělání

Ve školním roce 2019/2020 bylo ve správním území ORP Dobruška provozováno celkem 15 základních škol a 1 gymnázium. **Soukromou školou** byla **Základní škola Trivium Plus o.p.s. v Dobřanech** a **školou zřízenou krajem** byla **Základní škola, Dobruška, Opočenská 115 se školou speciální**. Druhou **školou zřízenou krajem** bylo **Gymnázium v Dobrušce**, které má na nižším stupni žáky II. stupně. **V 6 obcích** byl **provozován pouze 1. stupeň** (Ohnišov, Olešnice v Orlických horách, Podbřezí, Pohoří, Přepychy a Česká Čermná). Počet škol se v posledních letech v zájmovém území nezměnil.

Vývoj počtu ZŠ v ORP Dobruška

Tab. 26 Počet ZŠ za ORP Dobruška ve školním roce 2019/20¹⁸

Za ORP Dobruška	Počet základních škol		
	Celkem	Úplné	Neúplné
2019/2020			
Obec	13	7	6
Kraj	2	1	1
Soukromá ZŠ	1	1	0
Celkem	16	9	7

¹⁸ Zdroj: výkazy MŠMT; neúplná škola – pouze ročníky prvního nebo druhého stupně

Tab. 27 Specifikace malotřídních ZŠ v jednotlivých obcích ORP Dobruška¹⁹

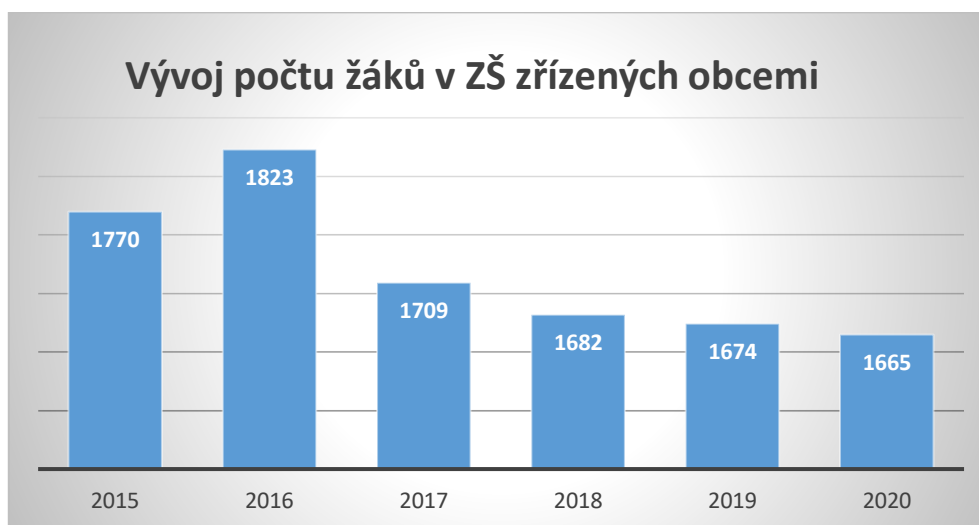
Název základní školy	Specifikace malotřídních škol
Základní škola a Mateřská škola Deštné v Orlických horách	Celkem 7 tříd, spojeno 2. a 4. ročník, 3. a 5. ročník
Základní škola, Dobré, okres Rychnov nad Kněžnou	Celkem 8 tříd, spojen 4. a 5. ročník
Základní škola, Dobruška, Opočenská 115	Celkem 6 tříd,
Základní škola a Mateřská škola Ohnišov	Celkem 2 třídy
Základní škola a Mateřská škola v Olešnici v Orlických horách	Celkem 2 třídy, spojení 1. a 2. ročníku a 3. – 5. ročníku
Základní škola a Montessori mateřská škola Podbřezí	Celkem 2 třídy, spojení 2. – 5. ročníku
Základní škola Pohoří, okres Rychnov nad Kněžnou	Celkem 3. třídy, spojení 1. a 2. ročníku a 4. – 5. ročníku.
Obec Přepychy	Celkem 2 třídy
Základní škola a Mateřská škola Česká Čermná	Celkem 2 třídy, spojení 1. a 2. ročníku a 3. – 5. ročníku

Ve školním roce 2019/2020 se ve sledovaném území se nacházelo **9 malotřídních škol**, **7 škol** z území **malotřídních nebylo** (České Meziříčí, 2x Dobruška, Opočno, soukromá škola v Dobřanech, Nový Hrádek a Gymnázium Dobruška). V Dobrušce je malotřídní školou krajem zřízená Základní škola, Dobruška, Opočenská 115. **Malotřídní školy** se nacházejí **v obcích**, v nichž se **nedaří naplnit kapacitu** příslušných škol, a proto musí výuku slučovat a zřizovatelé musí na fungování těchto škol přispívat ze svých rozpočtů.

¹⁹ Malotřídní ZŠ je ZŠ, která má v jedné třídě více ročníků. Třídností je myšlen počet tříd nezávisle na počtu ročníků v jednotlivých třídách

Vývoj počtu žáků

Graf 18 Vývoj počtu žáků v ZŠ zřízených obcemi na území ORP Dobruška

Tab. 28 Počet žáků jednotlivých základních škol

Název subjektu	Počet dětí v ZŠ					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ZŠ Františka Kupky, Dobruška, Františka Kupky 350, okres RnK	442	465	483	478	475	466
ZŠ, Dobruška, Pulická 378, okres RnK	221	228	242	249	254	273
ZŠ, Opočno, okres Rychnov nad Kněžnou	332	343	345	328	318	330
ZŠ, Nový Hrádek, okres Náchod	152	153	155	163	166	161
ZŠ a MŠ, Česká Čermná, okres Náchod	26	25	34	33	34	30
ZŠ, České Meziříčí, okr. RnK	236	244	249	262	257	260
ZŠ a MŠ Deštné v Orlických horách	69	64	63	60	60	56
ZŠ, Dobré, okres RnK	103	105	111	116	102	106
ZŠ a MŠ Ohnišov	35	33	31	27	26	27
ZŠ a MŠ v Olešnici v Orlických horách	11	14	19	19	15	9
ZŠ a Montessori MŠ Podbřezí	37	43	47	44	44	40
ZŠ Pohoří, okres RnK	41	36	34	40	34	30
ZŠ a MŠ Přepychy, okres RnK	28	4	37	40	35	31
ZŠ, Dobruška, Opočenská 115	37	36	31	30	30	28
ZŠ a MŠ Trivium Plus o.p.s.	151	166	172	177	176	182
Celkem	1921	1989	1881	1859	1850	1847

Vývoj obsazenosti škol

Graf 19 Vývoj obsazenosti škol v ORP Dobruška

Ve všech školách jsou žáci umístěni v běžných třídách. Na žádné škole se nenachází speciální třída. Celková kapacita škol v území je 3013 míst.

Vývoj počtu pracovníků v ZŠ

Pedagogičtí pracovníci

Ve školním roce 2011/2012 pracovalo na základních školách v zájmovém území celkem 139 pedagogů s počtem 128 pracovních úvazků (0,92 úvazku na 1 pedagoga) s průměrnou kvalifikovaností 83,9 %. Ve školním roce 2015/2016 to bylo 146 pedagogů s počtem 131 pracovních úvazků (0,82 úvazku na 1 pedagoga) s průměrnou kvalifikovaností 94,8 %.

- a) Ostatní pedagogičtí pracovníci (Asistenti pedagoga, psychologové, speciální pedagogové, výchovní poradci)

Ve školním roce 2011/2012 pracovalo v mateřských školách v zájmovém území celkem 1 ostatní pedagogičtí pracovníci s počtem 0,4 pracovních úvazků (0,4 úvazku na 1 osobu). Ve školním roce 2015/2016 to bylo 4 pracovníků s počtem 2,4 pracovních úvazků (0,6 úvazku na 1 osobu).

b) Nepedagogičtí pracovníci (uklízečky, kuchařky atd.)

Ve školním roce 2011/2012 pracovalo v mateřských školách v zájmovém území celkem 54 nepedagogických pracovníků s počtem 42 pracovních úvazků (0,8 úvazku na 1 osobu). Ve školním roce 2015/2016 to bylo 62 pracovníků s počtem 40 pracovních úvazků (0,6 úvazku na 1 osobu).

Zhodnocení technického stavu a stavu vybavenosti ZŠ:

Školní jídelna

- a) Dostupné jídelny při ZŠ: Opočno, České Meziříčí, Deštné v Orl. h., Česká Čermná, Ohnišov, Olešnice v Orl. h., Pohoří
- b) Výdejna jídel: Dobré, Podbřezí, Přepychy, Nový Hrádek
- c) Stravování v jiných prostorách: ZŠ Pulická – ŠJ Gymnázia, ZŠ Fr. Kupky – Sodexho

Školní družina: ve všech ZŠ

Školní klub: ZŠ Opočno

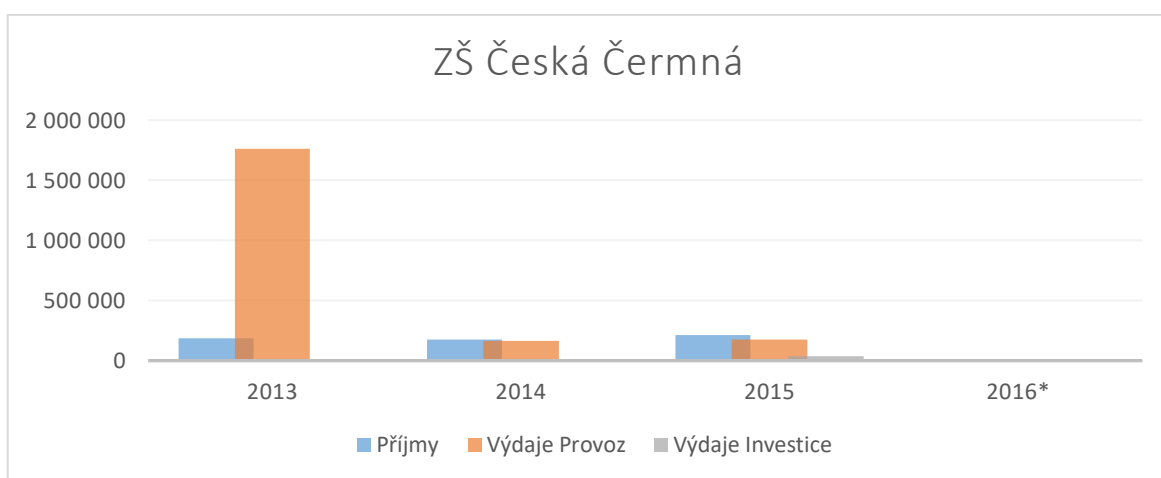

Hospodaření ZŠ zřízených obcí (vybrané školy)

ZŠ Česká Čermná

Tab. 29 Hospodaření ZŠ Česká Čermná (údaje v Kč)

Rok	Příjmy	Výdaje	
		Provoz	Investice
2013	183 729	1 762 016	7 513
2014	173 303	165 477	7 826
2015	213 458	174 742	38 716
2016*			

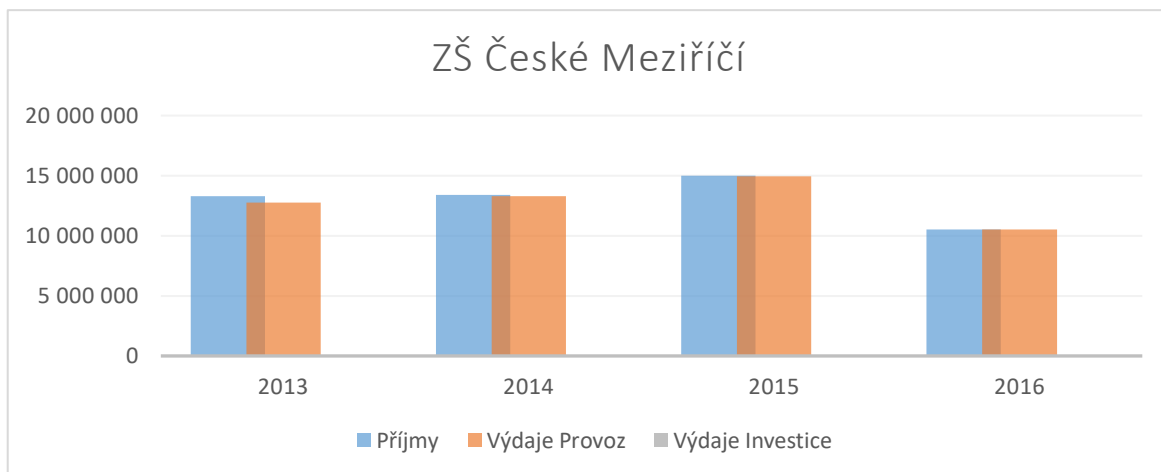

Graf 20 Hospodaření ZŠ Česká Čermná

ZŠ České Meziříčí

Tab. 30 Hospodaření ZŠ České Meziříčí (údaje v Kč)

Rok	Příjmy	Výdaje	
		Provoz	Investice
2013	13 286 118	12 768 132	
2014	13 383 270	13 294 741	
2015	15 001 209	14 939 602	
2016	10 511 358	10 545 696	

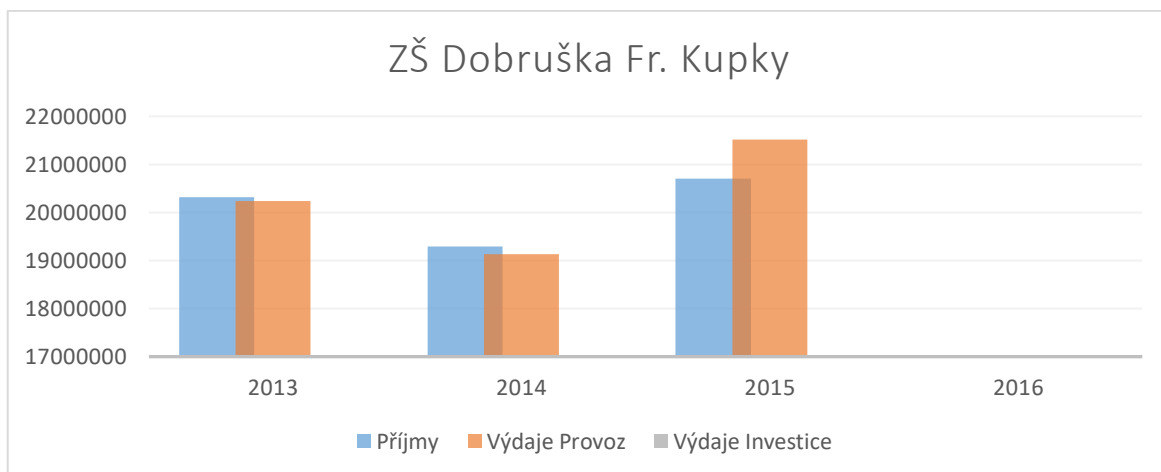

Graf 21 Hospodaření ZŠ České Meziříčí

ZŠ Fr. Kupky Dobruška

Tab. 31 Hospodaření ZŠ Fr. Kupky Dobruška (údaje v Kč)

Rok	Výdaje		
	Příjmy	Provoz	Investice
2013	20 314 456	20 235 167	
2014	19 287 036	19 129 282	
2015	20 708 024	21 510 362	
2016			

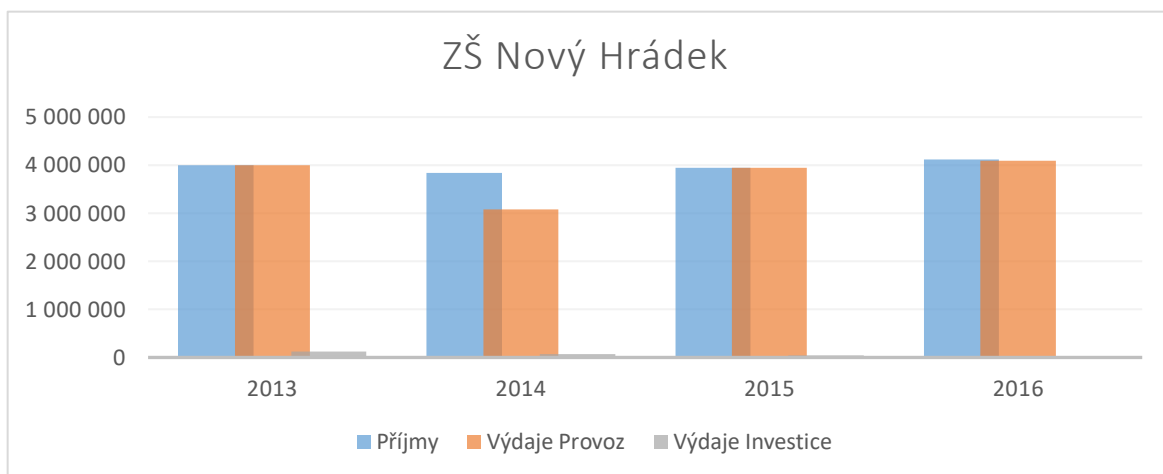
Graf 22 Hospodaření ZŠ Fr. Kupky Dobruška

ZŠ Nový Hrádek

Tab. 32 Hospodaření ZŠ Nový Hrádek (údaje v Kč)

Rok	Příjmy	Výdaje	
		Provoz	Investice
2013	3 999 344	3 994 964	126 203
2014	3 840 732	3 082 602	68 414
2015	3 951 056	3 950 362	46 897
2016	4 124 634	4 090 240	30 853

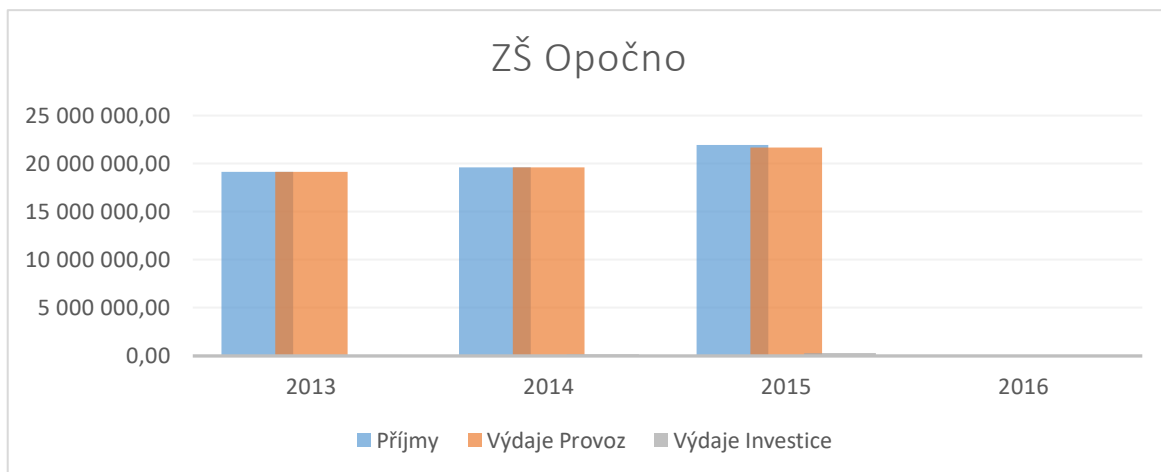

Graf 23 Hospodaření ZŠ Nový Hrádek

ZŠ Opočno

Tab. 33 Hospodaření ZŠ Opočno (údaje v Kč)

Rok	Příjmy	Výdaje	
		Provoz	Investice
2013	19 175 354	19 156 647	71 390
2014	19 618 188	19 611 248	155 265
2015	21 928 372	21 696 172	295 391
2016			

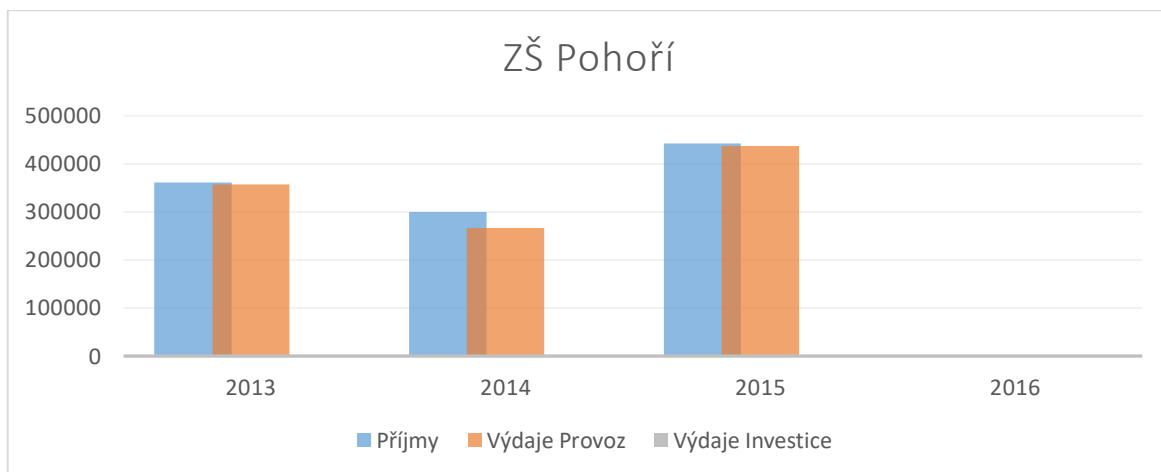

Graf 24 Hospodaření ZŠ Opočno

ZŠ Pohoří

Tab. 34 Hospodaření ZŠ Pohoří (údaje v Kč)

Rok	Výdaje		
	Příjmy	Provoz	Investice
2013	361 000	357 000	
2014	300 000	267 000	
2015	442 000	437 000	
2016			

Graf 25 Hospodaření ZŠ Pohoří

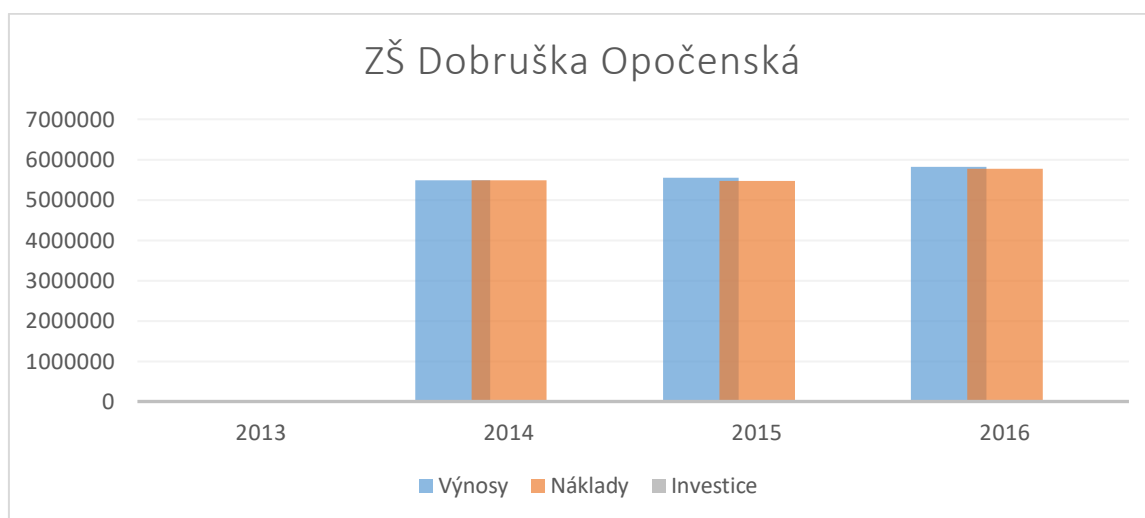
Školy zřizované Královéhradeckým krajem

ZŠ Dobruška Opočenská

Zřizovatelem ZŠ Opočenská, Dobruška je Královéhradecký kraj. V současné době školu navštěvuje 28 žáků, kde jim škola nabízí obory *Základní škola* a *Základní škola speciální*. Ve škole pracuje celkem 6 pedagogů, 1 vychovatelka a 5 asistentek pedagoga. Dále ve škole působí 1 osobní asistentka.

Tab. 35 Hospodaření ZŠ Dobruška Opočenská (údaje v Kč)

Rok	Výnosy	Náklady	Investice
2013			
2014	5 488 977	5 478 945	
2015	5 554 599	5 474 648	
2016	5 813 121	5 767 613	

Graf 26 Hospodaření ZŠ Dobruška

Gymnázium Dobruška

Gymnázium Dobruška nabízí žákům 2 studijní obory:

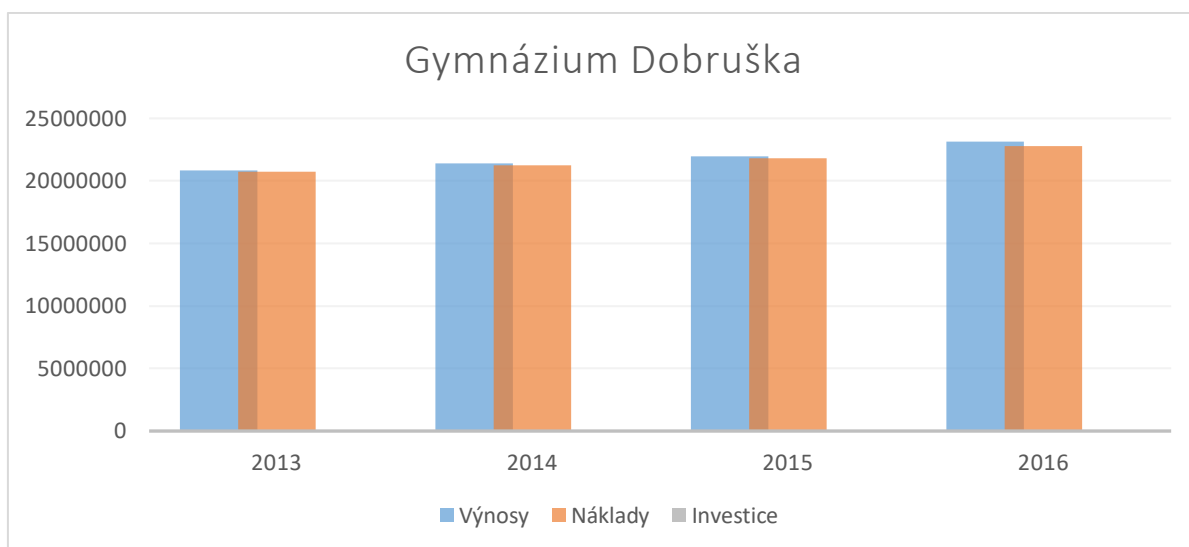
- Gymnázium, osmileté denní studium;
- Gymnázium, čtyřleté denní studium.

Nejvyšší povolená kapacita celé školy je 408 žáků. Ve školním roce 2019/2020 bylo 112 žáků zařazeno do čtyřletého denního studia a 229 žáků zařazeno do studia osmiletého, z čehož 147 žáků bylo ve věku do 15-ti let. Pedagogický sbor se skládá z 27 pedagogů a o běžný provoz školy se stará 6 zaměstnanců.

Tab. 36 Hospodaření Gymnázia Dobruška (údaje v Kč)

Rok	Výnosy	Náklady	Investice
2013	20 837 456	20 760 021	
2014	21 422 645	21 228 120	
2015	21 960 204	21 819 245	
2016	23 163 701	22 774 837	

Graf 27 Hospodaření Gymnázium Dobruška

Soukromé školy

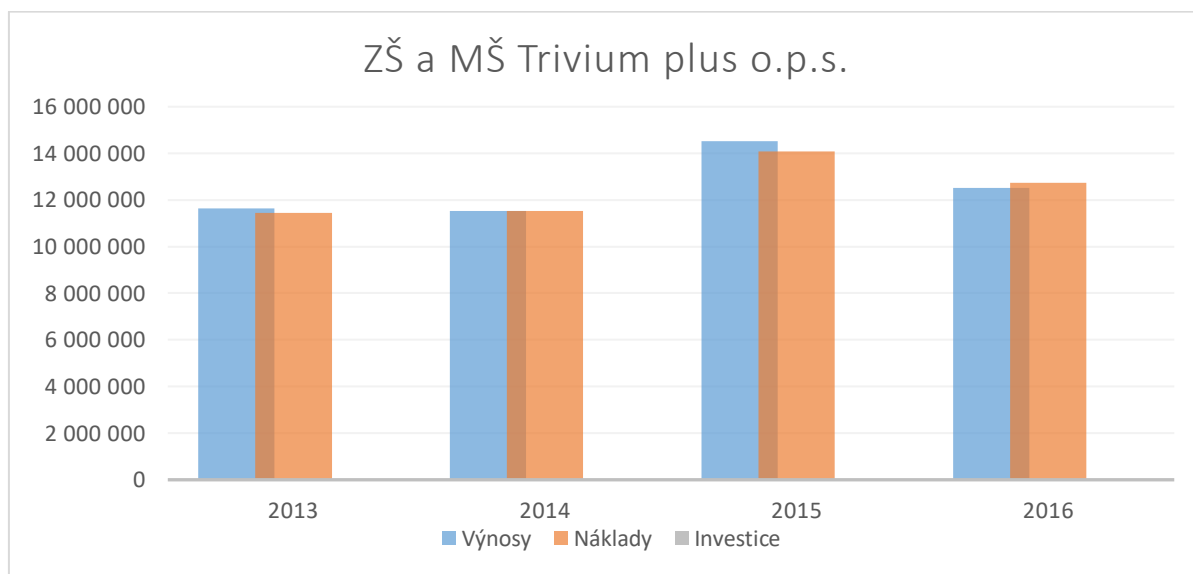
ZŠ a MŠ Trivium Plus o. p. s.

Tato škola je jedinou soukromou školou v území. Její prosperita a oblíbenost neustále roste. Ve školním roce 2019/2020 se počet žáků ZŠ vyšplhal až na 182. MŠ má naplněnou kapacitu a navštěvuje ji 28 dětí. Ve škole je zaměstnáno celkem 18 pedagogických pracovníků a 8 provozních zaměstnanců.

Tab. 37 Hospodaření ZŠ a MŠ Trivium Plus o. p. s. (údaje v Kč)

Rok	Výnosy	Náklady	Investice
2013	11 634 000	11 453 000	
2014	11 533 000	11 524 000	
2015	14 524 000	14 094 000	
2016	12 513 000	12 737 000	

Graf 28 Hospodaření ZŠ a MŠ Trivium plus o. p. s.

3.1.4.3 Základní umělecké vzdělávání, jeho dostupnost a rozbor v řešeném území

V řešeném území fungují dvě základní umělecké školy, a to ZUŠ Dobruška a ZUŠ Opočno. Zřizovatelem ZUŠ Dobruška je Město Dobruška. Škola poskytuje základy uměleckého vzdělávání v oboru hudebním, tanečním, výtvarném a literárně-dramatickém a připravuje pro studium učebních a studijních oborů na středních školách uměleckého zaměření, na konzervatořích a na vysokých školách s uměleckým zaměřením.

Škola působí v mnoha oborech. Konkrétně v:

- Taneční obor – vyučují se základy klasického, lidového a moderního tance.
- Literárně-dramatický obor – rozšiřuje vyjadřující schopnosti žáků (přednes, pohyb, hudebně-hlasová a rytmická průprava).
- Výtvarný obor: výuka zahrnuje kresbu, malbu, grafiku, keramiku, dekorativní činnosti.

- Hudební obor: hra na akordeon, baryton, bicí, flétnu, housle, keyboard, klavír, klarinet, kytaru, lesní roh, saxofon, trubku, violu, violoncello a dále zpěv (sólový a sborový).

V současné době (2019/2020) je ve škole celkem 33 pracovníků z toho jsou dva provozní zaměstnanci a 31 uměleckých. Kapacita školy je 450 žáků.

Základní umělecká škola Opočno funguje od roku 1940. Součástí ZUŠ je jedna budova, kde jsou koncentrovány všechny obory. Kapacita školy je 350 žáků. Škola poskytuje vzdělání v těchto oborech:

- Taneční obor.
- Literárně-dramatický obor.
- Výtvarný obor.
- Hudební obor – rozdělení na oddělení pěvecké, klavírní, akordeonové a klávesové, smyčcové, strunné a dechové.

V současné školním roce (2019/2020) působí na škole 22 vyučujících.

3.1.4.4 Neformální a zájmové vzdělávání, jeho dostupnost v řešeném území

Mezi hlavní organizace starající se o zájmové vzdělávání a poskytování kroužků, patří Dům dětí a mládeže v Dobrušce.

Zřizovatelem DDM Dobruška je Město Dobruška. DDM poskytuje celou řadu aktivit pro děti a mládež zaměřené na různé oblasti vzdělávání. Konkrétně se jedná o taneční a pěvecké kroužky, které jsou zastoupeny ve velké míře, ale i o rozvoj jemné motoriky dětí a logického myšlení. Nabídka kroužků ve šk. roce 2019/2020 byla pestrá. Zahrnovala celkem 32 kroužků pro děti a mládež a 2 kurzy pro dospělé. DDM se zabývá i pořádáním letních táborů různě tematicky zaměřených, které mají dlouholetou tradici.

Dalšími středisky volného času pro zájmové území jsou:

DDM Rychnov nad Kněžnou – nabízí pro školní rok 2017/2018 celkem 163 kroužků v 8 kategoriích. Personální obsazení DDM je 10 zaměstnanců + externí vedoucí kroužků.

DDM Stonožka Nové Město nad Metují – nabízí celou řadu kroužků od technických po jazykové, taneční a výtvarné.

Nízkoprahové centrum 5K Rychnov nad Kněžnou – 7 kroužků pro rok 2017. Nabízí programy primární prevence sociálně-patologických jevů.

Vješák – volnočasovým klubem pro mladou generaci ve věku 12–23 let z Dobrušky a okolí. Byl slavnostně otevřen ve středu 13. ledna 2010. Jeho provoz zajišťuje občanské sdružení Centrum pro všechny generace o.s. ve spolupráci se Sborem Jednoty bratrské v Dobrušce.

Junák Dobruška – největší dobrušská nesportovní organizace, sdružující děti a mládež, jakož i dospělé lidi všeho věku.

Dále na území působí několik neziskových organizací, které se zabývají vzděláváním osob do 15 let věku. Konkrétně to jsou:

A Rocha (Dobré) – Křesťané v ochraně přírody – křesťanská organizace, která se věnuje vědeckému výzkumu, environmentálnímu vzdělávání a ochraně přírody. Pracují na území i jiných kontinentů.

Pionýrská skupina F.L.Věka (Dobruška) - organizace pořádá společenské akce či tábory pro děti a mládež.

Rodinné centrum Sedmikráska (Dobruška) – poradenské centrum pro rodinu a mládež

Hastrmánek, o.s (Dobruška) – zázemí pro rodiče s dětmi, pořádání akcí během roku.

Pionýr z.s. (Čermná nad Orlicí) – organizace pořádá společenské akce či tábory pro děti a mládež.

Český rybářský svaz (Opočno) – nabízí mimoškolní výchovu dětí a mládeže v oblasti rybářství a rybářského sportu.

Junák – český skaut (Opočno) – mezinárodní výchovné hnutí pro mládež a děti od věku 6 let. Organizuje schůzky, výpravy, akce a tábory.

TJ Pohoří (Pohoří) – provoz tělovýchovné jednoty. Pořádání kulturních, sportovních a společenských akcí pro děti a dospělé se zaměřením na tenis, fotbal či nohejbal.

Na Venkově z.s. (Skuhrov nad Bělou) – nezisková, dobrovolná a nezávislá organizace, která se zabývá především naplnění volného času dětí, mládeže a jejich rodičů.

Diecézní centrum života Vesmír (Deštné v Orl. h.) – jedná se o spolek, který vytváří programy pro děti a mládež. Jedná se zejména o zlepšení mezilidských vztahů, nalezení a objevení sebe sama, pozitivní vztah k práci, zodpovědný přístup k materiálním hodnotám a cit k přírodě.

Sdružení žen Podbřezí (Podbřezí) - hlavním účelem a posláním sdružení je pořádání a podpora kulturních, sportovních, společenských a jiných akcí, směřujících k rozvoji kultury, vzdělávání, sportu a ostatních volnočasových aktivit na venkově, zejména v obci Podbřezí a v okolních obcích.

3.1.5 Zajištění dopravní dostupnosti škol v daném území

Daným územím prochází silnice I. třídy, která spojuje Rychnov nad Kněžnou s Náchodem. Tato silnice prochází i centrem území Dobruškou. Je využívána jako hlavní spojovací tepna. Na území ORP Dobruška se nenachází dálnice ani rychlostní komunikace. Všechny ostatní silnice a cesty jsou II. nebo III. třídy. Struktura a hustota silniční sítě je dostatečná. Železniční doprava je zastoupena pouze 2 tratěmi, a to hlavní tratí přes Opočno, spojující Náchod s Královéhradeckým krajem. Z Opočna pak vede odbočka na Dobrušku.

Dopravní dostupnost škol v území zajišťují soukromé subjekty. Ty vytváří jízdní řády, které korespondují se začátkem a koncem výuky. Hlavním dopravním uzlem je město Dobruška, odkud jezdí nejvíce autobusové dopravy. Tabulka níže prezentuje výsledky SLDB 2011, které se zaměřilo na vyjíždění do zaměstnání a škol v rámci ORP Dobruška.

Tab. 38 Vyjíždění do zaměstnání a škol v ORP Dobruška v roce 2011²⁰

Vyjíždějící, doba cesty	Zaměstnaní			Žáci a studenti
	celkem	muži	ženy	
Vyjíždějící do zaměstnání a škol	3 752	1 963	1 789	1 679
v tom:				
v rámci obce	1 038	476	562	494
do jiné obce okresu	1 573	851	722	453
do jiného okresu kraje	905	482	423	380
do jiného kraje	202	142	60	345
do zahraničí	34	12	22	7
Vyjíždějící denně mimo obec	2 361	1 281	1 080	805
z toho doba cesty:				
do 14 minut	715	371	344	220
15–29 minut	999	580	419	228
30–44 minut	417	212	205	148
45–59 minut	153	77	76	112
60–89 minut	53	25	28	67
90 a více minut	16	13	3	23

²⁰ Zdroj: Sčítání lidu, domů a bytů 2011

3.1.6 Sociální situace

3.1.6.1 Sociálně patologické jevy

Sociálně patologickými jevy se v ORP Dobruška zabývají tyto instituce:

Drogy a jiné závislosti – místní protidrogový koordinátor Dobruška

Primární prevence – **Městský úřad Dobruška** preventista obce s rozšířenou působností
Královéhradeckého kraje

3.1.6.2 Výskyt sociálně vyloučených lokalit

Na území ORP Dobruška se nacházejí 2 sociálně vyloučené lokality:

České Meziříčí – sociálně vyloučená lokalita se nachází na konci obce u silnice směrem na Opočno. Lokalita je částečně prostorově vyloučená, nejbližší sociálně nevyloučení obyvatelé bydlí ve vzdálenosti cca 400 metrů od lokality. Základní občanská vybavenost je dostupná v centru obce vzdáleném cca 10 min chůze. Konkrétně se jedná o třípodlažní bytový dům, který dříve sloužil jako administrativní budova ředitelství cukrovaru. Ten před cca 15 lety dům odprodal romské rodině, která zde žila. V současnosti je dům ve vlastnictví této rodiny. Celkem je v objektu hlášeno 72 osob, skutečný počet však díky častým dlouhodobým návštěvám dosahuje odhadem 90 osob. Stav objektu je neudržovaný, dům je místy bez oken, omítka je popraskaná, v okolí budovy se hromadí odpadky. V domě je celkem 9 bytových jednotek odpovídajících 3. kategorii, velikost bytů je různá, od 1+0 až po 3+1. Některé byty jsou vybaveny vlastním sociálním zařízením, některé sociální zařízení sdílí. Topí se v kamnech na tuhá paliva a na nich se také většinou ohřívá voda. Elektrina je zavedena.

Králova Lhota - Obec Králova Lhota se nachází 13 km západně od města Dobrušky a 9 km od Opočna, do jehož správního obvodu náleží. Obcí prochází silnice II. třídy č. 308 vedoucí z Hradce Králové do Nového Města n. M. Z obce lze využít autobusové hromadné dopravy do Dobrušky, Nového Města n. M., Opočna a Hradce Králové. K datu 31. 12. 2008 žilo v obci 215 obyvatel, z toho 108 žen. Nejbližší základní a mateřská škola je ve 4 km vzdálené obci Jasenná a v Českém Meziříčí. Sociální služby a zdravotní péče jsou dostupné nejbližší v Meziříčí a Opočně, popřípadě v Dobrušce.

Sociálně vyloučená lokalita se nachází uprostřed obce. Jedná se o malý částečně roubený dům. V domě žije vícegenerační romská rodina, odhadem 30 osob z toho 20 dětí, trvale hlášených je zde 14 osob. Dům je ve vlastnictví otce rodiny. Lokalita vznikla postupným sestěhováním sourozenců a jejich rodin. Objekt je celkově ve velmi špatném technickém stavu. Obyvatelé užívají 2 pokoje, kuchyň a prostory částečně upraveného hospodářského stavení. Od roku 2009 zde probíhá rekonstrukce – výstavba sociálního zařízení, rozšíření obytné plochy.

3.1.6.3 Sociální a další služby zaměřené na děti, mládež a rodiče poskytované v regionu

V ORP Dobruška je v této sféře služeb celá řada nedostatků. Podle dokumentu *Potřeby OSPOD* jsou to např.:

- Velká vzdálenost potřebných služeb – potřeba terénní služby v prostředí klienta – v současnosti velká vzdálenost, časová i finanční překážka pro klienta, v ORP působí 2 terénní služby, které pracují s rodinou.
- Absence zájmových činností pro děti a mládež – chybí prostor, místo, provozovatel – nízkoprahový klub (v současné době nevyužíván rizikovou mládeží), preventivní aktivity, terénní práce s mládeží. V Dobrušce působí několik organizací, které se zabývají prací s dětmi popř. s rodinami z vyloučených oblastí: OSV městského úřadu, občanské sdružení Přátelé naší školy při ZŠ Dobruška, Opočenská ul., která se zabývá aktivitami směřujícími k integraci dětí z minoritních skupin, občanské sdružení Lovlo Khosno, zabývající se organizací aktivit pro děti a mládež (toto občanské sdružení však údajně není nijak aktivní, funguje jen formálně), volnočasový klub Věšák pro děti a mládež zřizovaný Jednotou Bratrskou, občanskou poradnu Agapé, která sice sídlí v Rychnově nad Kněžnou, ale v Dobrušce pořádá sociálně preventivní akce.
- SVP (středisko výchovné péče) – potřeba pobočky v místě, aktuálně v Náchodě a HK, což je těžko dostupné, možnosti v RK (Mgr. Hornová, Psychologická poradna) naplněny s dlouhými objednávacími termíny

3.1.7 Návaznost na dokončené základní vzdělání

Všichni žáci, kteří ukončí základní školní docházku, mají možnost návaznosti na další vzdělávání. V SO ORP se nachází několik středních škol. Pro všeobecné vzdělávání funguje v Dobrušce **Gymnázium Dobruška**. Gymnázium poskytuje žákům všeobecné základní vzdělávání v osmiletém a čtyřletém oboru.

Dalším zařízením je **Střední průmyslová škola elektrotechniky a informačních technologií (zkráceně SPŠEI-It)**. Střední škola nabízí čtyřleté maturitní studium v těchto oborech:

- Počítačové řídicí systémy a elektrotechnika.
- Elektronické a počítačové systémy.
- Aplikace počítačů a správa sítí.
- Aplicační software a multimédia.

Škola nenabízí tříleté studium zakončené výučním listem. Tato škola se umístila v roce 2016 na základě hlasování firem na prvním místě v anketě **Škola doporučena zaměstnavateli**.

Poslední školou působící v ORP je **Střední škola – Podorlické vzdělávací centrum Dobruška**. Zřizovatelem není obec, ale Podorlické sdružení zaměstnavatelů. Na škole se neplatí školné, pouze dálkové studium je za úplatu. Škola nabízí výuku v těchto čtyřletých maturitních oborech:

- Informační technologie (programování, vývoj aplikací, robotika).
- Informační technologie (počítačová grafika, audio-video tvorba a produkční tisk).
- Mechanik strojů a zařízení.
- Mechanik seřizovač.

Ve tříletém učebním oboru se mohou žáci vyučit a absolvovat s výučním listem tyto obory:

- Obráběč kovů.
- Nástrojař.
- Zámečník.
- Klempíř.

Dále je možné absolvovat nástavbové studium v oboru **Podnikání**. To je realizováno jako dvouleté v denní formě a jako tříleté v dálkové formě studia. Dále působí na škole svářečská škola.

Další možností navazujícího studia jsou školy v okolních ORP. Konkrétně se jedná o tyto školy:

ORP Nové Město nad Metují:

- Střední průmyslová škola, střední odborná škola a základní škola, Nové Město nad Metují.

ORP Rychnov nad Kněžnou

- Gymnázium Františka Martina Pelcla, Rychnov nad Kněžnou.
- Vyšší odborná škola a Střední průmyslová škola, Rychnov nad Kněžnou.
- Základní škola a Praktická škola, Rychnov nad Kněžnou.

V rámci studia lze navštěvovat školy v celém Královéhradeckém kraji. Nejlepší dopravní dostupnost mají žáci do Hradce Králové. Lze samozřejmě využít ubytovacích služeb, které nabízí některé střední školy.

3.1.8 Pedagogicko-psychologické poradny a Speciální pedagogická centra na území ORP Dobruška

Pro zájmové území funguje PPP a SPC Královéhradeckého kraje, pracoviště Rychnov nad Kněžnou. Personální obsazení PPP – vedoucí pracoviště + 8 zaměstnanců. SPC má stejného vedoucího pracoviště + 2 pracovnice (z toho jedna stejná jako v PPP).

Dále pak PPP a SPC Královéhradeckého kraje, pracoviště Náchod, kde PPP má celkem 10 zaměstnanců a SPC funguje při ZŠ a MŠ Josefa Zemana, kde působí 5 pracovníků.

3.2 Specifická část analýzy

3.2.1 Témata MAP II v řešeném území

Témata Místního akčního plánu regionu POHODA venkova byla vybrána a odsouhlasena členy Řídícího výboru. Jedná se o tři témata povinná a tři doporučená.

Povinná témata:

1. Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost-inkluze-kvalita
2. Čtenářská a matematická gramotnost v základním vzdělávání
3. Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem.

Doporučená témata:

1. Rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků, zájmové vzdělávání
2. Rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání
3. Kariérové poradenství v základních školách.

Tato témata byla diskutována v rámci setkání pracovních skupin. Pracovní skupiny jsou tvořeny zástupci z cílových skupin, proto tak jsou zajištěny i zkušenosti přímo z praxe. Všichni mají možnost vyjádřit vlastní názor nejen k tématu své skupiny, ale i k celkové problematice školství. Každá pracovní skupina má zvoleného vedoucího, se kterým se společně velmi intenzivně věnuje danému tématu formou diskusí, připomínkováním a předáváním zkušeností a znalostí.

3.2.1.1 Uplatnění klíčových témat dle metodiky MAP v řešeném území

Klíčová témata byla projednána na již uvedených pracovních skupinách. Prioritním úkolem skupiny je definování priorit a jejich následné rozpracování na jednotlivé cíle. Pracovní skupiny se podrobněji člení do akceschopných pracovních minitýmů, kde se jednotlivým tématům věnuje užší skupina, která následně předkládá k diskusi své podklady celé pracovní skupině. Priority a cíle jsou popsány ve strategické části MAP.

3.2.2 Analýza dotčených skupin v oblasti vzdělávání v řešeném území – jejich zapojení, způsob spolupráce a komunikace apod.

Tab. 39 Analýza dotčených skupin v oblasti vzdělávání v řešeném území

Dotčená skupina	Očekávání od projektu	Zapojení do projektu	Akce	Způsob komunikace	Důležitost podpory
Pedagogové	Spokojenost žáků a jejich rodičů, další vzdělávání, kariérní postup, zlepšení podmínek pro výuku, kvalit. pomůcky k výuce, lepší komunikace s ostatními dotčenými skupinami, méně administrativních úkonů	Podílí se na tvorbě MAP, dávají podněty, formulují konkrétní opatření a aktivity, účastní se jednání, seminářů a workshopů, vzdělávají se	Jednání prac. skupin a řídicího výboru, semináře a workshopy MAS, setkání škol z daného území MAS	Osobní jednání, emailová komunikace, telefonická konzultace, informace z webových stránek, informace prostřednictvím ředitelů	Vysoká
Rodiče dětí a žáků	Kvalitní výuka, kvalifikovaní pedagogové, kvalitní pomůcky k výuce, nabídka volnočasových aktivit, zlepšení komunikace mezi rodiči, pedagogy a vedením škol	Účast na jednání pracovních skupin, zástupci nominováni do řídicího výboru, dávají podněty a připomínky, veřejná setkání rodičů, motivace žáků, příprava MAP	Jednání prac. skupin, veřejná setkání rodičů, informační schůzky s pedagogy	Osobní setkání, emailová komunikace, informace z webových stránek, informace prostřednictvím škol, zpravodaje obcí	Střední
Děti a žáci	Dobré technické vybavení tříd, kvalitní učeb. pomůcek, oblíbení pedagogové, přátelská atmosféra	Dávají podněty	Dotazníková šetření	Osobní setkání, dotazníková šetření, informace z web. stránek, školní časopis	Nízká
Ředitelé	Stabilní prostředí, zlepšení komunikace a spolupráce se zřizovatelem a rodiči, snížení administrativních úkonů, zkvalitnění výuky i učebních pomůcek, zlepšení technického stavu budov a okolí	Podílejí se na tvorbě MAP a ovlivňují ji, schvalují, členové řídicího výboru, vzdělávají se – zvýšení kvality řízení školy, účastní se jednání prac. skupin a seminářů, motivují pedagogy	Jednání prac. skupin a řídicího výboru, setkání ředitelů a zřizovatelů škol organizované MAS, semináře a workshopy MAS, porady v rámci jednotlivých škol	Osobní jednání, emailová komunikace, telefonická konzultace, informace z webových stránek, dotazníková šetření	Vysoká
Zřizovatelé	Kvalitní školy v obci, kvalitní způsob výuky a práce ředitele, úspěšnost žáků, spokojenost rodičů, kvalifikovaný pedagogický sbor, zapojení školy do společenského života v obci	Podílejí se na tvorbě MAP, rozhodují, schvalují, financují, motivují, účastní se jednání řídicího výboru a seminářů	Jednání prac. skupin a řídicího výboru, setkání ředitelů a zřizovatelů škol zorganizované MAS, semináře a workshopy MAS, porady v rámci jednotlivých škol	Osobní jednání, emailová komunikace, telefonická konzultace, informace z webových stránek, dotazníková šetření, zpravodaje obcí	Vysoká
Zástupci neformálního a zájmového vzdělávání	Zvýšení kvality vzdělání v území, zlepšení technického stavu budov a okolí, spolupráce se školami a obcemi, dostatek dobrovolníků	Dávají podněty a připomínky, účastní se jednání pracovních skupin, seminářů a workshopů, vzdělávají se	Jednání prac. skupin a řídicího výboru, semináře a workshopy MAS, setkání ředitelů a zřizovatelů	Osobní jednání, emailová komunikace, telefonická konzultace, informace z webových stránek	Vysoká

Způsob a metody zapojení jednotlivých skupin v rámci zapojení MAP II jsou popsány v samostatném dokumentu „Komunikační plán – Projekt MAP II Dobruška“. Je důležité pravidelně informovat všechny aktéry zapojené do tvorby MAP II o výstupech společného plánování. Způsob komunikace v tomto dokumentu je rozdělen uvnitř a vně MAPu.

3.2.3 Analýza rizik v oblasti vzdělávání v řešeném území

Tab. 40 Analýza rizik v oblasti vzdělávání v řešeném území

Skupina rizik	Název rizika	Hodnocení rizika			Eliminace rizika
		P	D	V = P x D	
<i>Finanční rizika</i>	Nedostatek financí na běžný provoz vzdělávacích zařízení	3	5	15	Správná tvorba finančních plánů/rozpočtů, více financí od zřizovatele, informování o dotačních možnostech z MAS
	Nedostatek financí na investice a modernizaci	4	3	12	Využívání grantových a dotačních programů
	Nedostatek financí na platy zaměstnanců vzdělávacích zařízení	3	4	12	Rozpočet MŠMT
<i>Organizační rizika</i>	Nepříznivý demografický vývoj	4	3	12	Tvorba dlouhodobého plánu, přilákat nové rodiny s dětmi do území
	Nespolupráce pedagogů	2	5	10	Motivace, rozvoj komunikace
	Změny dopravních spojů	2	4	8	Komunikace a spolupráce při tvorbě jízdních řádů, spolupráce mezi obcemi
<i>Právní rizika</i>	Nedostatek právních znalostí	4	4	16	Informovanost, právnícké poradenské služby
	Časté změny v legislativě	3	4	12	Informovanost, právnícké poradenské služby
<i>Věcná rizika</i>	Nízká kvalita výuky	3	5	15	Kvalifikovaní pedagogové, kvalitní pomůcky a vybavení
	Špatné vedení vzdělávacích institucí	2	3	6	Personální opatření, vzdělávání ředitelů, kurzy manažerských dovedností
	Nedostatečná podpora záměrů škol ze strany zřizovatelů	4	2	8	Rozvoj komunikace, informování o projektech, hledání společných zájmů a cílů
	Nespolupráce rodičů	3	5	15	Motivace, rozvoj komunikace
	Nezapojení škol do projektu	2	5	10	Rozvinutí spolupráce mezi jednotlivými školami, hledání vhodné formy motivace

P = pravděpodobnost, 1 (nízká) – 5 (vysoká)

D = dopad rizika, 1 (nízký) – 5 (největší)

V = význam rizika

Rizika, jejichž význam je větší než 10, jsou poměrně významná. Větší ohled je ovšem nutno brát na rizika s významem vyšším než 15, jelikož mají zásadní význam.

3.3 Východiska pro strategickou část

Východiskem pro strategickou část byla z velké části provedená analýza. Dále strategická část vychází rovněž z jednání realizačního týmu a celkově z diskuze s aktéry vzdělávání v území.

3.3.1 SWOT Analýza MAP II Dobruška

Priorita 1: Kvalitní vzdělávání rozvíjející osobnosti dětí a žáků

Silné stránky	Slabé stránky
• Materiálně-technická vybavenost • Spolupráce škol • Spolupráce s MAS	• Přetížení lidí • Velká akademičnost vzdělávání • Přístup rodičů ke vzdělávání
Příležitosti	Hrozby
• Finanční ohodnocení • Revize kurikula • Projekty	• Administrativa • Rozhodování neodborníků • Nastavený systém vzdělávání pedagogů

Priorita 2: Otevření a motivování pedagogové a další pracovníci ve spolupracujících školách

Silné stránky	Slabé stránky
• Předávání zkušeností • Klima třídy, spolupráce • Profesionalita sboru	• Časová náročnost • Administrativa • Právní ochrana školy/učitele
Příležitosti	Hrozby
• Zvýšení prestiže povolání • Spolupráce škol • Trend zlepšení platových podmínek	• Administrativa • Nedostatek kvalifikovaných pedagogů • Vyhoření učitele

Priorita 3: Moderní a komunikující vzdělávání v regionu

Silné stránky	Slabé stránky
• Organizovaná setkávání (pracovní skupiny, exkurze, zahraniční cesty, sdílení zkušeností) • Vstřícnost a komunikace zřizovatele • Kvalitní techn. vybavení	• Přetíženost pedagogů (neochota účastnit se) • Nedostatek financí na udržitelnost technologií • Nedostatek nepedagogických pracovníků (ICT)
Příležitosti	Hrozby
• Dotace • Tlak veřejnosti • Inspirace ze zahraničí	• Nedostatek kvalifikovaných pedagogů • Nefunkční koncepce • Konkurence mezi školami a vzdělávacími centry

3.3.2 Informace o stávajícím stavu gramotností a inkluivity

V této kapitole se zaměříme na stávající informace o stavu čtenářské, matematické a digitální gramotnosti a inkluivity v území MAP II. Informace o stavu gramotností vychází z mezinárodních šetření, z národního šetření realizovaném Českou školní inspekcí (ČŠI) a z dat získaných podle popisů potřeb škol za území MAP II Dobrušsko.

V rámci mezinárodního šetření, které jsou zaměřené na gramotnosti ve vyspělých ekonomikách, jsou:

- PISA – mezinárodní šetření realizované OECD. Zaměřeno na zjišťování úrovně gramotností patnáctiletých žáků. Realizátorem na území ČR je ČŠI.

- TIMSS – mezinárodní šetření na zjišťování úrovně žáků 4. nebo 8. ročníků v matematické a přírodovědné gramotnosti. Realizátorem je opět ČŠI.
- TALIS – Mezinárodní šetření organizované OECD. Toto šetření je zaměřeno na vyučování a učení. V ČR realizuje ČŠI.

Mezinárodní šetření PISA

Mezinárodní šetření PISA se považuje za jedno z nejdůležitějších mezinárodních šetření v oblasti testování a měření výsledku vzdělávání. Je organizované Organizací pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD). Šetření je zaměřeno na zjišťování úrovně gramotností patnáctiletých žáků, kde v zúčastněných zemích se jedná většinou o žáky posledních ročníků. Šetření je nastaveno a koncipováno tak, aby poskytlo co nejvíce informací o fungování školského systému jednotlivých zemí pro tvůrce školské politiky.

Testování probíhá ve tříletých cyklech. Vždy je kladen důraz na jednu z oblastí pro získání co nejdetailnějších informací. Poslední šetření v roce 2018 se zaměřovalo na čtenářskou gramotnost. Do tohoto šetření se zapojil vzorek 333 škol.

V předposledním šetření, které proběhlo v roce 2015, se zúčastnilo v ČR celkem 6894 žáků z 344 škol.

Přírodovědná gramotnost - Toto šetření bylo zaměřeno na přírodovědnou gramotnost. Žáci z ČR v této gramotnosti dosáhli 493 bodů, což bylo na úrovni průměru zemí OECD. Jako nejlepší se umístili žáci ze Singapuru, dále pak z Japonska, Estonska a Finska. Naopak podprůměrných výsledků dosáhli žáci z Lucemburska, Itálie, ale i ze Slovenska.

Matematická gramotnost - Žáci ČR dosáhli v této gramotnosti výsledku 492 bodů, což bylo v pásmu průměru žáků zemí OECD (490 bodů). Nejlepšího výsledku dosáhli žáci ze Singapuru a výborné výsledky měli žáci i z Japonska a Číny. Naopak podprůměrného výsledku dosáhli žáci ze Slovenska a Maďarska.

Čtenářská gramotnost - Průměrný výsledek žáků zemí OECD byl 493 bodů. Čeští žáci dosáhli mírně podprůměrného výsledku 487 bodů. Nejlepší byli opět žáci ze Singapuru následovaní žáky z Kanady a Finska. Podprůměrní byli žáci ze Slovenska.

Srovnání výsledků přírodovědné gramotnosti v rámci ČR dosáhli žáci v Královehradeckém kraji (území MAP II Novoměstsko) nadprůměrných výsledků v rámci srovnání jednotlivých krajů republiky.

4. Strategická část MAP

viz samostatný dokument „Strategický rámec priorit MAP do roku 2023“ + investiční priority

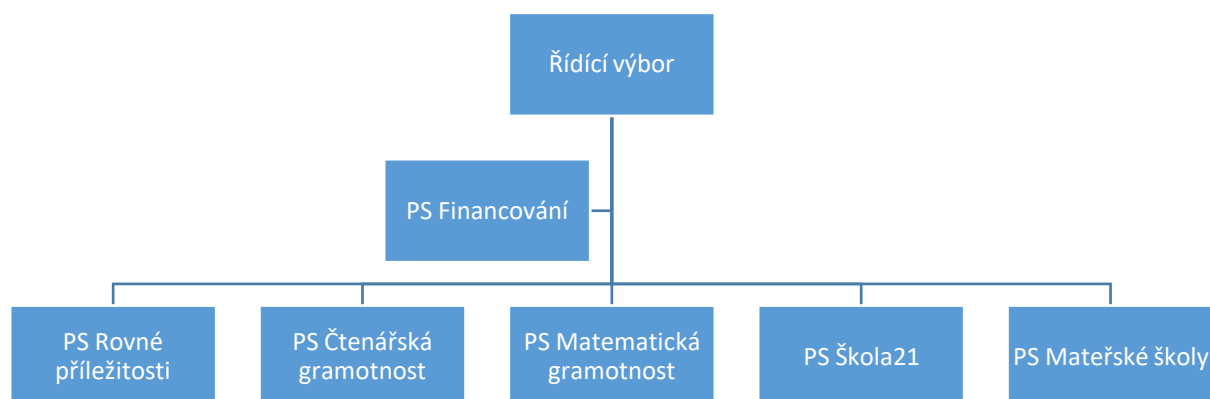
5. Akční plán

viz samostatný dokument „Akční plán MAP ORP Dobruška“

6. Implementační část

Součástí realizace Místního akčního plánu vzdělávání bude zajišťována implementace plánovaných aktivit stanovených v akčním plánu MAP. V průběhu implementace bude docházet k monitorování aktivit a evaluaci. Realizační tým bude vyhodnocovat výskyt překážek a úspěchy v jednotlivých aktivitách. Nositelem implementace zůstane nadále POHODA venkova, z. s.

Organizační struktura stávajícího projektu MAP II Dobruška

Řídící výbor, jako hlavní pracovní orgán partnerství MAP si na svém jednání dne 21.9.2017 odsouhlasil, že se bude scházet i po ukončení projektu MAP ve stejné pravidelnosti jako doposud. Jednání výboru se bude tedy konat nejméně 2 x za kalendářní rok. Na základě pokračování činnosti ŘV byl změněn bod v Statutu Řídícího výboru MAP, kde bylo původně uvedeno, že zaniká na svém posledním jednáním prostým rozpuštěním. Řídící výbor jako nejvyšší orgán partnerství v regionu se tedy rozpouští svým vlastním rozhodnutím. Za svolání ŘV zodpovídá předsedkyně ŘV.

Činnost řídícího výboru

Projednává, připomínkuje a vyjadřuje se k pracovním verzím koncepčních materiálů MAP-D.

Schvaluje aktualizaci a změny Strategického rámce MAP.

Schvaluje další postup realizace a aktualizaci Akčního plánu MAP.

Projednává dosažené výstupy a výsledky MAP.

Schvaluje evaluaci MAP.

Podílí se na následné implementaci.

Stávající pracovní skupiny svoji činnost budou nadále vykonávat i po ukončení MAP a jejich činnost tak nemusí být znova obnovena při následném pokračování v rámci Implementace MAP. Další činnost pracovních skupin bude stanovena dle podmínek a souladu s realizací návazných etap projektu.

MAP	EMAIL	ZPRÁVA O REALIZACI, ŽÁDOST O PLATBU	INFOSCHŮZKY/PORADY/KULATÉ STOLY	WEB
Kdo potřebuje	-členové PS -členové ŘV -ředitelé MŠ a ZŠ, DDM a ZUŠ -odborný tým	-řídící orgán - realizační tým	-realizační tým - členové pracovních skupin	- veřejnost
POTŘEBNÉ INFORMACE	-aktuální informace a změny -termíny	- výstupy aktivit - naplnění indikátorů	- aktuální informace - plánované aktivity, semináře	- aktuální situace, plánované aktivity
DŮVODY	-plánované aktivity - setkání členů	- monitorovací období -financování projektu	- předávání informací - plánované aktivity	-získat informace
FREKVENCE	-dle potřeby	-dle harmonogramu projektu	-dle plánování aktivit	- při plánování aktivit
FORMA KOMUNIKACE	-email + přílohy	- MS 2014+	-osobně -zápisy	- článek
KDO VYTVAŘÍ	-projektová manažerka/realizační tým	-projektová a finanční manažerka	-projektová manažerka	-projektová manažerka

Realizační tým bude pověřen realizací aktivit následných etap. Bude zajišťovat administrativní část a organizační část projektů financovaných z Evropských fondů.

POHODA venkova, z.s. bude monitorovat stav realizace akčního plánu MAP. Dále bude vyhodnocovat plnění priorit ve schváleném Strategickém rámci MAP a zajišťovat jeho aktualizaci.

Přehled složení a činností realizačního týmu projektu

Realizační tým projektu

- Administrativní tým projektu
- Řídící výbor
- Odborný tým
- Kompetence:
 - Zajišťuje podklady pro tvorbu MAP
 - Monitoruje realizaci projektu
 - Spolupracuje s odborným garantem MAP
 - Rozvíjí podvědomí o MAP, celkově o akčním plánování
 - Zajišťuje přenos výstupů mezi dílčími týmy a pravidelně vyhodnocuje realizované aktivity a dosahování cílů MAP

V rámci implementace a monitorování bude probíhat pravidelná aktualizace členů realizačního týmu, řídicího výboru, pracovních skupin, zapojených škol a dalších aktérů ve vzdělávání. Jestliže do implementace budou vstupovat osoby či subjekty jako na začátku realizace MAP bude odkázáno pouze na již zpracované části (přílohy).

Dále bude Místní akční plán vzdělávání aktualizován dle podnětů zapojených aktérů. Podnět k aktualizaci zpracovává realizační tým a bude projednán a schválen Řídícím výborem. Aktualizace bude tedy prováděna pouze na základě návrhu o změnu zúčastněných aktérů nebo pokud dojde ke změnám.

Monitorování Místního akčního plánu bude zpracovávat realizační tým, který bude předkládat podklady řídicímu výboru. Realizační tým bude sledovat, jak se realizace aktivit naplánovaných v ročním akčním plánu daří, jaké aktivity jsou nutné ještě realizovat.

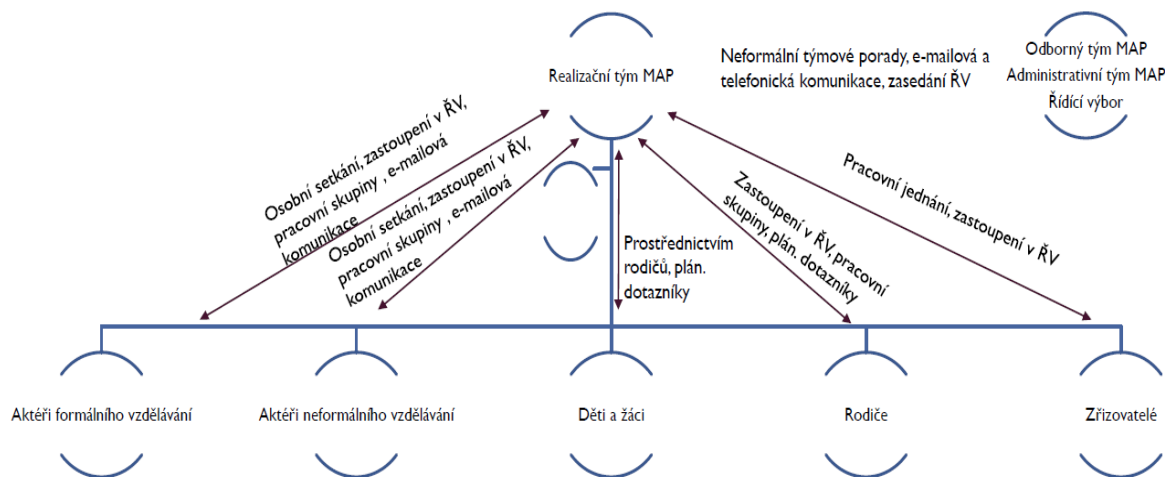
Schéma komunikačních mechanismů uvnitř MAP

SCHÉMA ORGANIZAČNÍ STRUKTURY A KOMUNIKAČNÍCH MECHANISMŮ UVNITŘ MAP

MA
P II DOBRUŠSKO

Seznam ilustrací

Obr. 1 Administrativní členění ORP Dobruška	12
Obr. 2 Průřezové priority a navázané cíle	18

Seznam tabulek

Tab. 1 Obce – zřizovatelé škol správního obvodu ORP Dobruška vč. Nového Hrádku a České Čermné.....	5
Tab. 2 Vývoj počtu obyvatel v ORP Dobruška 2012–2019	13
Tab. 3 Věkový průměr obyvatelstva v ORP Dobruška (MAP II Dobrušsko) 2012–2019	14
Tab. 4 Vybrané ukazatele vázající s k nezaměstnanosti v rámci ORP Dobruška 2014–2019.....	14
Tab. 5 Vyhodnocení účasti v dotazníkovém šetření – mateřské školy na území ORP Dobruška....	47
Tab. 6 Pořadí potřeb podpory v hlavních oblastech podporovaných z OP podle MŠ.....	48
Tab. 7 Pořadí potřeb podpory ve vedlejších oblastech podporovaných z OP podle MŠ.....	49
Tab. 8 Investice mateřských škol z EU v letech 2010–2015	53
Tab. 9 Vyhodnocení účasti v dotazníkovém šetření – mateřské školy na území ORP Dobruška....	55
Tab. 10 Pořadí potřeb podpory v hlavních oblastech podporovaných z OP podle ZŠ	56
Tab. 11 Pořadí potřeb podpory ve vedlejších oblastech podporovaných z OP podle ZŠ	56
Tab. 12 Investice základních škol v letech 2010–2015.....	62
Tab. 13 Počet dětí jednotlivých mateřských škol.....	74
Tab. 14 Hospodaření MŠ České Meziříčí (údaje v Kč).....	76
Tab. 15 Hospodaření MŠ Opočno (údaje v Kč).....	77
Tab. 16 Hospodaření MŠ Houdkovice (údaje v Kč).....	77
Tab. 17 Hospodaření MŠ Pohoří (údaje v Kč).....	78
Tab. 18 Hospodaření MŠ Val (údaje v Kč)	79
Tab. 19 Hospodaření MŠ Rohenice (údaje v Kč)	79
Tab. 20 Hospodaření ZŠ a Montessori Podbřezí (údaje v Kč).....	80
Tab. 21 Hospodaření ZŠ a MŠ Deštné v Orl. h. (údaje v Kč)	81
Tab. 22 Hospodaření ZŠ a MŠ Olešnice v Orl. h., (údaje v Kč).....	81
Tab. 23 Hospodaření ZŠ a MŠ Přepychy (údaje v Kč)	82
Tab. 24 Hospodaření ZŠ a MŠ Ohnišov (údaje v Kč).....	83
Tab. 25 Hospodaření MŠ Česká Čermná (údaje v Kč)	83
Tab. 26 Počet ZŠ za ORP Dobruška ve školním roce 2019/20.....	84
Tab. 27 Specifikace malotřídních ZŠ v jednotlivých obcích ORP Dobruška.....	85
Tab. 28 Počet žáků jednotlivých základních škol	86
Tab. 29 Hospodaření ZŠ Česká Čermná (údaje v Kč)	89
Tab. 30 Hospodaření ZŠ České Meziříčí (údaje v Kč).....	89
Tab. 31 Hospodaření ZŠ Fr. Kupky Dobruška (údaje v Kč)	90
Tab. 32 Hospodaření ZŠ Nový Hrádek (údaje v Kč)	91

Tab. 33 Hospodaření ZŠ Opočno (údaje v Kč).....	91
Tab. 34 Hospodaření ZŠ Pohoří (údaje v Kč).....	92
Tab. 35 Hospodaření ZŠ Dobruška Opočenská (údaje v Kč)	93
Tab. 36 Hospodaření Gymnázia Dobruška (údaje v Kč).....	94
Tab. 37 Hospodaření ZŠ a MŠ Trivium Plus o. p. s. (údaje v Kč).....	95
Tab. 38 Vyjíždění do zaměstnání a škol v ORP Dobruška v roce 2011.....	98
Tab. 39 Analýza dotčených skupin v oblasti vzdělávání v řešeném území.....	104
Tab. 40 Analýza rizik v oblasti vzdělávání v řešeném území.....	105

Seznam grafů

Graf 1 Vývoj počtu ZŠ v ORP Dobruška.....	72
Graf 2 Počet MŠ podle typu zřizovatele	72
Graf 3 Počty tříd v řešeném území	73
Graf 4 Vývoj počtu dětí v MŠ	73
Graf 5 Obsazenost tříd MŠ v %.....	75
Graf 6 Hospodaření MŠ České Meziříčí.....	76
Graf 7 Hospodaření MŠ Opočno	77
Graf 8 Hospodaření MŠ Houdkovice.....	78
Graf 9 Hospodaření MŠ Pohoří	78
Graf 10 Hospodaření MŠ Val.....	79
Graf 11 Hospodaření MŠ Rohenice.....	80
Graf 12 Hospodaření ZŠ a Montessori Podbřeží	80
Graf 13 Hospodaření ZŠ a MŠ Deštné v Orl. h.	81
Graf 14 Hospodaření ZŠ a MŠ Olešnice v Orl. h.	82
Graf 15 Hospodaření ZŠ a MŠ Přepychy	82
Graf 16 Hospodaření ZŠ a MŠ Ohnišov	83
Graf 17 Hospodaření MŠ Česká Čermná	84
Graf 18 Vývoj počtu žáků v ZŠ zřízených obcemi na území ORP Dobruška	86
Graf 19 Vývoj obsazenosti škol v ORP Dobruška.....	87
Graf 20 Hospodaření ZŠ Česká Čermná	89
Graf 21 Hospodaření ZŠ České Meziříčí	90
Graf 22 Hospodaření ZŠ Fr. Kupky Dobruška	90
Graf 23 Hospodaření ZŠ Nový Hrádek.....	91
Graf 24 Hospodaření ZŠ Opočno	92
Graf 25 Hospodaření ZŠ Pohoří	92
Graf 26 Hospodaření ZŠ Dobruška.....	93
Graf 27 Hospodaření Gymnázium Dobruška	94
Graf 28 Hospodaření ZŠ a MŠ Trivium plus o. p. s.....	95